

(รายงานฉบับสมบูรณ์)

<p>มูลนิธิสื่อมวลชนศึกษา Foundation for Media Studies โครงการพัฒนาบทเรียน องค์ความรู้ และ ปฏิบัติการ การศึกษาเฝ้าระวังสื่อ เพื่อสุขภาวะ สังคม Media Monitor</p>	<p>เลขที่ 10 ห้องที่ 10 ถนนพหลโยธิน ซอย 3 แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กทม. 10400 โทรศัพท์ / โทรสาร 02 279 9173 Email: mediamonitorth@gmail.com Website : www.mediainitor.in.th</p>
 <p>มูลนิธิสื่อมวลชนศึกษา (Foundation for Media Studies)</p>	<p>การศึกษาวิเคราะห์ผังและเนื้อหารายการ ช่องโทรทัศน์ดิจิทัลสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว เดือนมิถุนายน 2557</p>
<p>ได้รับการสนับสนุนจาก สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)</p> <p>สำนักงานกองทุนสนับสนุน การสร้างเสริมสุขภาพ</p>	

คณะผู้ทำงานโครงการ

ที่ปรึกษาโครงการฯ

- รศ.ดร. วิลาสินี อดุลยานนท์

คณะกรรมการวิชาการ

- ดร. สมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์
- นายชวรงค์ ลิมป์ปัทมปาณี
- รศ.ดร. นवलน้อย ตวีรัตน์
- น.ส. เข็มพร วิรุณราพันธ์
- ดร.ธีรรัตน์ วงศ์ธนะอเนก
- ดร. มานะ ตวีรยาภิวัฒน์
- อาจารย์สุภาพร โพธิ์แก้ว

ที่ปรึกษาคณะกรรมการวิชาการ

- พญ.พรรณพิมล วิบุลากร
- ดร.เจษฎ์ โทณะวณิก

ผู้อำนวยการโครงการ

- ดร.เอื้อจิต วิโรจน์ไตรรัตน์

คณะรับผิดชอบดำเนินงานศึกษาวิเคราะห์เนื้อหาสื่อ

- นางสาวนพรัตน์ จิตรครบุรี
- นายศิระ จันท์เจือมาศ
- นางสาวชัชชนวรรณ ศักดิ์เจริญชัยกุล
- นางสาวเมธิรา อินทร์สวาท

ติดต่อโครงการฯ

โครงการพัฒนบทเรียน องค์ความรู้ และปฏิบัติการการศึกษาเฝ้าระวังสื่อ เพื่อสุขภาวะสังคม

เลขที่ 10 ห้องที่ 10 ถนนพหลโยธิน ซอย 3 แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400

โทรศัพท์ / โทรสาร 02 279 9173

E-mail: mediamonitorth@gmail.com

Website: www.mediamonitor.in.th

สารบัญ		หน้า
ส่วนที่ 1	ที่มาและความสำคัญ	5
	วัตถุประสงค์การศึกษา	7
	หน่วยการศึกษา	7
	วิธีการศึกษา	7
	แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
	หน่วยวัดและนิยามการวัด	13
	กรอบการศึกษา	22
ส่วนที่ 2	ผลการศึกษา	23
ส่วนที่ 3	สรุปและอภิปรายผลการศึกษา	42
	กลุ่มเป้าหมายผู้ชมและสัดส่วนเวลาออกอากาศ	42
	เปรียบเทียบการจัดระดับความเหมาะสมของเนื้อหารายการจากสถานีกับการวิเคราะห์กลุ่มเป้าหมายผู้ชม	43
	จริยธรรมสื่อโทรทัศน์และพัฒนาการของเด็กและเยาวชน	44
	อิทธิพลของสื่อโทรทัศน์ที่มีต่อพัฒนาการของเด็กและเยาวชน	46
	ข้อเสนอแนะ	48
บรรณานุกรม		49
ภาคผนวก		51

ที่มาการศึกษา

คณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) จัดให้มีการประมูลทีวีดิจิตอลเมื่อวันที่ 26-27 ธันวาคม 2557 จำนวน 24 ช่อง จาก 4 หมวด ได้แก่ 1) หมวดหมู่เด็ก เยาวชน และครอบครัว 3ช่อง 2) หมวดหมู่ข่าวสารและสาระ 7ช่อง 3) หมวดหมู่ความคมชัดปกติ (SD) 7ช่อง และ 4) หมวดหมู่ทั่วไปความคมชัดสูง(HD) 7ช่อง

ทั้งนี้ กสทช.กำหนดเงื่อนไข สำหรับหมวดหมู่เด็ก เยาวชน และครอบครัว คือ ต้องนำเสนอรายการที่ส่งเสริมการเรียนรู้ การศึกษาในวิทยาการสาขาต่างๆ รวมถึงรายการสาระที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเด็ก เยาวชน หรือส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีของสมาชิกในครอบครัวทั้งหมด โดยที่เนื้อหารายการและเวลาออกอากาศรายการจะต้องมีความปลอดภัยและเหมาะสมสำหรับเด็กและเยาวชน และต้องไม่มีเนื้อหาที่แสดงออกถึงความรุนแรง ผิดศีลธรรม ผิดกฎหมาย หรือใช้ภาษาที่หยาบคาย และคำนึงถึงความเท่าเทียมและโอกาสของเด็กและเยาวชนทุกกลุ่มในสังคม รวมทั้งเป็นไปตามหลักเกณฑ์เกี่ยวกับผังรายการ เนื้อหารายการ สำหรับกาให้บริการโทรทัศน์ที่คณะกรรมการกำหนด และไม่ขัดกับกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

กสทช.ได้กำหนดใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่สำหรับหมวดหมู่เด็ก เยาวชน และครอบครัวจำนวนทั้งสิ้น 3 ใบอนุญาต และกำหนดราคาตั้งต้นการประมูลไว้ที่ 140 ล้านบาทถ้วนทั้งนี้ ผู้ได้รับอนุญาตใช้คลื่นความถี่ทั้ง 3 ใบอนุญาต ได้แก่

1. ช่อง 3 Familyบริษัท บีอีซี-มัลติมีเดีย จำกัด ราคาประมูล 666 ล้านบาท
2. ช่อง MCOT Family บริษัท อสมท จำกัด (มหาชน) ราคาประมูล 660 ล้านบาท
3. ช่อง LOCA บริษัท ไทยทีวี จำกัด ราคาประมูล 648 ล้านบาท

โดยทั้ง 3 ช่องได้ให้แนวทางการทำรายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว ในเวทีระดมความคิดเห็นเรื่อง “การสร้างสรรครายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัวในโทรทัศน์ดิจิตอล” ที่จัดโดย กสทช. เมื่อวันที่ 21 พฤษภาคม 2557 ดังนี้

ช่อง 3 Family

“ในผังรายการของช่องเน้น FamilyNews โดยวางแนวทางไว้ 5 ให้ คือ ให้ความรู้ ให้ชีวิต ให้กำลังใจ ให้โอกาส และให้อภัย ซึ่งข่าวดังกล่าวจะแทรกอยู่ในผังรายการทั้งวันตั้งแต่เช้า สาย บ่าย เทียง เย็น และดึก เป็นรายการสดที่ช่องทำเอง ส่วนในผังรายการจะมีนิทาน เรื่องเล่า การ์ตูน สำหรับเด็ก รายการสุขภาพ รายการผู้หญิง ภาพยนตร์สำหรับแม่บ้าน และมีรายการตลก ซึ่งต้องยอมรับว่าช่วงแรกอาจมีการนำรายการเก่าที่เคยออกอากาศไปแล้ว นำมาออกอากาศอีกครั้ง รายการส่วนใหญ่มีเจตนาที่ไม่มีเนื้อหาที่รุนแรง รายการทั้งหมดจัดทำขึ้นเพื่อให้สามารถดูได้ทุกเพศทุกวัย”

ช่อง MCOTFamily

“มีคอนเซ็ปต์ว่า “สนุก สร้างสรรค์ สร้างอนาคต” เนื่องจากเด็กๆเยาวชน คือ อนาคตของชาติฝั่งรายการช่องนี้จะมีรายการข่าวเฉพาะเป็นข่าวเชิงบวกที่เด็กควรรู้ไม่มีเนื้อหารุนแรงหรือเครียด ส่วนข่าวเที่ยงเน้นให้แม่บ้านดูเน้นให้ความรู้เกี่ยวกับวัยรุ่น ส่วนช่วงค่ำเป็นข่าวทั่วไปที่สามารถดูได้ทั้งครอบครัว ส่วนรายการในช่วงเช้าจะเป็นรายการสำหรับเด็กก่อนจะไปโรงเรียน ต่อด้วยรายการสำหรับเด็กเล็ก ช่วงบ่ายจะเป็นรายการสำหรับคุณแม่ ช่วงเย็นจะเป็นรายการสำหรับเด็กหลังจากกลับจากโรงเรียน อาจเป็นการตูน สารคดี ส่วนหลังเวลา 20.00 น. จะเป็นรายการสำหรับผู้ใหญ่ซึ่งไม่แตกต่างจากช่องทั่วไป เน้นรายการ talk หรือ Variety talk เป็นส่วนใหญ่ ดังนั้นฝั่งรายการช่อง 9 family จะจัดตาม Life Circle ของชีวิตครอบครัว”

ช่อง Loca

“คอนเซ็ปต์ คือ “ช่องสีขาว” มีแนวทางการดำเนินงานโดยยึด 4 หัวข้อหลัก คือ In trend Information Inspiration Interactive สไลแกน คือ Be Your Friends ช่องเด็กที่เป็นธุรกิจ จึงต้องเน้นให้มีทั้งเอนเตอร์เทนและสาระ ฝั่งรายการของช่อง Locaไม่ได้ผลิตเองทั้งหมดมีผู้ผลิตรายการจำนวนมากที่เชิญมาร่วมงานด้วยในฝั่งรายการจะมีการตูน ข่าว ละคร สำหรับครอบครัวจะมีละครซีรีส์ สารคดี มีความตั้งใจจะทำรายการซึ่งช่องทางถูกต้องให้กับเด็ก เยาวชน”

จากประกาศกสทช. เรื่องหลักเกณฑ์การจัดทำผังรายการฯ ข้อ 12 ระบุว่า ผู้รับใบอนุญาตต้องจัดทำและเสนอผังและสัดส่วนรายการของสถานีที่จะให้บริการแต่ละประเภทต่อคณะกรรมการก่อนเริ่มให้บริการอย่างน้อย 15 วัน

แม้ กสทช.จะมีระเบียบให้ส่งผังและสัดส่วนรายการเพื่อตรวจรับรองก่อนการออกอากาศ แต่ในความเป็นจริงรายการที่ออกอากาศอาจไม่เป็นไปตามข้อมูลผังรายการที่นำเสนอ

จากงานสัมมนาผลการวิจัยสื่อสำหรับเด็กและเยาวชน เมื่อวันที่ 2 กันยายน 2556 ดร.ธีรรัตน์ พันทวี วงศ์ธนะเอนก นายกสมาคมวิทยุและสื่อสำหรับเด็กและเยาวชน ได้กล่าวถึงสถานการณ์ของรายการโทรทัศน์สำหรับเด็กและเยาวชนไว้ว่า “แม้ปัจจุบันสื่อโทรทัศน์จะให้ความสำคัญกับรายการเด็กและเยาวชนมากขึ้น แต่ยังมีสัดส่วนที่น้อยเพียงร้อยละ 3-5 ของสัดส่วนรายการทั้งหมด เนื้อหาส่วนใหญ่ยังเน้นบันเทิง การ์ตูน พุดคุย เกมเน้นทานการสำหรับเด็ก”

ส่วน รศ.ดร.อุษา ปิกกินส์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ได้นำเสนอผลวิจัยเกี่ยวกับสื่อสำหรับเด็กและเยาวชน ย้อนหลัง 10 ปี พบว่า สื่อโทรทัศน์เน้นจับกระแสรายการเฉพาะสำหรับเด็กเล็กมากเกินไป ขณะที่เนื้อหา

รายการหลักๆ จะข้ามเนื้อหา สาระสำหรับวัยรุ่น ทำให้เด็กต้องอยู่กับเนื้อหารายการเดียวกับผู้ใหญ่ จึงส่งผลให้เกิดพฤติกรรมเลียนแบบ และการใช้ชีวิตที่เปลี่ยนไปของเด็กและเยาวชน

และเจตนาที่แท้จริงของการจัดให้มีทีวีดิจิทัลของเด็ก เยาวชน ครอบครัว คือ การให้สื่อโทรทัศน์นำเสนอเนื้อหาที่ส่งเสริมการพัฒนาและสร้างทักษะชีวิตตามช่วงวัย เช่น พัฒนาการด้านร่างกาย การจัดการกับอารมณ์และความเครียด การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น และส่งเสริมการเรียนรู้ การศึกษาในวิทยาการสาขาต่างๆ ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเด็กและช่วยให้เด็กมีภูมิคุ้มกันทางสังคม แต่หากมีเนื้อหาที่ไม่เหมาะสม อาจส่งผลต่ออารมณ์ ความคิด และเกิดการเลียนแบบพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมได้

ด้วยเหตุนี้ มีเดียมอนิเตอร์จึงดำเนินการศึกษาผังรายการของสถานีโทรทัศน์ช่องเด็ก เยาวชน และครอบครัว ทั้ง 3 สถานี ระหว่างวันที่ 5 - 12 มิถุนายน 2557 ซึ่งเป็นช่วงเริ่มต้นการออกอากาศจริง เพื่อศึกษาวิเคราะห์ผังรายการและเนื้อหารายการของช่องเด็ก เยาวชน และครอบครัว เปรียบเทียบกับประกาศ กสทช. และหลักเกณฑ์อื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

วัตถุประสงค์การศึกษา

เพื่อสำรวจผังและเนื้อหารายการโทรทัศน์ในระบบดิจิทัลช่องเด็ก เยาวชน และครอบครัว เดือนมิถุนายน 2557 โดยใช้เกณฑ์แนวคิด และประกาศ กสทช. ที่เกี่ยวข้อง

หน่วยการศึกษา

ผังรายการสถานีโทรทัศน์ในระบบดิจิทัลช่องเด็ก เยาวชน และครอบครัว 3 สถานี ได้แก่ 1) ช่อง 3 Family 2) ช่อง MCOT Family 3) ช่อง Loca ระหว่างวันที่ 5-12 มิถุนายน 2557

วิธีการศึกษา

1. สืบค้นผังรายการจากเว็บไซต์ของสถานีโทรทัศน์ที่ศึกษา 2 สถานี ได้แก่ 3 Family และ MCOT Family
2. สำหรับช่องที่ไม่สามารถค้นหาผังรายการ ได้แก่ Loca ได้ขอข้อมูลไปยังสถานีโทรทัศน์ ช่อง Loca
3. เปรียบเทียบผังรายการกับการออกอากาศจริง โดยวิเคราะห์เนื้อหาและสัดส่วนเวลาการออกอากาศตามทีออกอากาศจริง เพื่อตอบโจทย์การศึกษาคั้งนี้

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ประกาศคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการประมูลคลื่นความถี่ เพื่อให้บริการโทรทัศน์ระบบดิจิทัล ประเภท บริการธุรกิจระดับชาติ พ.ศ. 2556 ให้นิยาม หมวดหมู่เด็ก เยาวชน และครอบครัว

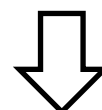
“หมวดหมู่เด็ก เยาวชน และครอบครัว” หมายความว่า การให้บริการโทรทัศน์ที่นำเสนอรายการ ส่งเสริม การเรียนรู้ การศึกษาในวิทยาการสาขาต่างๆ รวมถึงรายการสาระที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของ เด็ก เยาวชน หรือส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีของสมาชิกในครอบครัวทั้งหมด โดยที่เนื้อหารายการและเวลา ออกอากาศรายการจะต้องมีความปลอดภัยและเหมาะสมสำหรับเด็กและเยาวชน และต้องไม่มีเนื้อหาที่แสดงออก ถึงความรุนแรง ผิดศีลธรรม ผิดกฎหมาย หรือใช้ภาษาที่หยาบคาย และคำนึงถึงความเท่าเทียมและโอกาสของเด็ก และเยาวชนทุกกลุ่มในสังคม รวมทั้งเป็นไปตามหลักเกณฑ์เกี่ยวกับผังรายการ เนื้อหารายการ สำหรับการให้บริการ โทรทัศน์ ที่คณะกรรมการกำหนด และไม่ขัดกับกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

2. ประกาศคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เรื่อง แนวทางการจัดระดับความเหมาะสมของโทรทัศน์ ตามประกาศ กสทช. เรื่อง หลักเกณฑ์การจัดทำผัง รายการสำหรับการให้บริการกระจายเสียงหรือโทรทัศน์ พ.ศ. 2556

หลักเกณฑ์ของระบบการจำแนกเนื้อหาที่ควรจำกัด พิจารณาจากภาพ เสียง และเนื้อหาในรายการ ประกอบ กับเจตนาในการผลิต และการจัดทำวัตถุประสงค์และวิธีการในการนำเสนอภาพหรือเสียง น้ำหนักของการดำเนินเรื่อง รวมทั้งมุมมองกล้องของการถ่ายทำ ที่ทำให้ผู้ชมรับรู้ในทางที่ไม่เหมาะสม และอาจมีผลต่อการพัฒนาค่านิยมและพฤติกรรมใน ด้านลบ โดยพิจารณาใน 3 ประเด็น คือ 1) พฤติกรรมและความรุนแรง 2) เรื่องทางเพศ และ 3) ภาษา

และแนวทางการจัดระดับความเหมาะสมของรายการโทรทัศน์ ดังตาราง

ระดับความเหมาะสม	พฤติกรรม และความรุนแรง	ภาษา	เรื่องทางเพศ
“ป” (๓ - ๕ ปี)	๐	๐	๐
“ค” (๖ - ๑๒ ปี)	๐	๑	๐
“ท” (ทุกวัย)	๑	๑	๑
“น ๑๓” (น้อยกว่า ๑๓ ควรได้รับคำแนะนำ)	๒	๒	๑
“น ๑๔” (น้อยกว่า ๑๔ ควรได้รับคำแนะนำ)	๒	๒	๒
“ฉ” (เฉพาะผู้ใหญ่)	๓	๓	๓

สัญลักษณ์ ระบุ ระดับความเหมาะสมของรายการกับกลุ่มผู้ชม ประกอบด้วยรูปภาพ สีและตัวอักษร รวมทั้ง เสียงประกอบ รายละเอียดดังต่อไปนี้

“**ป3+**” รายการสำหรับเด็กปฐมวัย อายุ 3-5 ปี เป็นรายการสำหรับเด็กปฐมวัย ผลิตขึ้นสำหรับผู้ชมในวัย 3-5 ปี

“**ด6+**” รายการสำหรับเด็ก อายุ 6-12 ปี เป็นรายการสำหรับเด็ก ผลิตขึ้นสำหรับผู้ชมในวัย 6-12 ปี

“**ท**” รายการที่เหมาะสมสำหรับทุกวัย เป็นรายการทั่วไป สามารถรับชมได้ทุกวัย

“**น 13+**” รายการที่เหมาะสมสำหรับผู้ชมที่มีอายุ 13 ปีขึ้นไป ผู้ที่มีอายุน้อยกว่า 13 ปี ควรได้รับคำแนะนำ เป็นรายการที่เหมาะสมสำหรับผู้ที่มีอายุ 13 ปีขึ้นไป อาจมีภาพ เสียง หรือเนื้อหาที่ต้องใช้วิจารณญาณในการรับชมผู้ที่มีอายุน้อยกว่า 13 ปี ควรได้รับคำแนะนำ

“**น 18+**”รายการที่เหมาะสมกับผู้ชมที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป ผู้ชมที่มีอายุน้อยกว่า 18 ปี ควรได้รับคำแนะนำ เป็นรายการที่เหมาะสมสำหรับผู้ที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป อาจมีภาพ เสียง หรือเนื้อหา ที่ไม่เหมาะสมด้านพฤติกรรม ความรุนแรง เพศ และการใช้ภาษา ซึ่งต้องใช้วิจารณญาณในการรับชม ผู้ที่มีอายุน้อยกว่า 18 ปี ควรได้รับคำแนะนำ

“**จ**” เฉพาะผู้ใหญ่ รายการเฉพาะไม่เหมาะสมสำหรับเด็กและเยาวชน เป็นการการเฉพาะผู้ใหญ่ อาจมีภาพ เสียง หรือเนื้อหาที่ไม่เหมาะสมด้าน พฤติกรรม ความรุนแรง เพศ และการใช้ภาษา เด็กและเยาวชนไม่ควรรับชม

3. หลักเกณฑ์การแพร่ภาพกระจายเสียงส่วนที่หนึ่ง: การคุ้มครองผู้มีอายุต่ำกว่าสิบแปดปี (Ofcom¹ Guidance Notes Section One: Protecting the under 18s)

ข้อบังคับของ Ofcom สำหรับรายการที่ออกอากาศทางโทรทัศน์ เพื่อคุ้มครองเด็กที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี โดยพิจารณาจากภาพ เสียง และเนื้อหาในรายการเรื่องการจัดเวลาออกอากาศให้เหมาะสมสำหรับเด็ก ภาษาที่ไม่สุภาพ เรื่องทางเพศ ภาพเปลือย ความเชื่อเรื่องผีसांग การใช้ยาเสพติด บุหรี่ สารระเหย เครื่องแอลกอฮอล์ อาชญากรรม ความรุนแรงและพฤติกรรมอันตราย

4. แนวคิดเกี่ยวกับเด็ก

เด็กเป็นช่วงกำลังเรียนรู้ และได้รับการปลูกฝังสิ่งต่าง ๆ ทั้งความคิด และอารมณ์ ในขณะที่เดียวกันเด็กเป็นกลุ่มผู้ชมรายการวิทยุโทรทัศน์มากที่สุด รายการโทรทัศน์จึงต้องมีเนื้อหาที่เหมาะสมกับการเรียนรู้ตามธรรมชาติของเด็กแต่ละช่วงวัย ถ้าพิจารณาตามสภาพการรับรู้และความต้องการของเด็กและวัยรุ่นแล้ว อาจแบ่งตามช่วงอายุได้ดังนี้

¹Office of Communications หรือ Ofcom เป็นหน่วยงานอิสระที่ทำหน้าที่ในการกำกับดูแลกิจการสื่อสารโทรคมนาคมและสื่อ ในสหราชอาณาจักร

1. **เด็กก่อนวัยเรียน** หรือ วัยเด็กตอนต้น อายุระหว่าง 3-5² หรือ 3 - 6ปี³ เด็กวัยนี้เริ่มมีประสบการณ์มากกว่าเด็กทารก ซุกซน กำลังเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ รอบตัว ภาษามากขึ้น ชอบเลียนแบบ รู้ผิดชอบชั่วดีบ้างเล็กน้อย มีสมาธิจำกัด มักเบื่อเร็ว

2. **เด็กวัยเรียน** หรือ วัยเด็กโต อายุระหว่าง 6-12² หรือ 7 - 12ปี³ โดยมากกำลังเรียนในชั้นประถมศึกษา เป็นวัยที่ชอบเล่นกับเพื่อน ชอบการแข่งขัน มีความจำดี มีสมาธิ ตั้งใจเรียน และทำงานดีขึ้น รู้เรื่องศีลธรรมผิดชอบชั่วดีมากกว่าวัยเด็กตอนต้น มีสมาธิมากขึ้น เข้าใจเร็วและเข้าใจได้ดีกว่าเด็กตอนต้น

สภาพการรับรู้ และความต้องการของวัยเด็ก

วัยเด็กเป็นวัยกำลังเจริญเติบโต มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ซึ่งการเปลี่ยนแปลงของวัยเด็ก จะประกอบด้วย “พัฒนาการ” และ “ความเจริญเติบโต” ควบคู่กันไป

พัฒนาการ หมายถึง การเปลี่ยนแปลงก้าวหน้าไปเรื่อย ๆ เป็นขั้น ๆ จากระยะหนึ่งไปอีกระยะหนึ่ง พัฒนาการของเด็กทำให้เด็กมีลักษณะและความสามารถใหม่ ๆ เกิดขึ้น ซึ่งทำให้มีการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย ควบคู่ไปกับสติปัญญา อารมณ์ พฤติกรรม และสังคม เปลี่ยนแปลงในทางที่มีคุณภาพดีขึ้น

สภาพการรับรู้ของเด็ก จะเป็นไปตามพัฒนาการและความเจริญเติบโต ทั้งทางร่างกายและสติปัญญา โดยจะสามารถเรียนรู้ได้มากขึ้น มีความจำดีขึ้น และมีความคิดสร้างสรรค์ เด็กเล็ก ๆ จะมีข้อจำกัด คือ มีสมาธิสั้น จึงไม่สามารถดูหรือฟังอะไรได้นาน แต่เมื่อมีพัฒนาการเพิ่มขึ้น เด็กก็จะสนใจสิ่งรอบตัวมากขึ้น เข้าใจได้เร็วขึ้น หรืออาจกล่าวได้ว่า ยิ่งพัฒนาร่างกายและสติปัญญาเพิ่มขึ้น การรับรู้ก็จะมีมากขึ้นตามลำดับ

ความต้องการของเด็กมี 2 ด้าน ด้วยกัน คือ

1) ความต้องการทางร่างกาย ของวัยเด็กก่อนวัยเรียน และเด็กวัยเรียน

ดังตาราง

วัยเด็กก่อนวัยเรียน	เด็กวัยเรียน
- มีความอยากรู้ อยากเห็น	- เป็นตัวของตัวเอง
- ควบคุมอวัยวะเกี่ยวกับการพูดจึงพัฒนาการใช้ภาษามาก	- มีความคล่องแคล่วว่องไวมากขึ้น ไขกักล้ามเนื้อส่วนต่าง ๆ ได้ดี
- เป็นวัยที่กล้ามเนื้อพัฒนา ต้องการออกกำลังกาย แขนขา สนุกกับการเล่น และช่วยเหลือตนเอง เช่น การแต่งตัว	- เคลื่อนไหวร่างกายได้ดี จึงชอบเล่นหรือทำกิจกรรมต่าง ๆ และเปลี่ยนกิจกรรมบ่อย ๆ เพื่อเลี่ยงความเมื่อยล้า
- ใช้อวัยวะส่วนใหญ่อันได้สัมพันธ์กันมากขึ้น แต่ยังไม่	- สามารถควบคุมกล้ามเนื้อได้ดี จึงไม่ค่อยอยู่นิ่ง

²ประกาศ กสทช. เรื่อง แนวทางการจัดระดับความเหมาะสมของโทรทัศน์... พ.ศ. 2556

³ผลการศึกษารอบที่ 29การดูแลเด็กในฟรีทีวีพ.ศ. 2551, โครงการศึกษาและเฝ้าระวังสื่อเพื่อสุขภาพของสังคม (Media Monitor)

วัยเด็กก่อนวัยเรียน	เด็กวัยเรียน
<ul style="list-style-type: none"> ไม่สามารถควบคุมตนเองได้ดีนัก - การประสานระหว่างกล้ามเนื้อตา และมือ ยังไม่ดีนักจึงไม่สามารถทำงานที่ละเอียดได้ - ต้องการพักผ่อนอย่างเพียงพอ ประมาณ 10-12 ชั่วโมง 	<ul style="list-style-type: none"> ทำกิจกรรมอยู่เสมอ - การประสานระหว่างกล้ามเนื้อตา และมือ ได้ดี จึงไม่สามารถทำงานที่ละเอียดประณีตได้ - ต้องการพักผ่อนอย่างเพียงพอ ประมาณ 10-12 ชั่วโมง - เด็กหญิงเริ่มเข้าวัยสาวเร็วกว่า เริ่มสนใจเรื่องเพศ

2) ความต้องการด้านอารมณ์และจิตใจดังตาราง

วัยเด็กก่อนเข้าวัยเรียน	เด็กวัยเรียน
<ul style="list-style-type: none"> - มีอารมณ์อิจฉาริษยา จึงต้องการระบายอารมณ์อย่างอิสระและเปิดเผย - ต้องการความรักและความผูกพันใกล้ชิด - ต้องการความรักจากครูเหมือนเป็นตัวแทนพ่อแม่ - มีอารมณ์กลัวเมื่ออยู่คนเดียว ตกใจง่าย ตื่นเต้นง่าย ต้องการให้ผู้ใหญ่ช่วยเหลือ เมื่อตนเองเกิดความกลัว - มีอารมณ์ก้าวร้าวและเห็นใจผู้อื่น ไม่ชอบให้ใครขัดใจ 	<ul style="list-style-type: none"> - ชอบสร้างจินตนาการ สร้างโลกของตนเอง ต้องการตัดสินใจด้วยตนเอง - ต้องการเป็นที่ยอมรับ - ต้องการคำชมมากกว่าคำติ จึงสร้างความพึงพอใจโดยทำหน้าที่ของตนให้ดีที่สุด - มีความกลัวที่เกิดจากจินตนาการ ต้องการความช่วยเหลือจากผู้ใหญ่เพื่อเอาชนะความกลัว - มีลักษณะก้าวร้าว แต่ก็เห็นใจผู้อื่น มีความประหม่าเหนียวอาย

5. แนวคิดเรื่องรายการโทรทัศน์สำหรับเด็ก

เด็กแต่ละช่วงวัยมีพัฒนาการในการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสื่อมวลชนกลายเป็นแหล่งการเรียนรู้ให้กับเด็กอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ จึงมีความสำคัญอย่างมากในการพัฒนาเนื้อหารายการเพื่อให้มีความสอดคล้องกับความสนใจ พัฒนาการ ตลอดจนการเรียนรู้ของแต่ละช่วงวัย

อย่างเช่น PBS ที่วีดิทัศน์สาธารณะในอเมริกา จะมีรายการสำหรับเด็ก⁴ โดยในปี 1969 รายการ Sesame Street ซึ่งเป็นโทรทัศน์สำหรับเด็กของอเมริกาเหนือ ได้เปลี่ยนวิสัยทัศน์ของการผลิตรายการสำหรับเด็กทั่วโลก เพราะ

⁴ รายงานเรื่อง โทรทัศน์สาธารณะ: แนวทางการปฏิบัติที่เป็นเลิศในระบบสากล ของ UNESCO หน้า 118

นอกจากความสนุกสนานบันเทิงที่ได้จากหุ่นเคลื่อนไหว การร้องเพลงและเต้นรำแล้ว รายการนี้ยังสอดแทรกการเรียนรู้สำหรับเด็กแรกเกิดถึง 6 ปี ทั้งทักษะด้านคณิตศาสตร์เบื้องต้น ภาษา และทักษะทางสังคม รวมถึงการเรียนรู้ถึงวัฒนธรรมที่หลากหลายด้วย นอกจากนี้ช่อง Australian Broadcasting Corporation(ABC) ในออสเตรเลียก็มีรายการ Play School ที่สร้างความเพลิดเพลินในการเรียนรู้ และ China Central Television (CCTV) ได้ผลิตรายการสำหรับเด็ก ในรูปแบบของการ์ตูน ละคร ภาพยนตร์ บันเทิง และสารคดี เป็นต้น

รายการสำหรับเด็ก⁵ แต่ละช่วงวัยมีคุณลักษณะดังนี้

1) รายการสำหรับเด็กก่อนวัยเรียน อายุระหว่าง 3 -6ปี

รูปแบบรายการ	คุณลักษณะ
เนื้อหาสาระ	<ul style="list-style-type: none"> - เรื่องราวของสิ่งใกล้ตัวในชีวิตประจำวันเช่น พ่อ แม่ เด็ก สัตว์ - มีการแฝงเรื่องการทำความดี - ใช้ภาษาที่ไพเราะ
รูปแบบการนำเสนอ	<ul style="list-style-type: none"> - รูปแบบง่าย ๆ ไม่ซับซ้อน - เป็นเล่าเรื่อง การ์ตูนหรือ ละคร ทดแทนสิ่งที่เป็นนามธรรมเพื่อเสริมสร้างความเข้าใจ
เวลาในการนำเสนอ	<ul style="list-style-type: none"> - ช่วงเช้าวันหยุด

2) รายการสำหรับเด็กวัยเรียน อายุระหว่าง 7 - 12ปี

รูปแบบรายการ	คุณลักษณะ
เนื้อหาสาระ	<ul style="list-style-type: none"> - นำเสนอเรื่องราวของโลกภายนอก ที่มีการผจญภัย ตื่นเต้นเร้าใจ มีการต่อสู้ - มีการแฝงคำสอนเรื่องความดี และให้รู้จักสิ่งชั่วร้าย
รูปแบบการนำเสนอ	<ul style="list-style-type: none"> - เน้นความตื่นเต้นเร้าใจ จินตนาการ - มีการแข่งขัน การได้รับการยอมรับ - สอดแทรกความรู้ในเกม
เวลาในการนำเสนอ	<ul style="list-style-type: none"> - ช่วงเช้า สาย บ่าย เย็น แต่ควรมำเสนอแบบสั้น ไม่เกิน 30

⁵ เอกสารการสอนชุดวิชาการจัดรายการวิทยุหน่วยที่ 1-7 สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช 2549 หน้า 135-136

6. แนวคิดเรื่องทักษะชีวิตและการพัฒนาทักษะชีวิต

ความหมายของทักษะชีวิต เป็นความสามารถของบุคคลที่จะจัดการกับปัญหาต่าง ๆ รอบตัวในสภาพสังคมปัจจุบัน และเตรียมพร้อมสำหรับการปรับตัวในอนาคต

องค์ประกอบของทักษะชีวิต สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดองค์ประกอบทักษะชีวิตที่สำคัญที่จะสร้างและพัฒนาเป็นภูมิคุ้มกันชีวิตให้กับเด็กและเยาวชนในสภาพสังคมปัจจุบันและเตรียมพร้อมสำหรับอนาคตไว้ 4 องค์ประกอบ พร้อมทั้งพฤติกรรมที่คาดหวังและตัวชี้วัดทักษะชีวิตในแต่ละองค์ประกอบ ในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ดังนี้

- การตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น หมายถึง การรู้ความถนัดความสามารถ รู้จุดเด่นจุดด้อยของตนเอง เข้าใจความแตกต่างของแต่ละบุคคล รู้จักตนเอง ยอมรับ เห็นคุณค่าภาคภูมิใจในตนเองและผู้อื่นมีเป้าหมายในชีวิต และมีความรับผิดชอบต่อสังคม

- การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ และแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ หมายถึง การแยกแยะข้อมูลข่าวสารปัญหาและสถานการณ์รอบตัววิพากษ์วิจารณ์และประเมินสถานการณ์รอบตัวด้วยหลักเหตุผลและข้อมูลที่ต้องรับรู้ปัญหาสาเหตุของปัญหาหาทางเลือกและตัดสินใจในการแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่างๆอย่างสร้างสรรค์

- การจัดการกับอารมณ์และความเครียด หมายถึง ความเข้าใจและรู้เท่าทันภาวะอารมณ์ของบุคคล รู้สาเหตุของความเครียด รู้วิธีการควบคุมอารมณ์และความเครียดรู้วิธีผ่อนคลาย หลีกเลียงและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่ก่อให้เกิดอารมณ์ไม่พึงประสงค์ไปในทางที่ดี

- การสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น หมายถึง การเข้าใจมุมมอง อารมณ์ ความรู้สึกของผู้อื่น ใช้ภาษาพูดและภาษากายเพื่อสื่อสารความรู้สึกนึกคิดของตนเอง รับรู้ความรู้สึกนึกคิดและความต้องการของผู้อื่น วางตัวได้ถูกต้องเหมาะสมในสถานการณ์ต่าง ๆ ใช้การสื่อสารที่สร้างสัมพันธภาพที่ดีสร้างความร่วมมือและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

หน่วยวัดและนิยามการวัด

1. กลุ่มเนื้อหารายการแบ่งออกเป็น 5 ลักษณะ⁶ ดังนี้

1.1 กลุ่มเนื้อหาข่าว คือ รายการที่มุ่งรายงานข่าวเหตุการณ์บ้านเมือง ทั้งข่าวการเมือง เศรษฐกิจ สังคม กีฬา และข่าวบันเทิง เช่น รายการข่าวภาคเช้า ข่าวภาคค่ำ ข่าวต้นชั่วโมง รายการสนทนาข่าว เป็นต้น

² ประกาศ กสทช. เรื่อง แนวทางการจัดระดับความเหมาะสมของโทรทัศน์... พ.ศ. 2556

⁶ รายงานผลการศึกษายของมีเดียมอนิเตอร์ รอบที่ 47 สํารวจฝั่งฟรีทีวี (ช่อง 3, 5, 7, 9, สทท. และ ทีวีไทย มีนาคม 2553)

1.2 **กลุ่มเนื้อหาสาระ** คือ รายการที่มุ่งนำเสนอเนื้อหาสาระที่เป็นข้อมูล ความรู้ด้านต่างๆ เป็นหลัก เช่น รายการสารคดี รายการสนทนาธรรมะ รายการที่นำเสนอปัญหากิจการบ้านเมือง เศรษฐกิจ และสังคม เป็นต้น

1.3 **กลุ่มเนื้อหาสาระบันเทิง** คือ รายการที่มุ่งนำเสนอเนื้อหาสาระที่เป็นข้อมูล ความรู้แต่สอดแทรกความบันเทิง หรือเน้นความเพลิดเพลินในการชม เช่น รายการปิกนิกะ รายการสนทนา รายการเกมโชว์ รายการตอบปัญหา เป็นต้น

1.4 **กลุ่มเนื้อหาบันเทิง** คือ รายการที่มุ่งนำเสนอเนื้อหาเพื่อความบันเทิงเป็นหลัก เช่น ละคร ภาพยนตร์ การ์ตูน รายการเพลง รายการโชว์การแสดง เป็นต้น

1.5 **กลุ่มเนื้อหาบริการธุรกิจ** คือ รายการที่ผลิตขึ้นอย่างมีจุดมุ่งหมายเพื่อนำเสนอข้อมูลของสินค้าและบริการต่างๆ เพื่อผู้ชมสามารถติดต่อขอรายละเอียดหรือแสดงความจำนงที่จะซื้อสินค้าหรือบริการนั้นๆ

2. กลุ่มรูปแบบรายการ แบ่งเป็น 22 รูปแบบ ดังนี้

2.1 **ข่าว** หมายถึง รายการที่นำเสนอสถานการณ์ปัจจุบันของข้อเท็จจริง ที่เกิดขึ้นทั้งในและต่างประเทศ ทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม กีฬา ศิลปวัฒนธรรมและบันเทิง

2.2 **วิเคราะห์ข่าว** หมายถึง รายการวิเคราะห์ข่าวโดยผู้ดำเนินรายการที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ทำหน้าที่แจกแจงข้อมูลเชิงลึกอย่างรอบด้าน

2.3 **สนทนาข่าว** หมายถึง รายการที่นำประเด็นข่าว เหตุการณ์ ข้อเท็จจริง ที่น่าสนใจ มีความสดใหม่ ส่งผลกระทบต่อประชาชนส่วนใหญ่ มานำเสนอด้วยรูปแบบสัมภาษณ์/สนทนา ระหว่างผู้ดำเนินรายการและผู้ร่วมสนทนา อาจมีการสอดแทรกความคิดเห็นหรือการวิเคราะห์หลังไปในการสัมภาษณ์/สนทนาด้วย

2.4 **เล่าข่าว/คุยข่าว** หมายถึง รายการที่นำเสนอข่าว เหตุการณ์ เรื่องราว ข้อเท็จจริง เสนอผ่านวิธีการเล่าข่าว ที่มีการแสดงความคิดเห็นของผู้ดำเนินรายการ เน้นการเล่าเรื่องที่เร้าอารมณ์ผู้ชม

2.5 **สารคดีเชิงข่าว** หมายถึง รายการข่าวที่มุ่งเน้นหาความจริง มีการสืบค้นข้อมูลเกี่ยวข้องเพื่อนำเสนอข้อเท็จจริงอย่างลึก รอบด้าน ในประเด็นหรือเหตุการณ์ที่มีความขัดแย้ง มีเงื่อนงำ นำไปสู่บทสรุปหรือคลี่คลายประเด็น

2.6 **แมกกาซีนข่าว** หมายถึง การนำเสนอขุดข่าวหรือสถานการณ์ปัจจุบันผ่านรูปแบบการนำเสนอข่าวที่หลากหลาย ประกอบด้วยช่วงต่าง ๆ ที่แยกส่วนกันอย่างชัดเจน

2.7 **สารคดี** หมายถึง รายการที่มีแก่นเรื่อง (Theme) เด่นชัดเจน เพื่อเสนอเรื่องราว ที่เป็นข้อเท็จจริงของเหตุการณ์/บุคคล แต่อาจจำลองสถานการณ์ได้

2.8 **ละคร/ภาพยนตร์ชุด** หมายถึง การนำเสนอเรื่องราวที่ใช้การแสดงตามบทบาทในเรื่องราวที่แต่งขึ้น หรือดัดแปลงจากเรื่องจริง

2.9 **ซีทคอม** หมายถึง รายการที่นำเสนอในลักษณะของละครในแนวขบขัน ล้อเลียน เสียดสีการใช้ชีวิตของมนุษย์

2.10 **ภาพยนตร์** หมายถึง รายการที่นำภาพยนตร์ทั้งในและต่างประเทศมาออกอากาศทางโทรทัศน์

2.11 **การ์ตูน** หมายถึง นำเสนอเรื่องราวจากจินตนาการ ด้วยการสร้างสรรค์ ด้วยเทคนิคแอนิเมชัน หรือ วัตถุประกอบสร้าง เช่น หุ่นมือ

2.12 **สนทนา/อภิปราย** หมายถึง รายการที่ผู้ดำเนินรายการทำหน้าที่นำการพูดคุย เสนอข้อมูลและร่วมแสดงความคิดเห็นด้วย รายการที่มีผู้ดำเนินรายการและแขกรับเชิญมาพูดคุย-สนทนา ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เช่น การเมือง เศรษฐกิจ สังคม บันเทิง เป็นต้น

2.13 **โชว์** หมายถึง การแสดงในพื้นที่จัดแสดงเพื่อความบันเทิงโดยไม่มีการแข่งขัน

2.14 **เกมโชว์** หมายถึง รายการที่จัดให้มีการแข่งขัน การเล่นเกม การตอบปัญหา หรือคำถามที่กำหนดขึ้น ภายใต้เงื่อนไขของกฎและกติกาที่กำหนด

2.15 **ควิซโชว์** หมายถึง รายการที่มุ่งหวังการตอบคำถามหรือการตัดสินใจของผู้เข้าแข่งขันที่ต้องใช้ความรู้ ความสามารถ และสติปัญญา

2.16 **ประกวด/แข่งขัน** หมายถึง รายการที่แข่งขันความสามารถของผู้ร่วมรายการ เช่น การร้องเพลง การแสดง โดยผลการตัดสินอาจมาจากกรรมการหรือผู้ชมก็ได้

2.17 **เรียลลิตี้** หมายถึง รายการที่ดำเนินโดยใช้สถานการณ์จริง และอาจไม่มีการเขียนบท ผู้ร่วมรายการจะต้องเผชิญกับสถานการณ์ต่าง ๆ ที่ทางทีมงานได้จัดเตรียมเอาไว้

2.18 **แมกกาซีน** หมายถึง รายการที่นำเสนอชุดสาระด้วยรูปแบบหลากหลาย ในการนำเสนอเนื้อหาย่อยที่อาจเน้นเนื้อหาหลักหรือกลุ่มเป้าหมายก็ได้

2.19 **วาไรตี้** หมายถึง รายการที่มีความหลากหลายในส่วนของเนื้อหาและรูปแบบ โดยแต่ละส่วนเป็นเอกเทศ แต่เชื่อมโยงกันอย่างต่อเนื่องโดยผู้ดำเนินรายการ

2.20 **แนะนำสินค้า/บริการธุรกิจ** หมายถึง รายการที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อสื่อสารการตลาด ด้วยการนำเสนอข้อมูลสินค้า บริการ

2.21 **ถ่ายทอดสด/รายการพิเศษ** หมายถึง รายการถ่ายทอดเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในขณะนั้น โดยมีผู้บรรยายทำหน้าที่ผู้ถ่ายทอดเนื้อหา หรือการนำเทปบันทึกภาพมาออกอากาศ

2.22 **มิวสิควิดีโอ** หมายถึง ภาพยนตร์ขนาดสั้น ประกอบด้วย ภาพ/ เสียง และเสียงดนตรี ที่ผลิตขึ้นเพื่อสื่อสารเนื้อหาเพลง ด้วยการนำเสนอหลายรูปแบบ ทั้งละคร/ ลีลาประกอบเพลง/ ฉากทิวทัศน์ หรือแอนิเมชัน

3. กลุ่มเป้าหมายผู้ชม² แบ่งเป็น 5 กลุ่ม ดังนี้

3.1 **กลุ่มเด็กเล็ก** อายุระหว่าง 3-5 ปี นำเสนอเรื่องราวของสิ่งใกล้ตัวในชีวิตประจำวัน เช่น พ่อ แม่ เด็ก สัตว์ มีการแฝงเรื่องการทำความดี ใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย รูปแบบง่าย ๆ ไม่ซับซ้อน เช่น เล่าเรื่อง การ์ตูน หรือละครทดแทนสิ่งที่เป็นนามธรรมเพื่อเสริมสร้างความเข้าใจ

3.2 กลุ่มเด็กโต อายุระหว่าง 6-12ปีนำเสนอเรื่องราวของโลกภายนอก ที่มีการผจญภัย ตื่นเต้นเร้าใจ มีการต่อสู้แย่งชิงเรื่องความดี และให้รู้จักสิ่งชั่วร้ายรูปแบบต่างๆ ไม่ซับซ้อน เช่น เล่าเรื่อง การ์ตูน หรือละครทดแทนสิ่งที่เป็นนามธรรมเพื่อเสริมสร้างความเข้าใจ เน้นความตื่นเต้นเร้าใจ จินตนาการ มีการแข่งขัน การได้รับการยอมรับ สอดแทรกความรู้ในรายการหรือเกม

3.3 กลุ่มวัยรุ่น อายุระหว่าง 13-18 ปีนำเสนอเรื่องราวการใช้ชีวิตของกลุ่มวัยรุ่น ผ่านรูปแบบละคร ภาพยนตร์ชุดจากต่างประเทศ มีวีสคิวิตีโอ หรือรูปแบบอื่นๆ อาจมีเนื้อหาที่ต้องใช้วิจารณญาณในการชมมากขึ้น เพื่อนำมาสู่การเรียนรู้ เช่น เพศ เพื่อน การค้นหาตนเอง หรือเป็นเรื่องราวของบุคคลต้นแบบในการใช้ชีวิตเพื่อเป็นการวางทางเดินชีวิตไปสู่อนาคต

3.4 กลุ่มครอบครัว หมายถึง รายการที่นำเสนอเนื้อหาที่ส่งเสริมการพัฒนาความสัมพันธ์ของคนในครอบครัว และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ทำให้เกิดการเรียนรู้ในความสัมพันธ์ที่ดีของคนในครอบครัว ทั้งเรียนรู้และเข้าใจกันและกันของคนในครอบครัว ตลอดจนการทำให้เกิดศรัทธาและแรงบันดาลใจในสถาบันครอบครัว

3.5 กลุ่มผู้ชมทั่วไป รายการสำหรับกลุ่มผู้ชมทั่วไป สามารถรับชมได้ทุกวัย

4. พัฒนาการตามช่วงวัย⁷ แบ่งเป็น 4 ด้าน ดังนี้

4.1 พัฒนาการด้านร่างกาย เนื้อหารายการที่ฝึกการรับรู้ด้านประสาทสัมผัส ทักษะการเคลื่อนไหว ร่างกายตามวัย สร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องในเรื่องเพศ และให้ความรู้เรื่องสุขอนามัย

4.2 พัฒนาการด้านจิตใจและอารมณ์ รายการที่นำเสนอวิธีการเรียนรู้การควบคุมอารมณ์และความรู้สึก การจัดการความเครียดอย่างเหมาะสม ปลูกฝังจิตสำนึกให้เห็นคุณค่าในสิ่งต่างๆ และแสดงให้เห็นถึงกลุ่มคนที่เป็นต้นแบบของเด็กในแต่ละช่วงวัย เช่น พ่อแม่ เพื่อน หรือบุคคลตามสาขาวิชาชีพต่างๆ เพื่อเป็นแนวทางในการค้นพบตนเอง

4.3 พัฒนาการด้านสังคม รายการที่สร้างความรู้ ความเข้าใจ เพื่อให้เด็กและเยาวชนตระหนักรู้มารยาททางสังคม การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น รวมทั้งมีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม

4.4 พัฒนาการด้านสติปัญญา รายการที่นำเสนอเนื้อหา เพื่อให้เด็กและเยาวชนเกิดความสนใจในสิ่งใกล้ตัว/รอบตัว ส่งเสริมการเรียนรู้ การศึกษาในวิทยาการสาขาต่างๆ ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ รวมทั้งสามารถใช้และรู้เท่าทันเทคโนโลยี

⁷ ศรีเรือน แก้วกังวาน. จิตวิทยาพัฒนาการชีวิตทุกช่วงวัย เล่ม 1 แนวคิดเชิงทฤษฎี-วัยเด็กตอนกลาง พ.ศ. 2549, สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กระทรวงศึกษาธิการ. (ร่าง) แนวทางการพัฒนาทักษะชีวิต บูรณาการการเรียนการสอน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551

ตารางแสดงพัฒนาการตามช่วงวัย

พัฒนาการ 4 ด้าน	เด็ก 3-5ปี	เด็ก 6-12 ปี	วัยรุ่น 13-18 ปี
พัฒนาการด้านร่างกาย	<ul style="list-style-type: none"> - มีความรู้และความเข้าใจที่ถูกต้องในเรื่องเพศ เช่น รู้จักความแตกต่างเพศชาย - เพศหญิง - ทักษะการเคลื่อนไหวร่างกายตามวัย เน้นการฝึกฝนเบื้องต้นเช่น ฝึกว่ายน้ำ หัดถีบจักรยาน วิ่งเล่น กระโดดโลดเต้น ฯลฯ - ฝึกการรับรู้ด้านประสาทสัมผัส การใช้มือ การมองเห็น การฟังเสียง การรับรู้กลิ่น - เรียนรู้เรื่องสุขอนามัยและกิจวัตรประจำวันด้วยตนเอง เช่น แต่งตัว เก็บที่นอน ทานอาหาร แปรงฟัน อาบน้ำ เข้าห้องน้ำ 	<ul style="list-style-type: none"> - มีความรู้และความเข้าใจที่ถูกต้องในเรื่องเพศ เช่น การเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย - ทักษะการเคลื่อนไหวร่างกายตามวัย เน้นกิจกรรม การละเล่น และกีฬา เช่น ฟุตบอล มวยชก ว่ายน้ำ กระโดดยาง ยืดหยุ่น กรีฑา ว่ายน้ำ 	<ul style="list-style-type: none"> - มีความรู้และความเข้าใจที่ถูกต้องในเรื่องเพศเช่น เรื่องเพศสัมพันธ์ การป้องกันตัวจากเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร การมีประจำเดือน - ทักษะการเคลื่อนไหวร่างกายตามวัย เน้นการเล่นกีฬา เช่น ฟุตบอล บาสเกตบอล วอลเลย์บอล แบดมินตัน
พัฒนาการด้านจิตใจและอารมณ์	<ul style="list-style-type: none"> - การฟังฟังตามช่วงวัย ครอบครัวมีความสำคัญ ต้องการความรัก การกอด การสัมผัส การพูดชมเชยจากคนในครอบครัว - การจัดการอารมณ์และความรู้สึก 	<ul style="list-style-type: none"> - การฟังฟังตามช่วงวัย เพื่อนร่วมวัย เริ่มมีความสำคัญมากขึ้นแต่ยังเชื่อฟังครอบครัวอยู่ - การจัดการอารมณ์และความรู้สึก เช่น กล้าแสดงออก ตามอารมณ์และ 	<ul style="list-style-type: none"> - การฟังฟังตามช่วงวัย อยู่ในช่วงค้นหาตนเอง ต้องการต้นแบบ เพื่อนร่วมวัยมีอิทธิพลมากกว่าครอบครัว - การจัดการอารมณ์และความรู้สึก เช่น ช่วงวัยรุ่นตอนต้น จะเป็นช่วงที่

พัฒนาการ 4 ด้าน	เด็ก 3-5ปี	เด็ก 6-12 ปี	วัยรุ่น 13-18 ปี
	<p>เด็กวัยนี้จะมีอารมณ์แปรปรวนได้ง่าย และแสดงออกให้เห็นอย่างชัดเจน เช่น ร้องไห้งอแงเมื่อไม่ได้ดั่งใจ หัวเราะดีใจเมื่อได้สิ่งที่ต้องการ</p> <p>- ปลูกฝังจิตสำนึก ส่งเสริมให้เห็นคุณค่าของสิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม การทำความดี และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ</p>	<p>ความรู้สึกรู้สึกของตนเองได้เหมาะสมกับสถานการณ์</p> <p>- ปลูกฝังจิตสำนึก ส่งเสริมให้เห็นคุณค่าของสิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม การทำความดี และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ</p>	<p>อารมณ์หวั่นไหว เปลี่ยนแปลงง่าย การควบคุมอารมณ์ยังไม่ดีนัก เมื่อเข้าสู่วัยรุ่นตอนปลาย อายุประมาณ 16 ปีขึ้นไปการแสดงออกทางอารมณ์จะดีขึ้น มั่นคงขึ้น ตัดสินใจในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เผชิญอย่างมีเหตุผลและรอบคอบ</p> <p>- ปลูกฝังจิตสำนึก ส่งเสริมให้เห็นคุณค่าของสิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม การทำความดี และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ</p>
<p>พัฒนาการด้านสังคม</p>	<p>- การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น เช่น เริ่มมีปฏิสัมพันธ์กับเด็กวัยเดียวกัน ชอบมีเพื่อนและอยู่ท่ามกลางเพื่อนๆ หรือเล่นกับเพื่อนมากกว่าผู้ใหญ่</p> <p>- มีมารยาทในการเข้าสังคม เช่น การแนะนำตนเองกับผู้อื่น การทักทาย การทำความเคารพผู้ใหญ่</p>	<p>- การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น เช่น เรียนรู้ที่จะอยู่ร่วม/ ทำงานกับผู้อื่นได้อย่างราบรื่น</p> <p>- มีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม เช่น ยอมรับความคิดเห็น และชื่นชมความสำเร็จของผู้อื่น เคารพกฎ กติกาของโรงเรียน รู้จักแบ่งเวลาเรียนกับเวลาเล่น มีมารยาทในการใช้ห้องสมุด การต่อแถวซื้อของ ตรงต่อเวลา</p>	<p>- การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น เช่น รู้จักใช้เหตุผล ต่อรองและปฏิเสธในสิ่งที่ไม่ถูกต้อง มีความเชื่อมั่นในตนเอง ให้คำปรึกษากับผู้อื่นได้</p> <p>- มีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม เช่น ตระหนักู้ในสิทธิตนเอง เคารพสิทธิผู้อื่นและกฎ กติกาของสังคม</p>

พัฒนาการ 4 ด้าน	เด็ก 3-5ปี	เด็ก 6-12 ปี	วัยรุ่น 13-18 ปี
พัฒนาการด้านสติปัญญา	<p>- ให้ความสนใจกับสิ่งรอบตัว ใกล้เคียง เช่น ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม คน สัตว์ สิ่งของ</p> <p>- ส่งเสริมการเรียนรู้ การศึกษาใน วิทยาการสาขาต่างๆ เริ่มต้นความรู้ พื้นฐานด้านคณิตศาสตร์และภาษา เช่น การนับเลข 1-10 ท่องพยัญชนะไทย และอังกฤษได้</p> <p>- ส่งเสริมด้านความคิดสร้างสรรค์ และจินตนาการ เช่น วาดภาพระบายสี ปั้นดินน้ำมัน เล่านิทาน ต่อกภาพและ รูปทรงต่างๆ ได้</p>	<p>- ส่งเสริมการเรียนรู้ การศึกษาใน วิทยาการสาขาต่างๆ เช่น อ่านบท ร้อยกรองได้ถูกต้องตามจังหวะทำนอง รู้จักการคูณเลข บวกเลขทศนิยม ทดลองและอธิบายการเกิดวัฏจักรน้ำ บอกชื่อ อายุ รูปร่าง ส่วนสูงของตนเองเป็นภาษาอังกฤษได้ มีทักษะในการสังเกตและแนวทางการหาคำตอบ ฯลฯ</p> <p>- ส่งเสริมด้านความคิดสร้างสรรค์ และจินตนาการ เช่น การเล่นเกม ดนตรีและกิจกรรมเข้าจังหวะ อ่านหนังสือ ประดิษฐ์สิ่งของและงานฝีมือ ของเล่น ของใช้ อย่างง่าย</p> <p>- มีความสามารถในการใช้และ รู้เท่าทันเทคโนโลยี เช่น รู้จักใช้อินเทอร์เน็ตอย่างปลอดภัย</p>	<p>- ส่งเสริมการเรียนรู้ การศึกษาใน วิทยาการสาขาต่างๆ เช่น อธิบาย รูปทรง และคุณสมบัติของรูปทรง เรขาคณิตได้ สืบค้น วิเคราะห์ และอธิบาย การเกิดสภาวะโลกร้อนพุดและเขียน บรรยายตามความรู้สึกเป็นภาษาอังกฤษ ได้ ทักษะชีวิต แก้ปัญหาในสถานการณ์ วิกฤตได้อย่างเป็นระบบ ฯลฯ</p> <p>- ส่งเสริมด้านความคิดสร้างสรรค์และ จินตนาการ เช่น เขียนหนังสือ ออกแบบ งานโฆษณา และพุดโฆษณาให้ผู้อื่น คล้อยตามได้ เขียนภาพการ์ตูนล้อเลียน เล่นวงดนตรีประดิษฐ์สิ่งของและงานฝีมือ ที่ใช้ทักษะเพิ่มมากขึ้น เช่น งานทดลอง วิทยาศาสตร์ เครื่องยนต์กลไก</p> <p>- มีความสามารถในการใช้และรู้เท่าทันเทคโนโลยี เช่น แสวงหาข้อมูลใน อินเทอร์เน็ต และใช้ข้อมูลให้เป็น ประโยชน์และปลอดภัย</p>

4. ความเหมาะสมของเนื้อหารายการ พิจารณาจากแนวทางการจัดระดับความเหมาะสมของรายการโทรทัศน์ของหน่วยงานการกำกับดูแลทั้งในประเทศและต่างประเทศ รายละเอียด ดังนี้

4.1 ประกาศ กสทช. เรื่อง แนวทางการจัดระดับความเหมาะสมของโทรทัศน์ ตามประกาศ กสทช. เรื่อง หลักเกณฑ์การจัดทำผังรายการสำหรับการให้บริการกระจายเสียงหรือโทรทัศน์ พ.ศ. 2556 พิจารณาจาก ภาพเสียง และเนื้อหาที่ไม่เหมาะสมใน 3 ประเด็น คือ (1) พฤติกรรมและความรุนแรง(2) เรื่องทางเพศ และ(3) ภาษา

4.1.1 พฤติกรรมและความรุนแรง ประกอบด้วย

- การแสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม ที่ก่อหรือชักนำให้เกิดผลรุนแรงต่อจิตใจของผู้ชม ทำให้เกิดความรู้สึกหดหู่ เศร้า เครียด สะเทือนใจอย่างรุนแรง หรือทำให้ผู้ชมตกใจกลัว สยดสยอง ขยะแขยง
- การใช้ความรุนแรงต่อตนเอง บุคคลอื่น สิ่งมีชีวิตหรือวัตถุ
- การใช้อาวุธ ยาเสพติด แสดงภาพของการกระทำความผิดในรูปแบบต่างๆ รวมถึงเนื้อหาที่ขัดต่อเนื้อหาศีลธรรมและความสงบสุขของสังคม
- การนำเสนอที่ทำให้เกิดอคติ เลือกปฏิบัติ หรือล่องละเมิดบุคคลหรือกลุ่มบุคคลอื่น ให้ถูกดูหมิ่นเหยียดหยาม การลดทอนหรือการละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ทั้งในประเด็นของเชื้อชาติ สัญชาติ ชาติพันธุ์ เพศ รสนิยมทางเพศ ชนชั้น สถานะ สภาพทางเศรษฐกิจ อายุ ศาสนา สีดวง โรค หรือภาวะสุขภาพความพิการทั้งทางร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา

4.1.2 นำเสนอภาพการแต่งกาย การแสดงออกทางเพศ หรือกิริยาที่ไม่เหมาะสมในทางเพศ การล่องละเมิดทางเพศ การสนทนาหรือใช้คำพูดเกี่ยวกับเนื้อหาทางเพศที่ล่อแหลมหรือไม่เหมาะสม การสร้างทัศนคติทางลบเกี่ยวกับเนื้อหาทางเพศในประเด็นต่างๆ เช่นการเหยียดเพศ เป็นต้น

4.1.3 การใช้ภาษาที่ล่อแหลม หมิ่นเหม่ สื่อความหมายในเชิงลบ รวมถึง การใช้ภาษาที่ก้าวร้าว ดูหมิ่น นำมาซึ่งการลดทอนศักดิ์และศรีของผู้ฟัง

4.2 หลักเกณฑ์การแพร่ภาพกระจายเสียงส่วนที่หนึ่ง: การคุ้มครองผู้มีอายุต่ำกว่าสิบแปดปี (Ofcom Broadcasting Code section 1: Protecting the under-eighteens)

4.2.1 การใช้ยาเสพติด บุหรี่ สารระเหย และเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จะต้องไม่ถูกนำมาแสดงในรายการสำหรับเด็กและพยายามหลีกเลี่ยงเรื่องดังกล่าวในรายการประเภทที่ออกอากาศก่อนหมดช่วงเวลาของเด็กและเยาวชน

4.2.2 ความรุนแรง และพฤติกรรมที่เป็นอันตรายประกอบด้วย

- ความรุนแรง ผลของความรุนแรง และการบรรยายถึงความรุนแรง ไม่ว่าจะป็นโดยคำพูด การแสดงออกด้วยกริยาท่าทาง จะต้องไม่ปรากฏในรายการและช่วงเวลาสำหรับเด็กและเยาวชน (ยกเว้นผู้จัดและผู้รับผิดชอบได้พิจารณาเป็นอันดีแล้ว)
- พฤติกรรมที่เป็นอันตราย หรือภาพของพฤติกรรมอันตราย ซึ่งเด็กสามารถเลียนแบบได้และมีอันตราย จะต้องไม่ปรากฏในรายการและช่วงเวลาสำหรับเด็กและเยาวชน (ยกเว้นผู้จัดและผู้รับผิดชอบได้พิจารณาเป็นอันดีแล้ว) เช่น การทำร้ายตนเอง การฆ่าตัวตาย

4.2.3 อาชญากรรมประกอบด้วย

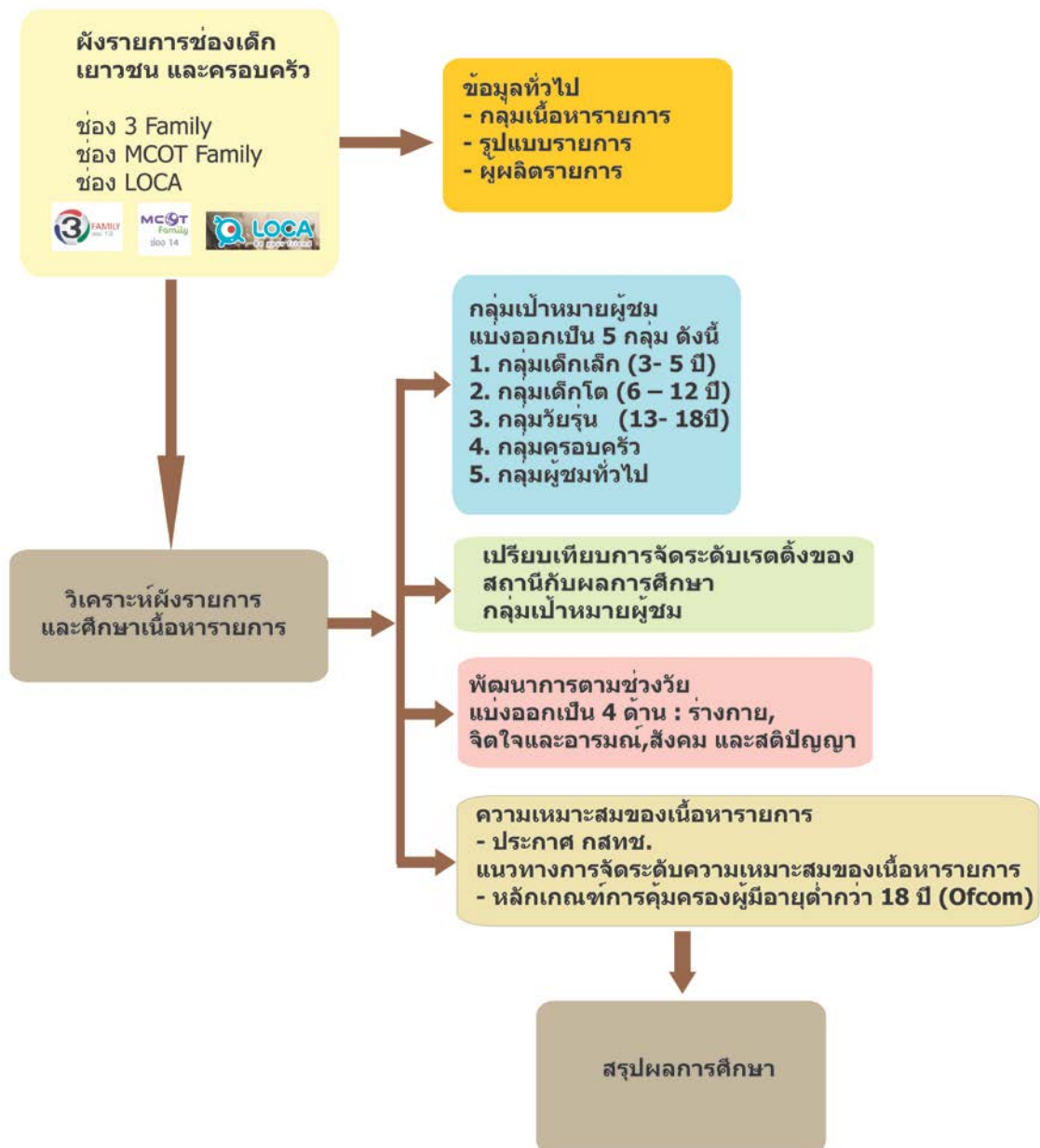
- ต้องไม่สนับสนุนหรือยุงส่งเสริมให้เกิดการกระทำที่เป็นอาชญากรรมหรือความไม่สงบ
- สถานีโทรทัศน์ต้องพยายามเป็นอย่างยิ่ง ที่จะไม่ให้การออกอากาศนั้นนำไปสู่อันตรายต่อชีวิต หรืออคติต่อความสำเร็จในพยายามที่จะต่อรองกับการจี้ตัวประกัน หรือการลักพาตัว
- ต้องไม่แสดงเนื้อหากรรมวิธีประกอบอาชญากรรม ที่สามารถนำมาเป็นตัวอย่างในการประกอบอาชญากรรมได้

4.2.4 ความเชื่อเรื่องผีสิง คาถาอาคม และเรื่องเหนือจริง การแสดงการไล่ผี การใช้เวทย์มนต์คาถา และเรื่องราวไสยศาสตร์ที่แสดงว่าเป็นเรื่องจริงที่เกิดขึ้น ห้ามนำมาออกอากาศในช่วงเวลาสำหรับเด็กและเยาวชน

4.2.5 ศาสนาประกอบด้วย

- รายการทางศาสนาต้องไม่แสวงหาผลประโยชน์จากความอ่อนไหวของผู้ชม
- รายการทางศาสนาที่อ้างถึงบุคคลหรือกลุ่มคนว่ามีอำนาจวิเศษ จะต้องดำเนินการด้วยความระมัดระวัง และไม่นำมาออกอากาศในช่วงเวลาที่เด็กและเยาวชนได้รับชม

กรอบการศึกษา

ผลการศึกษา

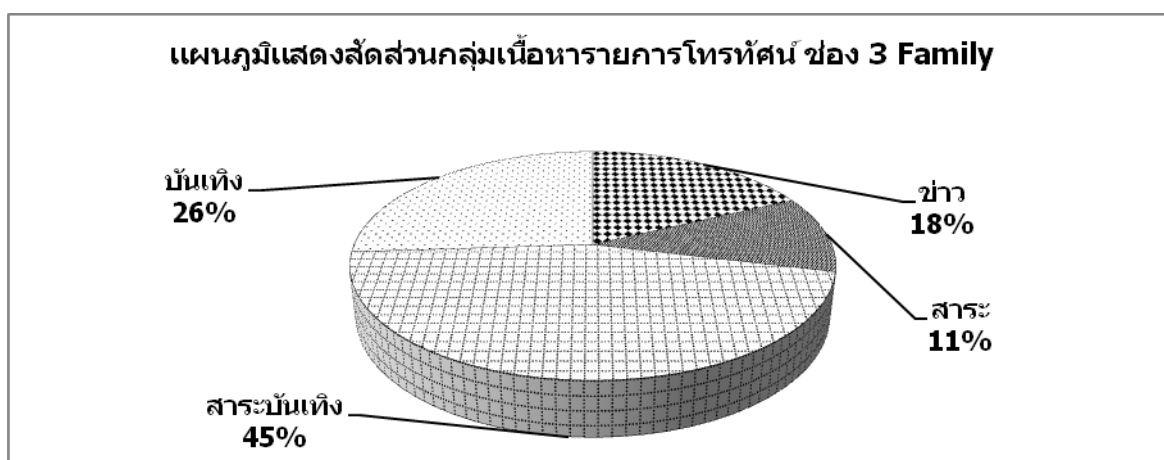
จากการศึกษาผังรายการและเนื้อหารายการของโทรทัศน์ระบบดิจิทัล ช่องเด็ก เยาวชน และครอบครัว 3 สถานี ได้แก่ ช่อง 3 Family ช่อง 9 MCOT Family และช่อง Loca ระหว่างวันที่ 5 - 12 มิถุนายน 2557 โดยศึกษา รายการที่ออกอากาศตามผังและรายการที่ไม่ปรากฏตามผัง ผลการศึกษาแบ่งออกเป็น 7 ส่วน ดังนี้ 1) กลุ่มเนื้อหา รายการ 2) ผู้ผลิตรายการ 3) รูปแบบรายการ 4) กลุ่มเป้าหมายผู้ชม 5) เปรียบเทียบการจัดระดับความเหมาะสม ของรายการ (เรตติ้ง) จากสถานีกับผลการวิเคราะห์กลุ่มเป้าหมายผู้ชม 6) เนื้อหาที่ส่งเสริมพัฒนาการตามช่วงวัย และ 7) เนื้อหาที่ไม่เหมาะสม

ผลการศึกษา พบว่า

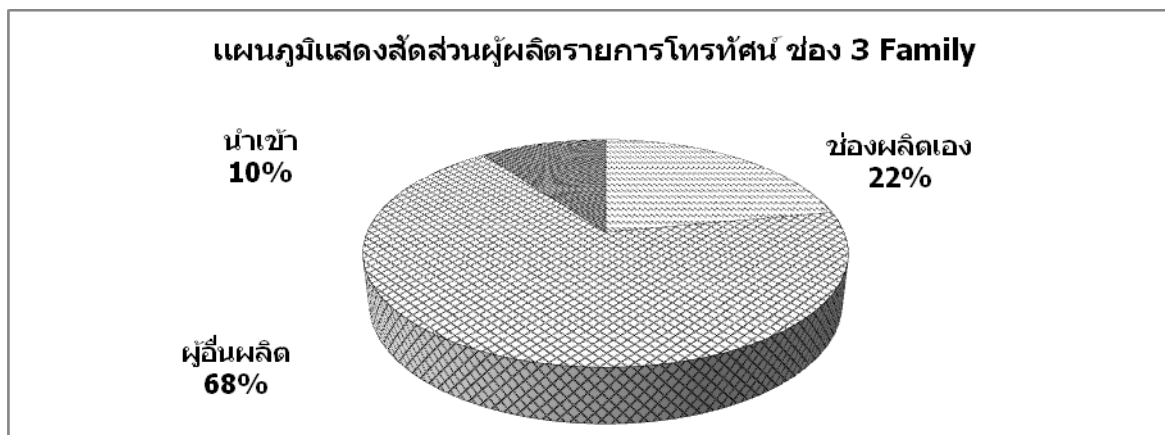
ช่อง 3 Family

พบจำนวนรายการที่ออกอากาศ 50 รายการ เป็นรายการตามผังรายการ 48 รายการ และไม่ปรากฏตาม ผัง 2 รายการ คือ เดินหน้าประเทศไทย และแบบนี้มีที่ไหน รวมเวลาออกอากาศ 117.5 ชั่วโมง/สัปดาห์ และเวลาปิด สถานี 50.5 ชั่วโมง/สัปดาห์ รายละเอียด ดังนี้

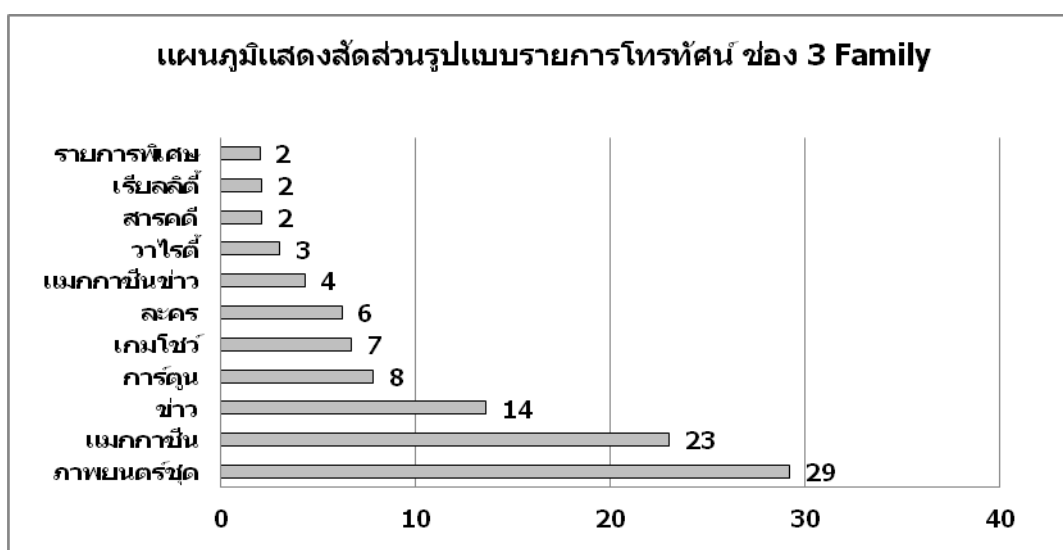
1. **กลุ่มเนื้อหารายการ** พบว่า กลุ่มสาระบันเทิงมีสัดส่วนเวลาออกอากาศมากที่สุดร้อยละ 45 จาก 32 รายการ (53.1 ชม./สัปดาห์) รองลงมา คือ กลุ่มบันเทิง ร้อยละ 26 จาก 5 รายการ (30.6 ชม./สัปดาห์) กลุ่มเนื้อหา ข่าว ร้อยละ 18 จาก 6 รายการ (21 ชม./สัปดาห์) พบน้อยที่สุดคือ กลุ่มสาระ ร้อยละ 11 จาก 7 รายการ (12.8 ชม./สัปดาห์) ไม่พบรายการบริการธุรกิจดังแผนภูมิ

2. ผู้ผลิตรายการ พบว่าเป็นรายการของผู้ผลิตรายอื่นมากที่สุด 34 รายการ มีสัดส่วนเวลาออกอากาศร้อยละ 68 (48.3 ชม./สัปดาห์) รองลงมา คือ ผลิตรายการโดยสถานี 11 รายการ มีสัดส่วนเวลาออกอากาศร้อยละ 22 (36 ชม./สัปดาห์) และนำเข้าจากต่างประเทศ 5 รายการ มีสัดส่วนเวลาออกอากาศร้อยละ 10 (33.2 ชม./สัปดาห์) ดังแผนภูมิ

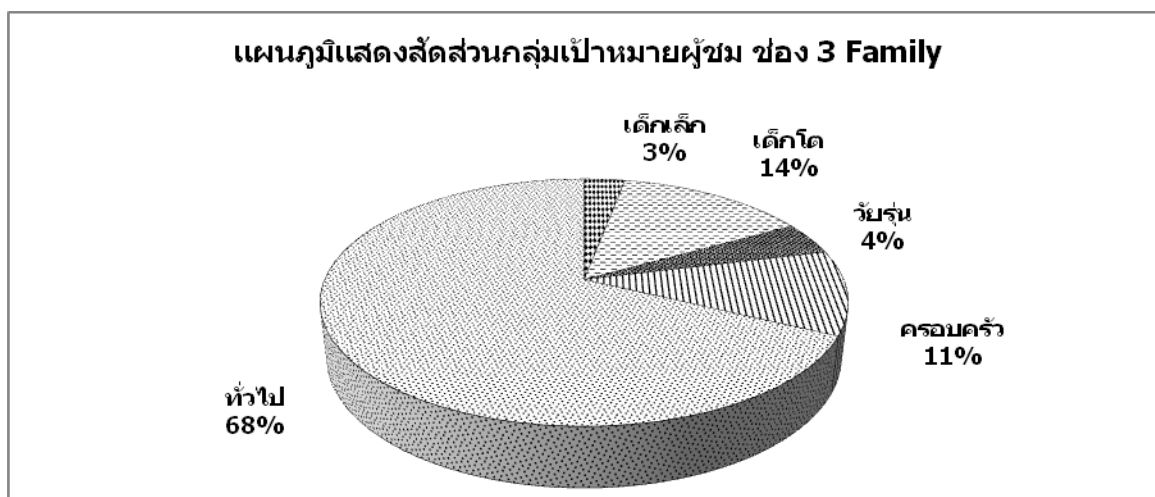

3. รูปแบบรายการ พบ 11 รูปแบบ เรียงตามลำดับสัดส่วนเวลาการออกอากาศมากที่สุด ดังนี้ 1. ภาพยนตร์ชุดต่างประเทศ ร้อยละ 29 จาก 6 รายการ (34.3 ชม./สัปดาห์) 2. แมกกาซีนร้อยละ 23 จาก 14 รายการ (27 ชม./สัปดาห์) 3. ข่าว ร้อยละ 13.6 จาก 5 รายการ (16 ชม./สัปดาห์) 4. การ์ตูนร้อยละ 7.8 จาก 9 รายการ (9.2 ชม./สัปดาห์) 5. เกมโชว์ ร้อยละ 7 จาก 6 รายการ (7.9 ชม./สัปดาห์) 6. ละครร้อยละ 6 จาก 4 รายการ (7.3 ชม./สัปดาห์) 7. แมกกาซีนข่าวร้อยละ 4 จาก 1 รายการ (5 ชม./สัปดาห์) 8. วาไรตี้ ร้อยละ 3 จาก 1 รายการ (3.5 ชม./สัปดาห์) 9. สารคดีร้อยละ 2 จาก 3 รายการ (2.5 ชม./สัปดาห์) 10. เรียลลิตี้ ร้อยละ 2 จาก 1 รายการ (2.5 ชม./สัปดาห์) และ 11. รายการพิเศษ ร้อยละ 2 จาก 1 รายการ (2.3 ชม./สัปดาห์) ดังแผนภูมิ

4. **กลุ่มเป้าหมายผู้ชม** พบ รายการสำหรับกลุ่มเป้าหมายผู้ชมที่มีสัดส่วนเวลาออกอากาศมากที่สุด คือ กลุ่มผู้ชมทั่วไป ร้อยละ 67.8 จาก 30 รายการ(79.7 ชม./สัปดาห์) รองลงมา คือ กลุ่มเด็กโตร้อยละ 13.9 จาก 13 รายการ (16.3 ชม./สัปดาห์) กลุ่มครอบครัว ร้อยละ 11 จาก 4 รายการ(13 ชม./สัปดาห์) กลุ่มวัยรุ่นร้อยละ 4.3 จาก 1 รายการ(5ชม./สัปดาห์) และกลุ่มเด็กเล็กร้อยละ 3 จาก 2 รายการ(3.5 ชม./สัปดาห์) ดังแผนภูมิ

สรุปเนื้อหาตามกลุ่มเป้าหมายผู้ชมได้ ดังนี้

1) **กลุ่มเด็กเล็ก**(อายุ 3-5 ปี) พบ 2 รายการ เป็นรายการเกม 1 รายการ ได้แก่ รายการสุข-ศึก-ซ่าแข่งเกม ส่งเสริมสุขภาพสำหรับเด็กปฐมวัย โดยมีผู้เชี่ยวชาญมาให้ความรู้เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพ และเรียลลิตี้ 1 รายการ ได้แก่ รายการอมยิ้ม ส่งเสริมการเรียนรู้พัฒนาการของเด็กปฐมวัยเพื่อช่วยให้ผู้ปกครองได้เข้าใจพัฒนาการเด็ก ผ่านบททดสอบต่างๆ ให้เห็นปฏิภานน่ารักของเด็กๆ และมีผู้เชี่ยวชาญให้ข้อมูลจิตวิทยาเด็ก

2) **กลุ่มเด็กโต**(อายุ 6-12 ปี) พบ 13 รายการ เป็นรายการการ์ตูน 9 รายการ ได้แก่ โลกนิทาน, เซลล์ดอน, 12 ราศี, เบิร์ดแลนด์, สตาร์ด็อก 1, ซุ่มชนนิมนต์ยิ้ม, บังปอนด์ป.ปลาตากลม, ซุปเปอร์ฮีโร่ และหล่อช่วยได้ เกมโชว์ 2 รายการ ได้แก่ 50/50, ถ้าคุณแน่อย่าแพ้ ป.4 และภาพยนตร์ 2 รายการ ได้แก่ ภ.แพนด้า ซุปเปอร์ฮีโร่ และสปอร์ตแรนเจอร์ 2

เนื้อหาส่วนมากปลูกฝังให้เด็กทำความดี ให้แง่คิด แฝงธรรมะในชีวิตประจำวัน มิตรภาพ ความสามัคคี การช่วยเหลือผู้อื่นและสังคม ปลูกฝังการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมได้ทะเล ความรู้เกี่ยวกับสัตว์ได้ทะเล ผ่านตัวการ์ตูน สัตว์ ตัวการ์ตูนดาราสีชื่อดัง ตัวการ์ตูนสามเณร เสริมพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ ความรู้รอบตัว การใช้สื่อ อินเทอร์เน็ต เครื่องดนตรี ตัวไนต์ และส่งเสริมจินตนาการผ่านเสียงเพลง

3) **กลุ่มวัยรุ่น**(อายุ 13-18 ปี) พบ 1 รายการ เป็นรายการข่าว ได้แก่ รายการ Family News Midday เสริมทักษะภาษาอังกฤษจากพาดหัวข่าวและเนื้อหาข่าวที่ต้องเจอในชีวิตประจำวัน

4) **กลุ่มครอบครัว** พบ 4 รายการ เป็นรายการข่าว 3 รายการ ได้แก่ Family News, Family News Today และ Family Weekend ละคร 1 รายการ ได้แก่ แสบจิวปวนหัวใจ พบเนื้อหา ส่งเสริมความอบอุ่นครอบครัว ความเข้าใจเด็กและเยาวชน มิตรภาพระหว่างเพื่อนในโรงเรียน ปลูกจิตสำนึกรักสิ่งแวดล้อม ความรู้จากข่าวสถานการณ์สังคมทั่วไป ข่าวสิ่งแวดล้อม ข่าวศิลปะ วัฒนธรรม กีฬา และพบการเปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงความสามารถทำหน้าที่เป็นผู้สื่อข่าวภาคสนามรายงานข่าว

5) **กลุ่มผู้ชมทั่วไป** พบ 30 รายการ เป็นรายการแมกกาซีน 14 รายการ ข่าว 2 รายการ ภาพยนตร์ชุดจากต่างประเทศ 4 รายการละคร 3 รายการ เกมโชว์ 3 รายการ สารคดี 2 รายการ วาไรตี้ 1 รายการ และรายการพิเศษ 1 รายการ รายละเอียด ดังนี้

- **รายการข่าว** นำเสนอข่าวสถานการณ์สังคมทั่วไป ข่าวในพระราชสำนัก ข่าวสิ่งแวดล้อม ข่าวศิลปะ วัฒนธรรม กีฬา
- **รายการอาหาร** สาธิตการทำอาหารและการเลือกวัตถุดิบ
- **รายการท่องเที่ยว** ส่วนใหญ่นำเสนอในลักษณะแฝงสาระความรู้เกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยว อาหาร วัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่น นอกจากนี้ยังพบรายการท่องเที่ยวที่เสริมทักษะภาษาอังกฤษ
- **รายการละคร** ส่งเสริมการทำความดี แทรกข้อคิด ธรรมะสอนใจ การอยู่ร่วมกันของคนในชุมชน และความเข้าใจพฤติกรรมเด็กและวัยรุ่น
- **รายการสารคดี** เสนอเนื้อหาเกี่ยวกับวิถีชีวิต วัฒนธรรม ประเพณี สถานที่สำคัญ และชีวประวัติบุคคลสำคัญ
- **รายการสุขภาพ** เน้นสาระความรู้เกี่ยวกับโรค การดูแลรักษา อาหารสำหรับผู้ป่วยโรคต่างๆ ความรู้เกี่ยวกับสมุนไพรผู้เชี่ยวชาญมาให้ความรู้ เช่น โรคนอนไม่หลับ โรคอ้วน
- **รายการผู้หญิง** ส่วนใหญ่นำเสนอสาระความรู้เกี่ยวกับสุขภาพสำหรับผู้หญิง ความสวยความงาม ความรู้ทั่วไป ประเด็นทางสังคม และบางรายการแทรกเนื้อหาเกี่ยวกับพฤติกรรมเด็กการดูแลเด็ก และกฎหมาย
- **รายการเกมโชว์** ทดสอบความรู้ทั่วไปและส่งเสริมความรู้ภาษาไทย เช่น เกมแข่งขันความรู้ภาษาไทยผ่านเกมทายคำ เกมทายสำนวนจากการแสดงและใบ้อักษร เกมทายความหมายคำตามพจนานุกรม
- **รายการวาไรตี้** นำเสนอแง่คิดมุมมองชีวิตที่เป็นประเด็นทางสังคมของแขกรับเชิญ เช่น ภัยจากยาและผลิตภัณฑ์อันตราย
- **ภาพยนตร์ชุดจากต่างประเทศ** ส่วนมากเน้นความบันเทิง และแทรกแง่คิดมุมมองชีวิต ธรรมะสอนใจ มิตรภาพระหว่างเพื่อน ความรักสามเส้า ภาพยนตร์จอมยุทธกำลังภายในแนวธรรมะชนะธรรม

- **รายการพิเศษ** รายการโทรทัศน์รวมการเฉพาะกิจ เดินหน้าประเทศไทย โดยศูนย์รักษาความสงบแห่งชาติ(คสช.)

5. เปรียบเทียบการจัดระดับความเหมาะสมของรายการ (เรตติ้ง) จากสถานีกับผลการวิเคราะห์กลุ่มเป้าหมายผู้ชม

พบ รายการที่มีการจัดเรตติ้ง 41 รายการ ทั้งหมดเป็นรายการเรตติ้ง“ท” รายการที่ไม่มีเรตติ้ง2 รายการ และรายการที่อาจไม่ต้องมีเรตติ้ง7 รายการ⁸

เมื่อเปรียบเทียบการจัดระดับเรตติ้งของทางสถานี กับผลการศึกษาของโครงการ พบว่า มีรายการเรต“ท” 15 รายการ ที่อาจมีการจัดเรตติ้งที่ไม่ตรงกับกลุ่มเป้าหมายผู้ชม เมื่อวิเคราะห์เนื้อหารายการ พบว่า 2 รายการ มีเนื้อหาเหมาะสมสำหรับกลุ่มเด็กเล็ก ส่วนอีก 13 รายการ มีเนื้อหาเหมาะสมสำหรับกลุ่มเด็กโต

6. เนื้อหาที่ส่งเสริมพัฒนาการตามช่วงวัยพบรายการที่มีเนื้อหาส่งเสริมพัฒนาการตามช่วงวัย 16 รายการ รายละเอียด ดังนี้

1)กลุ่มเด็กเล็กพบ 2 รายการ แสดงเนื้อหาที่ส่งเสริมพัฒนาการตามช่วงวัย ตามลำดับ ดังนี้

- **พัฒนาการด้านร่างกาย** ทักษะการเคลื่อนไหวร่างกายโดยให้เด็กแข่งเล่นเกมแข่งเต็นท์ทำออกกำลังกายเพิ่มความสูง เล่นเกมกระโดดเชือก(สุข-ศึก-ซ่า) เรียนรู้เรื่องสุขอนามัย สอนเด็กรู้จักวิธีแปรงฟันที่สะอาด ผ่านบททดสอบ"คุณหมอฟันดำ" และให้วิพากษ์วิจารณ์คุณหมอว่าฟันขาวหรือดำ พบเด็กบางคนไม่กล้าวิจารณ์ บางคนกล้าวิจารณ์ซึ่งผู้ปกครองต้องเข้าใจจุดนี้และสอนเด็กให้กล้าวิพากษ์วิจารณ์ในทางที่ถูกต้อง(อมยิ้ม)
- **พัฒนาการด้านสติปัญญา** ได้ความรู้เกี่ยวกับการเพิ่มความสูง คือ เด็กต้องนอนเร็ว ตื่นเช้า ทานอาหารครบ 5 หมู่ และออกกำลังกายด้วยเต็นท์ทำบริหารเพิ่มความสูง(สุข-ศึก-ซ่า) และได้เรียนรู้วิธีการแก้ปัญหาจากบททดสอบต่างๆ ในรายการ(สุข-ศึก-ซ่า, อมยิ้ม)
- **พัฒนาการด้านจิตใจและอารมณ์**ปลูกฝังจิตสำนึกการทำความดี โดยใช้บททดสอบ "ทำดีเป็นฮีโร่" ด้วยการแกล้งทำกระเป๋าสตางค์หล่นแล้วรอดูว่าเด็กจะทำอย่างไร ซึ่งเด็กๆ ทุกคนจะเอากะเป๋ามาคืนเจ้าของ แทรกความรู้จิตวิทยาเด็ก เด็กทำดีต้องชื่นชมเพื่อเป็นแรงใจในการทำ ความดี ทำสิ่งที่ถูกต้อง(อมยิ้ม)

⁸รายการข่าว รายการพิเศษ และรายการที่มีความยาวไม่เกิน 5 นาที ให้อยู่ในดุลยพินิจของสถานีฯ ว่าสมควรต้องเป็นรายการที่ต้องมีการจัดระดับความเหมาะสมหรือไม่ (ประกาศ กสทช.เรื่อง แนวทางการจัดระดับความเหมาะสมของรายการ โทรทัศน์... 2556)

- **พัฒนาการด้านสังคม** เด็กได้เรียนรู้เรื่องการปฏิบัติตามกฎระเบียบ ผ่านบททดสอบ "ห้ามดึงเชือก" สะท้อนการนำกฎ กติกา ไปใช้กับเด็ก ถ้าเขียนว่า "ห้ามดึง" เด็กเล็กส่วนใหญ่จะไม่ทำ เพราะกลัวถูกทำโทษและจะไม่ได้ได้รับความรัก(อมยิ้ม)

2) กลุ่มเด็กโตพบ 13 รายการ แสดงเนื้อหาที่ส่งเสริมพัฒนาการตามช่วงวัย ตามลำดับ ดังนี้

- **พัฒนาการด้านจิตใจและอารมณ์** ส่วนมากปลูกฝังให้เด็กทำความดี โดยสอนแง่คิด ผ่องธรรมะ ในชีวิตประจำวัน มิตรภาพ ความสามัคคี การช่วยเหลือผู้อื่นและสังคม ปลูกฝังการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมได้ทะเล ผ่านตัวการ์ตูนสัตว์ ตัวการ์ตูนดาราชื่อดัง ตัวการ์ตูนสามเณร (12 ราศี, เบิร์ดแลนด์, สตาร์ดีออก, ชุมชนนิมนต์ยิ้ม, บังปอนด์, ป.ปลาตากลม) สอดแทรกแง่คิดคติสอนใจเด็ก ผ่านนิทานเรื่องต่างๆ เช่น เรื่องเด็กเลี้ยงแกะ (โลกนิทาน) ฮีโร่พิทักษ์คุณธรรมต่อสู้ปราบเหล่ามารร้าย ชัดขวางการทำผิดกฎหมาย โดยตัวการ์ตูนเป็นดาราชื่อดัง (การ์ตูนซูเปอร์ฮีโร่ หล่อช่วยได้) และการแปลงร่างเป็นซูเปอร์ฮีโร่พิทักษ์ความดี (ภ.แพนด้า ซูเปอร์ฮีโร่, สปอร์ตเรนเจอร์2) เป็นต้น
- **พัฒนาการด้านสติปัญญา** พัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ ความรู้รอบตัว ความรู้เกี่ยวกับสัตว์ได้ทะเล การเล่นเกม ดนตรี ตัวไนต์ ส่งเสริมจินตนาการ และการใช้สื่ออินเทอร์เน็ต (เชลล์ดอน, เบิร์ดแลนด์) ทักษะการอ่านเขียน และแปลความหมายภาษาอังกฤษ (โลกนิทาน) เกมแข่งขันทดสอบความรู้รอบตัวและทักษะภาษาอังกฤษ (เกม 50:50) ทดสอบความรู้รายวิชาเรียนระดับประถม ป.1-ป.4 เช่น ทักษะความรู้ภาษาอังกฤษ ภาษาไทย สังคมศึกษา ความรู้ทั่วไปฯ โดยมีผู้ร่วมแข่งขันเป็นดารารับเชิญและเด็กประถมเป็นผู้ช่วย (ถ้าคุณเหนื่อย่าแพ้ ป.4)
- **พัฒนาการด้านสังคม** เด็กได้เรียนรู้เรื่องการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น การอยู่ร่วมกันในสังคม มิตรภาพ ให้ความช่วยเหลือเพื่อน เช่น การอยู่ร่วมกันในสังคมต้องไม่เห็นแก่ตัว (เชลล์ดอน) การทำงานเป็นทีมต้องสามัคคีและรู้จักให้อภัย โดยแทรกแง่คิดทำเรื่อง "เพื่อนรับฟังเพื่อนและรู้จักให้อภัย" (ซูเปอร์ฮีโร่ หล่อช่วยได้)
- **ไม่พบพัฒนาการด้านร่างกาย**

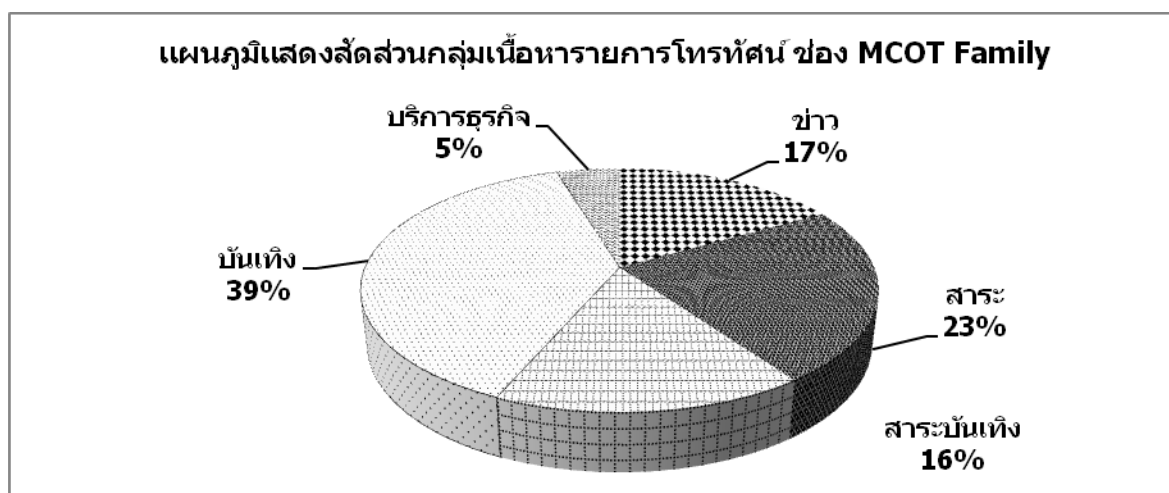
3) **กลุ่มวัยรุ่น** พบเพียง 1 รายการ ได้แก่ รายการ Family News Midday มีเนื้อหาเกี่ยวกับการฝึกทักษะภาษาอังกฤษจากพาดหัวข่าวและเนื้อหาข่าวในชีวิตประจำวัน โดยพิธีกรจะแทรกศัพท์ภาษาอังกฤษ การอ่าน และการเขียนที่ถูกหลักไวยากรณ์

7. **การนำเสนอเนื้อหาที่ไม่เหมาะสม** พบลักษณะเนื้อหาที่อาจไม่เหมาะสม 1 รายการ คือ พฤติกรรมที่อาจไม่เหมาะสมเกี่ยวกับการพนัน ซึ่งเด็กสามารถเลียนแบบได้ (ภ.แพนด้า ซูเปอร์ฮีโร่) ไม่พบเนื้อหาความรุนแรง เรื่องเพศ และภาษา

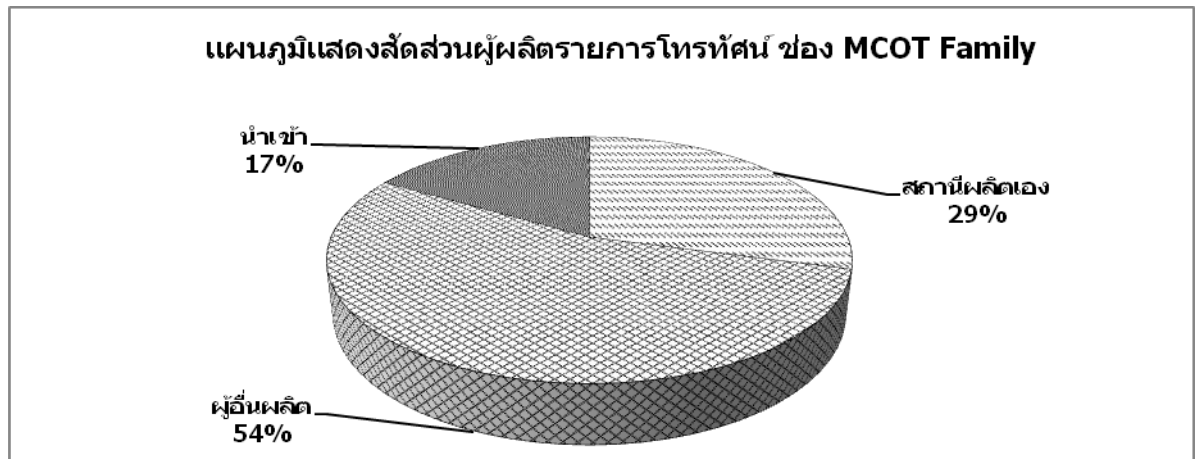
ช่อง MCOT Family

ช่วงเวลาที่ศึกษาไม่พบผังรายการ เนื่องจากออกอากาศคู่ขนานกับช่องโมเดิร์นไนน์ทีวี จึงศึกษาโดยใช้ผังรายการของช่องโมเดิร์นไนน์ทีวี พบรายการที่ออกอากาศคู่ขนาน 130 รายการ และเป็นรายการของช่อง MCOT Family 12 รายการ รวมจำนวนรายการที่ออกอากาศ 142 รายการ รวมเวลาออกอากาศ 168 ชั่วโมง/สัปดาห์ รายละเอียด ดังนี้

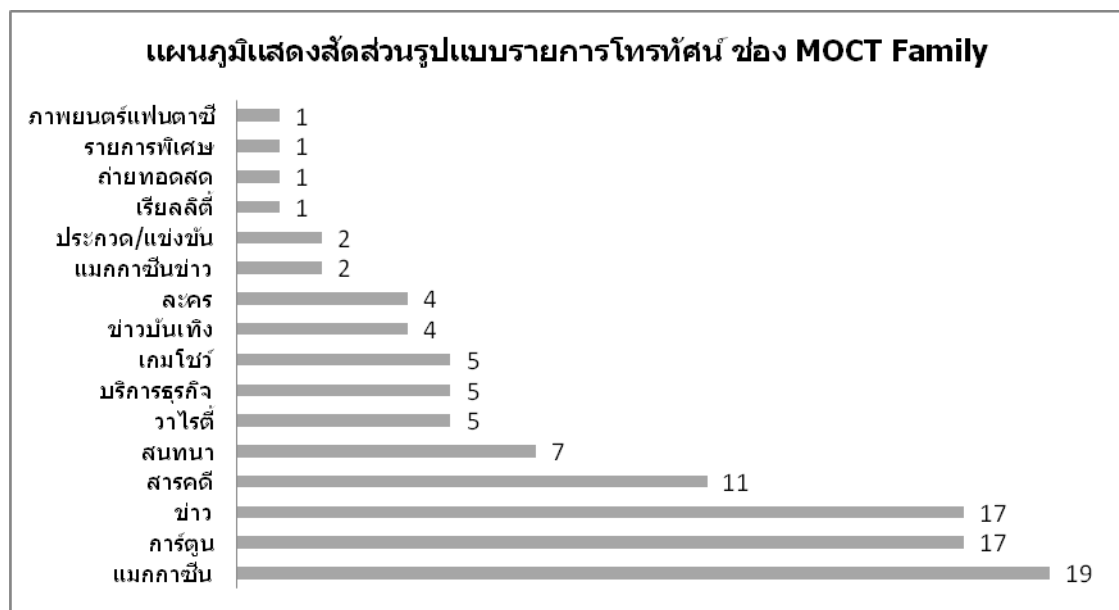
1. **กลุ่มเนื้อหารายการ** พบว่า กลุ่มบันเทิง มีสัดส่วนเวลาออกอากาศมากที่สุดร้อยละ 39 จาก 61 รายการ (65.1 ชม./สัปดาห์) รองลงมา คือ กลุ่มสาระร้อยละ 23 จาก 35 รายการ (39.3 ชม./สัปดาห์) กลุ่มเนื้อหาข่าวร้อยละ 17 จาก 9 รายการ (28.1 ชม./สัปดาห์) กลุ่มสาระบันเทิง ร้อยละ 16 จาก 36 รายการ (27.6 ชม./สัปดาห์) พบน้อยที่สุดคือ บริการธุรกิจ ร้อยละ 5 จาก 1 รายการ (7.9 ชม./สัปดาห์) ดังแผนภูมิ

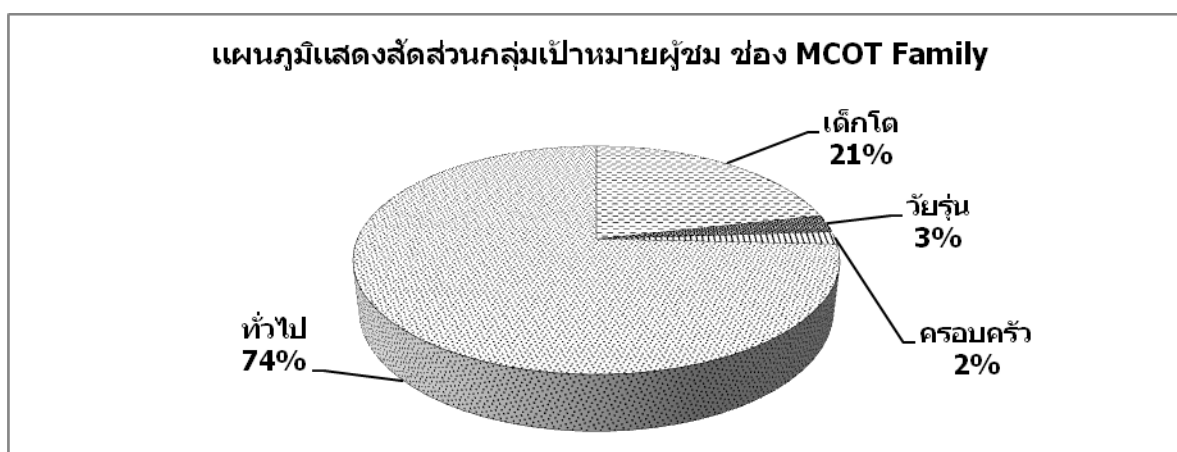
2. **ผู้ผลิตรายการ** พบว่าเป็นรายการของผู้ผลิตรายอื่นมากที่สุด 104 รายการ มีสัดส่วนเวลาออกอากาศร้อยละ 54 (91 ชม./สัปดาห์) รองลงมา คือ ผลิตรายการโดยสถานี 23 รายการ มีสัดส่วนเวลาออกอากาศร้อยละ 29 (49 ชม./สัปดาห์) และนำเข้าจากต่างประเทศ 15 รายการ มีสัดส่วนเวลาออกอากาศร้อยละ 17 (28 ชม./สัปดาห์) ดังแผนภูมิ

3. รูปแบบรายการ พบ 16 รูปแบบ เรียงตามลำดับสัดส่วนเวลาการออกอากาศมากที่สุด ดังนี้ 1.แมกกาซีน ร้อยละ 19 จาก 50 รายการ (31.7 ชม./สัปดาห์) 2.การ์ตูน ร้อยละ 17 จาก 14 รายการ (28.2 ชม./สัปดาห์) 3.ข่าว ร้อยละ 17 จาก 9 รายการ (28.1 ชม./สัปดาห์) 4.สารคดี ร้อยละ 11 จาก 14 รายการ (18 ชม./สัปดาห์) 5.สนทนา ร้อยละ 7 จาก 9 รายการ (11.8 ชม./สัปดาห์) 6.วาไรตี้ ร้อยละ 5 จาก 15 รายการ (8.9 ชม./สัปดาห์) 7. บริการธุรกิจ ร้อยละ 5 จาก 1 รายการ (7.9 ชม./สัปดาห์) 8.เกมโชว์ ร้อยละ 4.5 จาก 7 รายการ (7.6 ชม./สัปดาห์) 9.ข่าวบันเทิง ร้อยละ 4 จาก 4 รายการ (6.6 ชม./สัปดาห์) 10.ละคร ร้อยละ 4 จาก 7 รายการ (6.1 ชม./สัปดาห์) 11.แมกกาซีนข่าว ร้อยละ 2 จาก 4 รายการ (3.4 ชม./สัปดาห์) 12.ประกวด/แข่งขัน ร้อยละ 2 จาก 3 รายการ (3.2 ชม./สัปดาห์) 13.เรียลลิตี้ ร้อยละ 1 จาก 2 รายการ (2.3 ชม./สัปดาห์) 14.ถ่ายทอดสด ร้อยละ 1 จาก 1 รายการ (2 ชม./สัปดาห์) 15.รายการพิเศษ ร้อยละ 1 จาก 1 รายการ (1.2 ชม./สัปดาห์) และ 16.ภาพยนตร์แฟนตาซี ร้อยละ 1 จาก 1 รายการ (1 ชม./สัปดาห์) ดังแผนภูมิ

4. **กลุ่มเป้าหมายผู้ชมพบ** รายการสำหรับกลุ่มเป้าหมายผู้ชมที่มีสัดส่วนเวลาออกอากาศมากที่สุด คือ กลุ่มผู้ชมทั่วไป ร้อยละ 74 จาก 112 รายการ(124.8 ชม./สัปดาห์) รองลงมา คือ กลุ่มเด็กโต ร้อยละ 21 จาก 22 รายการ (36 ชม./สัปดาห์) กลุ่มวัยรุ่นร้อยละ2 จาก 4 รายการ (4.2 ชม./สัปดาห์) และกลุ่มครอบครัว ร้อยละ 2 จาก 4 รายการ (3 ชม./สัปดาห์)**ไม่พบรายการสำหรับเด็กเล็ก**ดังแผนภูมิ

สรุปเนื้อหาตามกลุ่มเป้าหมายผู้ชมได้ ดังนี้

- 1) **กลุ่มเด็กเล็ก** (อายุ 3-5 ปี) ไม่พบรายการสำหรับกลุ่มเด็กเล็ก
- 2) **กลุ่มเด็กโต** (อายุ 6-12 ปี) พบ 22 รายการ เป็นรายการการ์ตูน 14 รายการ ได้แก่ โมเดิร์นไนน์คิดส์, น้องไนน์เล่าเรื่อง, ดิจิมอน ควอซอร์ส, สวิสตียามเช้า, โลกการ์ตูนสุดสนุก, โมเดิร์นไนน์การ์ตูน, ภาพยนตร์อนิเมชัน, แบทเทิลสปีดส์เบรฟ, มาสค์ไรเดอร์ดับเบิล, เคอง(K-ON), Hero Factory, Hello! Kids, MCOT Anime และ Special For Kids ทั่วไป 3 รายการ ได้แก่ ซูเปอร์จิ๋ว, Kiddy คิดดี และคู่หูทดลองวิทย์ แมกกาซีน 2 รายการ ได้แก่ วิตามินข่าว และ Kids Chef เชฟน้อยช่างคิด เรือลลิตี 1 รายการ ได้แก่ สามเนรธาแก้ว ภาพยนตร์แฟนตาซี 1 รายการ ได้แก่ คิสส์โซน และ ละคร 1 รายการ ได้แก่ ว้าวุ่นรุ่นเล็ก ส่วนใหญ่เป็นรายการการ์ตูนที่ให้ความบันเทิงและคำสอนแก่เด็ก
- 3) **กลุ่มวัยรุ่น** (อายุ 13-18 ปี) พบ 4 รายการ เป็นรายการเกมโชว์ 2 รายการ ได้แก่ นักคิดตะลุยอาเซียน และ Do It If You Can คิดแล้วทำได้ แมกกาซีน 1 รายการ ได้แก่ ถนนเทคโนโลยี ประกวด/แข่งขัน 1 รายการ ได้แก่ ชิงช้าสวรรค์ ส่วนใหญ่เป็นรายการที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ ความรู้ทั่วไป การสร้างสรรค์สิ่งประดิษฐ์ และความรู้ทางวิชาการ
- 4) **กลุ่มครอบครัว** พบ 4 รายการ เป็นละคร 2 รายการ ได้แก่ บ้านนี้มีรัก และลูกพี่ลูกน้อง สนทนา 1 รายการ ได้แก่ รายการวันนี้ที่รอคอย และเกมโชว์ 1 รายการ ได้แก่ รายการใครคือใคร Identity Thailand ส่วนใหญ่มีเนื้อหาที่ส่งเสริมความรัก ความเข้าใจ และความสัมพันธ์ในครอบครัว

5) **กลุ่มผู้ชมทั่วไป** พบ 112 รายการ เป็นรายการแมกกาซีน 48 รายการ สารคดี 14 รายการ วาไรตี้ 12 รายการ ข่าว 9 รายการ สนทนา 8 รายการ ข่าวนันทิง เกมสโตร์ แมกกาซีนข่าว และละคร รูปแบบละ 4 รายการ ประกวด/แข่งขัน 2 รายการ เรียงลิตี และรายการพิเศษ รูปแบบละ 1 รายการ รายละเอียด ดังนี้

- **รายการข่าว** นำเสนอเรื่องราวหรือเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้น ทั้งข่าวการเมือง สังคม และสถานการณ์ทั่วไปทั้งในและต่างประเทศ
- **รายการแมกกาซีนข่าว** รายการข่าวเกษตร ข่าวกีฬา
- **รายการข่าวนันทิง** นำเสนอเรื่องราวหรือเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในวงการบันเทิง และการทำงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในวงการบันเทิงในและต่างประเทศ
- **รายการอาหาร** มีเนื้อหาเกี่ยวกับการสอนทำอาหาร เคล็ดลับคู่ครัว และแนะนำร้านอาหารอร่อย
- **รายการท่องเที่ยว** มีเนื้อหาที่พาเที่ยวทั้งในและต่างประเทศ ส่งเสริมการท่องเที่ยวในประเทศ การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม
- **รายการละคร** แทรกข้อคิด ธรรมะสอนใจ และความบันเทิง
- **รายการสารคดี** มีเนื้อหาเกี่ยวกับชีวประวัติของบุคคลทั่วไป ศิลปวัฒนธรรม และสารคดีทั่วไป ที่ให้ความรู้และสร้างแรงบันดาลใจ
- **รายการสุขภาพ** มีเนื้อหาเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพ โรคภัย ความงาม และเคล็ดลับในเรื่องทั่วไป
- **รายการผู้หญิง** มีเนื้อหาเกี่ยวกับรูปแบบการดำเนินชีวิต (Life Styles) ของผู้หญิง ทั้งการแต่งกาย แฟชั่น เคล็ดลับความสวยความงาม การดูแลสุขภาพ และสอดแทรกความรู้ทางวิชาการ
- **รายการเกมสโตร์** มีเนื้อหาเกี่ยวกับการแข่งขันในเกมต่างๆ ของศิลปิน ดารา หรือบุคคลทั่วไป เพื่อทดสอบความรู้ สร้างความสนุกสนาน และชิงรางวัล
- **รายการกีฬา** นำเสนอข่าวสารและกิจกรรมในแวดวงกีฬา เช่น ข่าวการแข่งขันฟุตบอล ถ่ายทอดสดการแข่งขันมวยไทย เป็นต้น
- **รายการวาไรตี้** มีความหลากหลาย ส่วนใหญ่มีเนื้อหาสร้างแรงบันดาลใจ เกี่ยวกับประเด็นทางสังคม บุคคลตัวอย่าง หลักการดำเนินชีวิต มุมมอง วิธีคิดจากประสบการณ์เพื่อให้กำลังใจและแรงบันดาลใจแก่ผู้ชม
- **รายการแมกกาซีน** มีเนื้อหาหลากหลาย ให้ความรู้ ข้อคิดในการดำรงชีวิต เช่น เนื้อหาเกี่ยวกับ เพลง ภาพยนตร์ ศาสนา ธุรกิจและอาชีพ
- **รายการพิเศษ** รายการโทรทัศน์รวมการเฉพาะกิจ เดินหน้าประเทศไทย โดยศูนย์รักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.)

5. เปรียบเทียบการจัดระดับความเหมาะสมของรายการจากสถานีกับผลการวิเคราะห์กลุ่มเป้าหมายผู้ชม

รายการที่มีการจัดเรตติ้ง 117 รายการ แบ่งเป็นเรต“ท” 99 รายการ เรต“ต6+” 13 รายการ เรต“น13+” 4 รายการ และเรต“น18+” 1 รายการ รายการที่ไม่มีเรตติ้ง16 รายการ และรายการที่อาจไม่ต้องมีเรตติ้ง9 รายการ

เมื่อเปรียบเทียบการจัดระดับเรตติ้งของทางสถานี กับผลการศึกษาของโครงการ พบว่า มีรายการเรต“ท” 8 รายการ ที่อาจมีการจัดเรตติ้งที่ไม่ตรงกับกลุ่มเป้าหมายผู้ชม เนื่องจากเมื่อวิเคราะห์เนื้อหาของรายการ พบว่า ทั้ง 8 รายการ เป็นรายการที่เหมาะสมสำหรับเด็กโตทั้งหมด

6. เนื้อหาที่ส่งเสริมพัฒนาการตามช่วงวัยพบรายการที่มีเนื้อหาส่งเสริมพัฒนาการตามช่วงวัย 19

รายการ รายละเอียด ดังนี้

1) **กลุ่มเด็กเล็ก** (อายุ 3-5 ปี) ไม่พบรายการสำหรับกลุ่มเด็กเล็ก

2) **กลุ่มเด็กโต** (อายุ 6-12 ปี) พบ 15 รายการ แสดงเนื้อหาที่ส่งเสริมพัฒนาการตามช่วงวัย ดังนี้

- **พัฒนาการด้านสังคม** สอนเรื่องการอยู่ร่วมกัน การช่วยเหลือซึ่งกันและกันความมีน้ำใจ (สามเณรรากแก้ว, โลกการ์ตูนสุดสนุก, Kiddy คิดดี, MCOT Anime) เรียนรู้การทำงานเป็นทีม (โมเดิร์นไนน์ การ์ตูน) รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น เช่น รับฟังความคิดเห็นของเพื่อนๆ ก่อนจะตัดสินใจเลือกคำตอบในรายการ (ซูเปอร์จิ๋ว) ยอมรับความแตกต่างซึ่งกันและกัน โดยไม่แบ่งเชื้อชาติ สีผิว เช่น สอนให้รู้จักยอมรับความแตกต่างทางความคิดและนิสัยของเพื่อนที่เป็นชาวต่างชาติ (Hello! Kids) รู้จักสิทธิของตนเองและไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น การอยู่ร่วมกันโดยไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน มีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม (วิตามินข้าว, สวีตสยามเช้า, ว่าวุ่นรุ่นเล็ก)
- **พัฒนาการด้านสติปัญญา** ให้ความรู้ทั่วไป เช่น การประหยัดพลังงาน ความรู้เรื่องสิทธิเด็ก ภัยพิบัติ ค่านิยมความงาม การป้องกันไข้เลือดออก (วิตามินข้าว, น้องไนน์เล่าเรื่อง, โมเดิร์นไนน์ การ์ตูน) ความรู้เรื่องภาษา ประโยชน์ของผักผลไม้ การใช้ยาฆ่าแมลง การใช้ถุงพลาสติก (สวีตสยามเช้า) ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์ การทดลองวิทยาศาสตร์ และประดิษฐ์สิ่งของ ของเล่น จากวัสดุเหลือใช้ (คูหุทดลองวิทย์, ซูเปอร์จิ๋ว) และส่งเสริมให้เด็กได้เรียนรู้วิถีชีวิตชุมชนดั้งเดิม รู้จักตั้งคำถามเมื่อเกิดความสงสัย (Kids Chef เชฟน้อยช่างคิด) การวาดภาพตามจินตนาการและรู้จักตั้งคำถามเมื่อเกิดความสงสัย เช่น หลังจากฟังนิทานเรื่องสายรุ้ง ตัวการ์ตูนเด็กมีความสงสัยจึงวาดภาพจินตนาการถึงที่มาของสายรุ้ง (Special For Kids)
- **พัฒนาการด้านจิตใจและอารมณ์** ส่งเสริมให้เด็กกล้าแสดงออก มีความมั่นใจในตนเอง (ซูเปอร์จิ๋ว) รู้จักพูดความจริงไม่สร้างข่าวลือ สอนให้เด็กรู้จักยิ้มแย้ม เพราะรอยยิ้มสร้างไมตรี (การ์ตูน ดิจิม่อน ควอสเวิร์ส, โลกการ์ตูนสุดสนุก, Special For Kids) และปลูกฝังให้ทำความดี ชื่อสัตย์ มี

ความสามัคคี เช่น นำเสนอเรื่องราวของเมืองแห่งหนึ่ง ที่ขาดความสามัคคี ทุกคนต่างเห็นแก่ตัว ทั้งขยะและใช้ทรัพยากรที่มีอย่างสิ้นเปลือง จึงทำให้สังคมไม่น่าอยู่ และเกิดปัญหาอื่นๆ ตามมา แต่เมื่อทุกคนกลับมาช่วยกันดูแลสิ่งแวดล้อม มีน้ำใจต่อกัน บ้านเมืองจึงเกิดความสงบสุขอีกครั้ง (Hello! Kids, น้องไนน์เล่าเรื่อง)

- **พัฒนาการด้านร่างกาย** ส่งเสริมให้เด็กทำกิจกรรมต่างๆ เช่น การออกกำลังกายด้วยการกระโดดเชือก (ซูเปอร์จิว) และเรื่องสุขอนามัย เช่น ฝึกฝนให้เด็กเข้าห้องน้ำก่อนนอน ป้องกันการปัสสาวะรดที่นอน (โลกการ์ตูนสุดสนุก)

3) กลุ่มวัยรุ่น (อายุ 13-18 ปี) พบ 4 รายการ แสดงเนื้อหาพัฒนาการตามช่วงวัย ตามลำดับ ดังนี้

- **พัฒนาการด้านจิตใจและอารมณ์** ส่งเสริมให้เด็กกล้าแสดงออก (นักคิดตะลุยอาเซียน) มีความเชื่อมั่นในตนเอง กล้าทำความฝันให้เป็นจริง (Do It If You Can คิดกล้าทำได้, ซิงช้าสวรรค์)
- **พัฒนาการด้านสังคม** ส่งเสริมการทำงานเป็นทีม รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น เช่น เด็กนักเรียนที่เข้าร่วมรายการ โดยประดิษฐ์สิ่งของเพื่อใช้ประโยชน์ในด้านต่างๆ และจะได้รับคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญและนักวิชาการ (Do It If You Can คิดกล้าทำได้, ซิงช้าสวรรค์)
- **พัฒนาการด้านสติปัญญา** ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับประเทศสมาชิกอาเซียน (นักคิดตะลุยอาเซียน) การคิดสร้างสรรค์สิ่งประดิษฐ์ที่สามารถนำมาใช้ได้จริง และให้ความรู้เฉพาะทาง เช่น ความรู้เกี่ยวกับการผลิตเครื่องยนต์ รถยนต์ (Do It If You Can คิดกล้าทำได้) และส่งเสริมการประดิษฐ์หุ่นยนต์ที่สามารถนำมาใช้งานได้จริง เช่น ผลิตแขนหุ่นยนต์ให้กับผู้พิการแขน จากนั้นส่งเสริมให้แข่งขันในระดับต่างๆ จนถึงระดับนานาชาติ (ถนนเทคโนโลยี)
- **ไม่พบพัฒนาการด้านร่างกาย**

7. การนำเสนอเนื้อหาที่ไม่เหมาะสมพบลักษณะเนื้อหาที่อาจไม่เหมาะสม 12 รายการ เป็นเรื่องเพศมากที่สุด 7 รายการ รองลงมาคือความรุนแรง 5 รายการ รายละเอียด ดังนี้

7.1 **เพศ** พบ 7 รายการ นำเสนอเนื้อหาที่อาจไม่เหมาะสมในเรื่องเพศเป็นรายการแมกกาซีน 3 รายการ ได้แก่ รายการคุณพระช่วย, สรวลเสเฮฮาและรักถิ่นไทย ละคร 2 รายการ ได้แก่ คัพเค้กรักล้านคริม และหมัดเด็ดเสียงทอง และเกมโชว์ 2 รายการ ได้แก่ Step Right Up ใครเก่งใครได้ และรักด่วน Fast Love รายละเอียด ดังนี้

7.1.1 การใช้ภาษา พบนำเสนอการใช้ภาษาที่หยาบคาย และส่อไปในทางเพศในรายการ ได้แก่

- ผู้ร่วมรายการชายล้อเลียนผู้เข้าแข่งขันหญิงจากทางบ้านว่า “ถ้าน้องไม่มีรถไปเอาพี่ที่บ้าน ถ้าน้องยังไม่มีแฟนมาเจอกับพี่” และล้อเลียนผู้เข้าแข่งขันชายที่มีท่าทางเป็นผู้หญิงว่า “ไม่ธรรมดาๆ ลักษณะมึงเนี่ย 4 ขวบก็เสียตัวแล้ว” (Step Right Up ใครเก่งใครได้)

- ผ่านเนื้อหาในเพลงช้อย “อะ สวยแท้ งามแท้ นะแม่คุณ ดูหน้าผากโหนกนูน โหนกนอก โหนกใน สะโพกแบนะออกข้างละสอง... สะโพกข้างซ้ายเอาไว้หวานแดงกวาง สะโพกข้างขวาเอาไว้หวานแดงไทย ส่วนที่ตรงกลางที่เหลือเศษ เอาไว้ลงมันเทศหัวใหญ่เออ” (คุณพระช่วย)
- ผ่านคำพูดของผู้ดำเนินรายการชาย “...ใส่เข้าวินนี่แย่เลยนะครั้บ และเรื่องชุดนอนซีทรูหากใส่หลังจากอาบน้ำแล้วเดินผ่านพัดลมจะทำให้รู้สึกว้าว (หัวเราะ)” (รักด่วน Fast Love)

7.1.2 การแต่งกาย พบนำเสนอภาพการแต่งกายที่ไม่เหมาะสมของแดนเซอร์หญิงที่เซ็กซี่ เปิดเผยเรือนร่างบางส่วน ในมิวสิกวิดีโอเพลงลูกทุ่ง (สรวลเสเฮฮาและรักษณิ์ไทย)

7.1.3 การแสดงพฤติกรรมในเรื่องเพศพบ นำเสนอจากตัวละครใช้ประโยคสนทนา เพื่อให้เกิดพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมว่า “ถ้าอยากรู้ว่าผู้ชายจะสนใจเราไหม ให้ลองมาดู” (คัพเค้ก รักล้นครีม) และจากตัวละครหญิงให้สินบนตัวละครชายด้วยการจูบหากให้เธอชนะการแข่งขัน (หมัดเด็ดเสียงทอง)

7.2 ความรุนแรง พบ 5 รายการ ได้แก่ การ์ตูน 2 รายการ (Hello! Kids, มาสค์ไรเดอร์ดับเบิล) ละคร 1 รายการ (สุดยอด) เกมโชว์ 1 รายการ (Step Right Up ใครเก่งใครได้) และแมกกาซีน 1 รายการ (Fanza Super Show) รายละเอียด ดังนี้

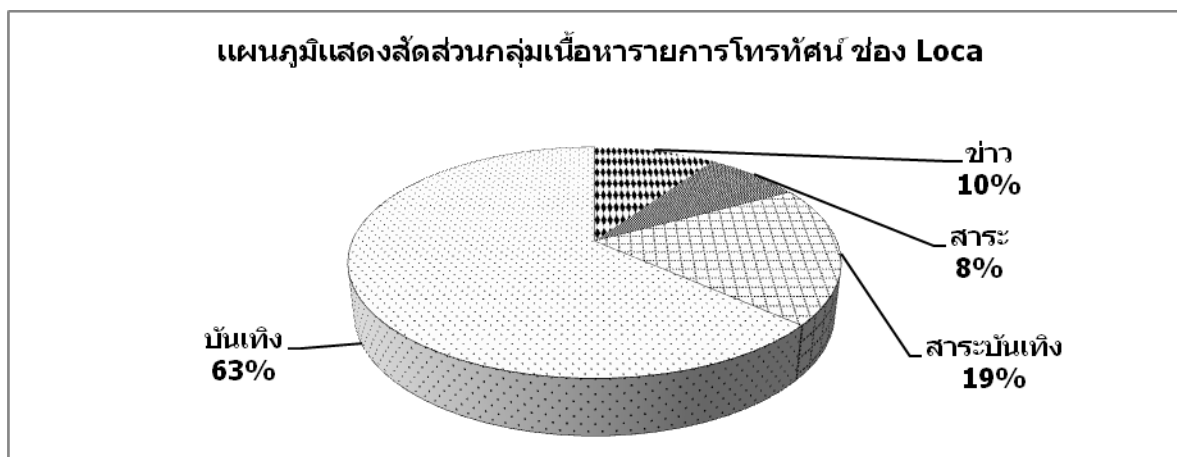
- การใช้ความรุนแรงต่อร่างกายในตัวการ์ตูนผู้ใหญ่ตบหน้าเด็ก ก่อนจะให้ข้อคิดและเตือนสติเด็ก (Hello! Kids)
- ตัวการ์ตูนหญิงใช้รองเท้าตบหัว (มาสค์ไรเดอร์ดับเบิล)
- ตัวละครนำตบหัวตัวละครที่เป็นหลาน (สุดยอด)
- ผู้ร่วมรายการตบหัวเพื่อนในรายการเกมโชว์ (Step Right Up ใครเก่งใครได้)
- นำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับสามีภรรยา โดยแนะนำวิธีการทำความรุนแรงต่อภรรยา โดยพิธีกรกล่าวว่า จะขอยืมไม้กอล์ฟไปตีภรรยา แขกรับเชิญจึงแนะนำว่า “เอายานอนหลับให้กินพอหลับแล้วใส่รองเท้าเปี้ยกเตะจนรองเท้าแห้งจะดีกว่า” (Fanza Super Show)

ช่อง LOCA

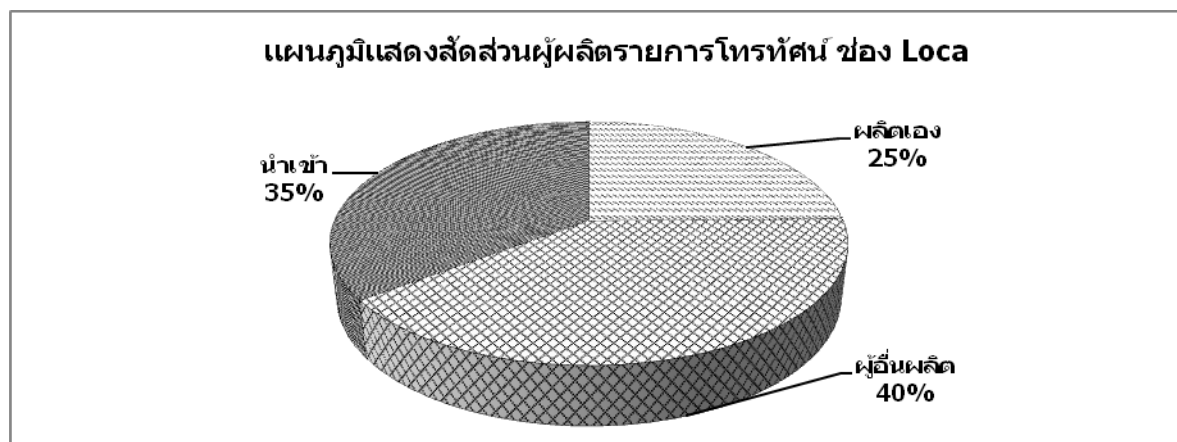
พบจำนวนรายการที่ออกอากาศ 61 รายการ แบ่งเป็นรายการตามผัง 59 รายการ และรายการที่ไม่ปรากฏตามผัง 2 รายการ คือรายการยุทธศาสตร์นักคิด และรายการพิเศษเดินทางหน้าประเทศไทยรวมเวลาออกอากาศ 168 ชั่วโมง/สัปดาห์

1. **กลุ่มเนื้อหารายการ** พบว่า กลุ่มบันเทิง มีสัดส่วนเวลาออกอากาศมากที่สุด ร้อยละ 63(106.6 ชม./สัปดาห์) จาก 32 รายการ รองลงมาคือ กลุ่มสาระบันเทิง ร้อยละ 19 จาก 16 รายการ (32.7 ชม./สัปดาห์) กลุ่ม

เนื้อหาข่าว ร้อยละ 10 จาก 4 รายการ (15.9 ชม./สัปดาห์) ที่พบน้อยที่สุดคือกลุ่มสาระ ร้อยละ 8 จาก 9 รายการ (12.8 ชม./สัปดาห์) ไม่พบรายการบริการธุรกิจ ดังแผนภูมิ

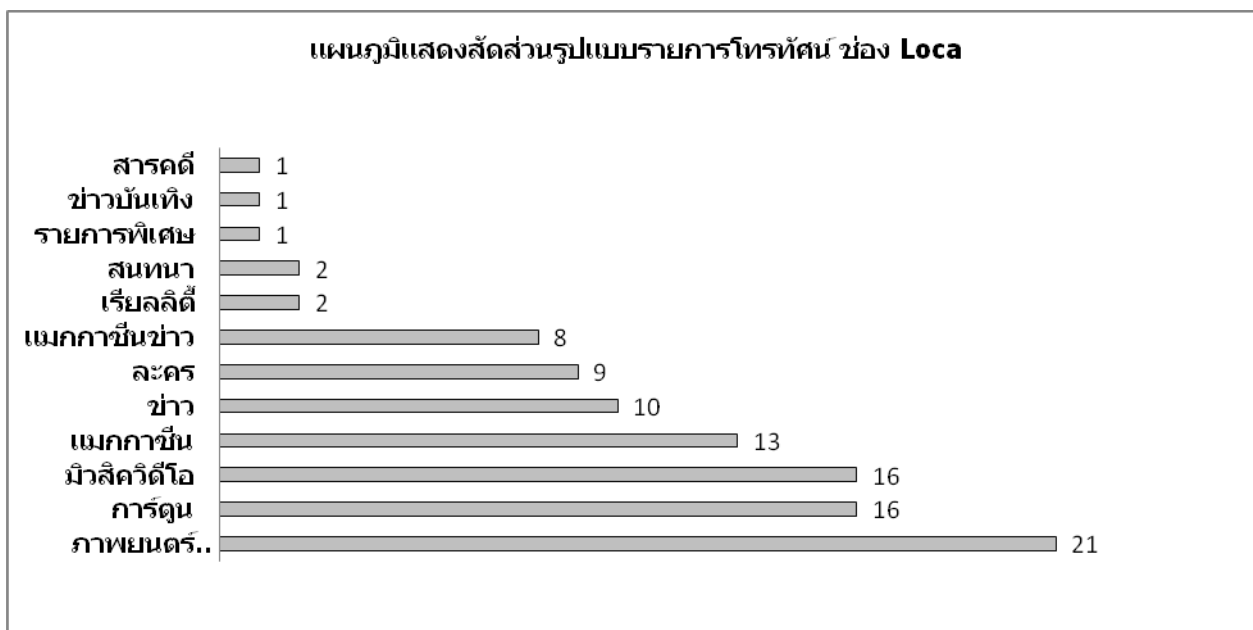

2. **ผู้ผลิตรายการ** พบว่าเป็นรายการของผู้ผลิตรายอื่นมากที่สุด 32 รายการมีสัดส่วนเวลาออกอากาศร้อยละ 40 (67.2 ชม./สัปดาห์) รองลงมา คือ นำเข้าจากต่างประเทศ 20 รายการมีสัดส่วนเวลาออกอากาศร้อยละ 35 (59.3 ชม./สัปดาห์) และผลิตรายการโดยสถานี 9 รายการมีสัดส่วนเวลาออกอากาศ ร้อยละ 25 (41.5 ชม./สัปดาห์) ดังแผนภูมิ

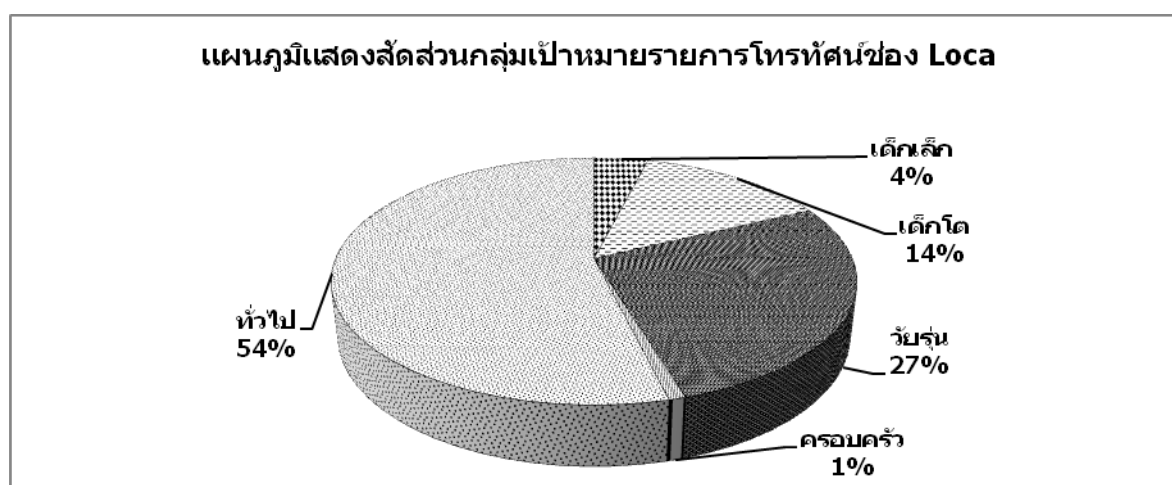

3. **รูปแบบรายการ พบ 12 รูปแบบ** รูปแบบ เรียงตามลำดับสัดส่วนเวลาการออกอากาศมากที่สุด คือ 1. ภาพยนตร์ชุดจากต่างประเทศ ร้อยละ 21 จาก 8 รายการ (34.9 ชม./สัปดาห์) 2. การ์ตูน ร้อยละ 16 จาก 13 รายการ (27.6 ชม./สัปดาห์) 3. มิวสิควิดีโอ ร้อยละ 16 จาก 4 รายการ (26.5 ชม./สัปดาห์) 4. แมกกาซีน ร้อยละ 13 จาก 15 รายการ (21.5 ชม./สัปดาห์) 5. ข่าว ร้อยละ 10 จาก 4 รายการ (15.9 ชม./สัปดาห์) 6. ละคร ร้อยละ 9 จาก 3 รายการ (15.5 ชม./สัปดาห์) 7. แมกกาซีนข่าว ร้อยละ 8 จาก 2 รายการ (14 ชม./สัปดาห์) 8. เรียงลิตี้อ้อยละ 2 จาก 5 รายการ (4 ชม./สัปดาห์) 9. สันทนาการ ร้อยละ 2 จาก 4 รายการ (3 ชม./สัปดาห์) 10. รายการ-พิเศษ ร้อยละ 1 จาก 1

รายการ (2.3 ชม./สัปดาห์) 11. ชาวบ้านเทิง ร้อยละ 1 จาก 1 รายการ (1.7 ชม./สัปดาห์) และ 12. สารคดี ร้อยละ 1 จาก 1 รายการ (1.1 ชม./สัปดาห์) ดังแผนภูมิ

4. กลุ่มเป้าหมายผู้ชม เรียงตามลำดับสัดส่วนเวลาการออกอากาศมากที่สุด ดังนี้ 1.ทั่วไป ร้อยละ 54 จาก 29 รายการ (90.4 ชม./สัปดาห์) 2.วัยรุ่น ร้อยละ 27 จาก 16 รายการ (46.1 ชม./สัปดาห์) 3.เด็กโต ร้อยละ 14 จาก 10 รายการ (23.3 ชม./สัปดาห์) 4.เด็กเล็ก ร้อยละ 4 จาก 4 รายการ (6.7 ชม./สัปดาห์) 5.ครอบครัว ร้อยละ 1 จาก 2 รายการ (1.5 ชม./สัปดาห์) ดังแผนภูมิ

สรุปเนื้อหาตามกลุ่มเป้าหมายผู้ชมได้ ดังนี้

1) **กลุ่มเด็กเล็ก**(อายุ 3-5 ปี) พบ 4 รายการ เป็นรายการการ์ตูนทั้งหมด ได้แก่ The Chris's Room, โย๊ะ โย๊ะ คุณ เจ้าชายจอมโก๊ะ, มัจฉาน้อย และหมีซ่าจอมซน ส่วนใหญ่มีเนื้อหาไม่ซับซ้อน ใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย และมีสัตว์เป็นตัวเล่าเรื่อง

2) **กลุ่มเด็กโต**(อายุ 6-12 ปี)พบ 10 รายการ เป็นรายการการ์ตูน 6 รายการ ได้แก่ Flash Dash ดริฟท์ สายฟ้า, Q Borg อัจฉริยะลูกปิดเพชร, แสมทาโร่ แก๊งจิ๋วผจญภัย, สตรอบเบอร์รี่ซ็อตเค้กในเบอร์รี่บิตตี้แลนด์, จิ้งจอกแสนกล และหมีกสาวตะลุยโลก ปี2 เรียลลิตี้ 2 รายการ ได้แก่ Kid's Adventure และภารกิจพิชิตฝันแมกกาซีน 1 รายการ ได้แก่ Wake Up การ์ตูนสนุกสุดหรรษาและข่าว 1 รายการ ได้แก่ Kid Line สายตรงเสียงเด็ก

เนื้อหาในการ์ตูนส่วนใหญ่ไม่ซับซ้อน เน้นเรื่องราวที่ต้องจินตนาการ มีการผจญภัย ต่อสู้ เน้นความตื่นเต้นเร้าใจ มีบทสรุปที่สอดแทรกความรู้และแฝงคำสอนเรื่องความดี ส่วนในรายการเน้นการเข้าสังคม ให้เด็กฝึกการทำงานร่วมกับผู้อื่น

3) **กลุ่มวัยรุ่น**(อายุ 13-18 ปี)พบ 16 รายการ เป็นรายการมิวสิควิดีโอ 4 รายการ ได้แก่ MTV Thai Hits, MTV K-Wave, MTV the One Chart และ MTV Hits การ์ตูน 3 รายการ ได้แก่ Groove High, ยอดนักสืบจิ๋วโคนัน และเซียนเกมรัก ขอเป็นเทพนักสืบ แมกกาซีน 3 รายการ ได้แก่ MTV Journey 13 Get Lucky, Run Away และ Yes oh Yes Musik เรียลลิตี้ 2 รายการ ได้แก่ คีทอัจฉริยะเปลี่ยนโลก และ MTV Exit ภาพยนตร์ชุดจากต่างประเทศ 2 รายการ ได้แก่ ปฏิบัติการยี่สิบเอ็ดชั่วโมง และ Hanakimi สลับขั้วมาลุ้นรัก สนทนา 1 รายการ ได้แก่ ยุทธศาสตร์นักคิดละคร 1 รายการ ได้แก่ ล้านโลโก้ไฮโซเนื้อหาส่วนใหญ่มีความซับซ้อนมากขึ้น และอาจต้องใช้วิจารณญาณในการชม เช่น ความรัก การค้นหาตัวตน

4) **กลุ่มครอบครัว** พบ 2 รายการ เป็นรายการสนทนา 1 รายการ ได้แก่ รายการอิมมูน นำเสนอความรู้เกี่ยวกับการเลี้ยงลูก การสร้างความสัมพันธ์ภายในครอบครัว เรียลลิตี้ 1 รายการ ได้แก่ รายการ Playtime นำเสนอกิจกรรมการเรียนรู้ของเด็กวัย 1-2 ปี ร่วมกับพ่อแม่

5) **กลุ่มทั่วไป** พบ 29 รายการ เป็นรายการแมกกาซีน 11 รายการ ภาพยนตร์ชุดจากต่างประเทศ 6 ช่วง 3 รายการ แมกกาซีนข่าว สนทนา ละคร รูปแบบละ 2 รายการ และ สารคดี ข่าวบันเทิง รายการพิเศษ รูปแบบละ 1 รายการ รายละเอียด ดังนี้

- **รายการข่าว** เน้นรายงานข่าวเหตุการณ์ สังคม กีฬา และบันเทิง ทั้งในและต่างประเทศ พบเนื้อหาข่าวการเมืองค่อนข้างน้อย
- **รายการข่าวบันเทิง** รายการที่นำเสนอการรายงานข่าวซุบซิบดาราทั้งในและต่างประเทศ รวมถึงเบื้องหลังการถ่ายทำภาพยนตร์ ละคร
- **รายการอาหาร** แนะนำร้านอาหาร เมนูที่น่าสนใจ และเคล็ดลับการทำอาหารเมนูต่างๆ
- **รายการท่องเที่ยว** แนะนำสถานที่ท่องเที่ยว กิจกรรมที่น่าสนใจ และประวัติความเป็นมา

- **รายการละคร** เน้นความสนุกสนาน เบาสมอง จากบุคลิกตัวละครและสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในเรื่อง
- **รายการสารคดี** นำเสนอสาระความรู้ที่เป็นประโยชน์จากสิ่งรอบๆตัว
- **รายการกีฬา** นำเสนอกิจกรรม เทคนิค เกียรติความรู้เรื่องสุขภาพ สำหรับคนรักการออกกำลังกาย
- **ภาพยนตร์ชุดจากต่างประเทศ** เป็นภาพยนตร์ชุดจากต่างประเทศ ได้แก่ จีน 4 เรื่อง เกาหลี และญี่ปุ่น อย่างละ 2 เรื่อง เนื้อหาเกี่ยวกับการต่อสู้ การผจญภัย ความรัก และสอดแทรกแง่คิดด้านคุณธรรม จริยธรรม
- **รายการภาพยนตร์** แนะนำภาพยนตร์เข้าใหม่
- **รายการวัยรุ่น** รวบรวมแบบการดำเนินชีวิต (Life Styles) ของกลุ่มวัยรุ่น ทั้งการแต่งกาย กิจกรรมสถานที่ยอดนิยม รวมทั้งสอดแทรกความรู้ทางวิชาการ
- **รายการพิเศษรายการโทรทัศน์รวมการเฉพาะกิจ** เดินหน้าประเทศไทย โดยศูนย์รักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.)

5. เปรียบเทียบการจัดระดับความเหมาะสมของรายการจากสถานีกับผลการวิเคราะห์กลุ่มเป้าหมายผู้ชม

พบ รายการที่มีการจัดเรตติ้ง 10 รายการ เป็นเรต"ท" ทั้งหมด รายการที่ไม่มีเรตติ้ง 45 รายการ และรายการที่อาจไม่ต้องมีเรตติ้ง 6 รายการ

เมื่อเปรียบเทียบการจัดระดับเรตติ้งของทางสถานี กับผลการศึกษาของโครงการ พบรายการเรต"ท" เพียงรายการเดียวที่อาจมีการจัดเรตติ้งที่ไม่ตรงกับกลุ่มเป้าหมายผู้ชม เนื่องจากเมื่อวิเคราะห์จากเนื้อหาของรายการ พบว่าเป็นรายการที่เหมาะสมสำหรับเด็กเล็ก

6. เนื้อหาที่ส่งเสริมพัฒนาการตามช่วงวัยพบรายการที่มีเนื้อหาส่งเสริมพัฒนาการตามช่วงวัย 16 รายการ รายละเอียด ดังนี้

- 1) **กลุ่มเด็กเล็ก(อายุ 3-5 ปี)** พบ 2 รายการ แสดงเนื้อหาพัฒนาการตามช่วงวัย ตามลำดับ ดังนี้
  - **พัฒนาการด้านสติปัญญา** สอนเรื่องวันในรอบสัปดาห์ สอนศัพท์ภาษาอังกฤษจากชื่อวัน(The Chris's Room)ความรู้เรื่องการไขปลั๊กไฟอย่างถูกวิธี(ไอ้ะ ไอ้ คู เจ้าชายจอมโง๊ะ)
  - **พัฒนาการด้านร่างกาย** ให้ความรู้เรื่องการตีมนมช่วยให้ร่างกายเติบโต แข็งแรง การแปรงฟันช่วยป้องกันฟันผุ(The Chris's Room)
  - **พัฒนาการด้านสังคม** สอนการทำความเคารพผู้ใหญ่ รู้จักกล่าวคำขอบคุณและขอโทษ(The Chris's Room)

- **พัฒนาการด้านจิตใจและอารมณ์** ปลูกฝังให้เด็กเชื่อฟังพ่อแม่ ไม่ดื้อ ไม่ซน และตั้งใจเรียน(The Chris's Room)

2) กลุ่มเด็กโต(อายุ 6-12 ปี)พบ 9 รายการ แสดงเนื้อหาพัฒนาการตามช่วงวัย ตามลำดับ ดังนี้

- **พัฒนาการด้านสังคม** ปลูกฝังมารยาทการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในด้านต่างๆ เช่น เรียนรู้การทำงานเป็นทีม ยอมรับความคิดเห็นของเพื่อนร่วมทีม ช่วยเหลือเมื่อเพื่อนร่วมทีมเกิดปัญหา ไม่โทษผู้อื่น เมื่อเกิดความผิดพลาด และรู้จักรับผิดชอบเมื่อเป็นผู้ทำให้เกิดความผิดพลาด (Kid's Adventure, ภารกิจพิชิตฝัน, Flash Dash ดริฟท์สายฟ้า, แฮมทาโร่ แก๊งจิ๋วผจญภัย, สตรอเบอรี่ซ็อตเค้กในเบอร์รี่บิตตี้แลนด์, หมึกสาวตะลุยโลก ปี2)
- **พัฒนาการด้านสติปัญญา** สอดแทรกความรู้ด้านภาษา ประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ รวมทั้งความรู้รอบตัว ทักษะของวิชาชีพต่างๆ และรู้จักการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า เช่น สอนศัพท์ภาษาอังกฤษจากข่าว ความรู้รอบตัวเกี่ยวกับประเทศสมาชิกอาเซียน (Kid Line สายตรงเสียงเด็ก) ความรู้เกี่ยวกับประเทศอียิปต์ ที่มาของการทำมัมมี่ การสร้างพีระมิด(Wake Up การ์ตูนสนุกสุดหรรษา) แทรกความรู้เกี่ยวกับการประดิษฐ์และการทดลองทางวิทยาศาสตร์ (จิ้งจอกแสนกล) การแก้ปัญหาและทำภารกิจตามโจทย์ที่ทางรายการกำหนด (Kid's Adventure, ภารกิจพิชิตฝัน)
- **พัฒนาการด้านร่างกาย** พบ 1 รายการ ให้ความรู้การเล่นกีฬา เช่น กีฬาฟุตบอล ทักษะการเคลื่อนไหว การใช้เท้า การครองบอล(Wake Up การ์ตูนสนุกสุดหรรษา)
- **พัฒนาการด้านจิตใจและอารมณ์** พบ 1 รายการ ฝึกให้เด็กกล้าพูด กล้าแสดงออก จากบทบาทผู้ประกาศข่าว(Kid Line สายตรงเสียงเด็ก)

3) กลุ่มวัยรุ่น(อายุ 13-18 ปี) พบ 5 รายการ แสดงเนื้อหาพัฒนาการตามช่วงวัย ตามลำดับ ดังนี้

- **พัฒนาการด้านสติปัญญา** ให้ความรู้ด้านประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ รวมทั้งความรู้รอบตัว ทักษะของวิชาชีพต่างๆ และรู้จักการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า เช่น ประวัติความเป็นมาและความรู้เรื่องทั่วไปเกี่ยวกับจังหวัดอยุธยา ความแตกต่างระหว่างวัดกับวิหาร ที่มาของก๋วยเตี๋ยวเรืออยุธยา (MTV Journey 13 Get Lucky) การแข่งขันตอบปัญหาทางวิชาการ(Run Away) การนำเสนอโครงงานวิทยาศาสตร์(ยุทธศาสตร์นักคิด)ความรู้เกี่ยวกับการทำความสะอาดที่ถูกวิธี ทั้งการแยกขยะ การกวาดพื้นจากที่สูงลงมาล่าง(ศึกอัจฉริยะเปลี่ยนโลก)
- **พัฒนาการด้านสังคม** ปลูกฝังมารยาทการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในด้านต่างๆ เช่น เรียนรู้การทำงานเป็นทีม การช่วยเหลือผู้อื่น ยอมรับความคิดเห็นและการตัดสินใจของผู้อื่น(ศึกอัจฉริยะเปลี่ยนโลก , ล้านโลโก้ไอโซ)
- **พัฒนาการด้านจิตใจและอารมณ์** ฝึกความกล้าแสดงออก(ศึกอัจฉริยะเปลี่ยนโลก)
- **ไม่พบพัฒนาการด้านร่างกาย**

7. การนำเสนอเนื้อหาที่ไม่เหมาะสมพบลักษณะเนื้อหาที่อาจไม่เหมาะสมทั้งหมด 5 รายการ เป็นเรื่องเพศมากที่สุด 3 รายการ ส่วนการใช้ภาษาและพฤติกรรมที่อาจไม่เหมาะสมในเรื่องการปรากฏภาพเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พบ อย่างละ 1 รายการ รายละเอียดดังนี้

7.1 เพศ พบ 3 รายการ นำเสนอเนื้อหาที่อาจไม่เหมาะสม เป็นรายการข่าว 1 รายการ ได้แก่ Kid Line สายตรงเสียงเด็ก มีวสิควิดีโอ 1 รายการ ได้แก่ MTV Hits และข่าวบันเทิง 1 รายการ ได้แก่ Starberry รายละเอียด ดังนี้

- **การแต่งกาย** พบ นำเสนอภาพการแต่งกายที่ไม่เหมาะสมของผู้ดำเนินรายการหญิงเช่น สวมเสื้อสายเดี่ยว(Starberry) นำเสนอภาพนักร้อง ตัวละครหญิง สวมเครื่องแต่งกายน้อยชิ้น เปิดเผยเรือนร่างบางส่วน ผ่านมีวสิควิดีโอต่างประเทศ (MTV Hits MV)
- **การแสดงพฤติกรรมในเรื่องเพศ** พบ การนำเสนอเนื้อหาพฤติกรรมและการแสดงออกที่อาจไม่เหมาะสมของตัวละครวัยรุ่นที่แอบจัดงานปาร์ตี้ในขณะที่ผู้ปกครองไม่อยู่บ้าน และตัวละครชายหญิงจูบปากกันผ่านมีวสิควิดีโอต่างประเทศ (MTV Hits MV)
- **การใช้เพลงประกอบ** พบ การใช้เพลงที่อาจไม่เหมาะสมในรายการเด็ก คือ เปิดเพลง “โป๊” ของ น.ส.สุธีวัน ทวีสิน หรือ ไบเตย อาร์สยาม เพื่อให้เด็กผู้หญิงที่เป็นผู้ประกาศดำเนินประกอบในช่วงท้ายรายงาน

7.2 การใช้ภาษา พบ 1 รายการ เป็นละครล้านโลคส์ไฮโซ ผ่านตัวละครชายใช้ภาษาหยาบคาย เรียกสรรพนามตัวละครหญิงว่า "มึง"

7.3 พฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมอื่นๆ พบ 1 รายการ นำเสนอมีวสิควิดีโอที่มีภาพตัวละครถือแก้วเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ อยู่ในร้านสนุกเกอร์ (Yes oh Yes Musik)

สรุปและอภิปรายผลการศึกษา

การศึกษาเรื่อง “การศึกษาวิเคราะห์ผังและเนื้อหารายการ ช่องโทรทัศน์ดิจิทัลสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว เดือนมิถุนายน 2557” ได้กำหนดวัตถุประสงค์ในการศึกษา ดังนี้

1. เพื่อศึกษากลุ่มเป้าหมายผู้ชมของรายการโทรทัศน์ช่องเด็ก เยาวชน และครอบครัว
2. เพื่อเปรียบเทียบการจัดระดับความเหมาะสมของเนื้อหารายการ(เรตติ้ง)จากสถานีกับผลการศึกษากลุ่มเป้าหมายผู้ชม
3. เพื่อศึกษาการนำเสนอเนื้อหารายการที่ส่งเสริมพัฒนาการตามช่วงวัย ในรายการสำหรับเด็กเล็ก เด็กโต และวัยรุ่น
4. เพื่อศึกษาการนำเสนอเนื้อหาที่อาจไม่เหมาะสมเปรียบเทียบกับการจัดระดับความเหมาะสมของโทรทัศน์ตามประกาศ กสทช. และ หลักเกณฑ์การแพร่ภาพกระจายเสียงส่วนที่หนึ่ง : การคุ้มครองผู้มีอายุต่ำกว่า 18 ปี (Ofcom)

ทั้งนี้เพื่อตอบคำถามตามวัตถุประสงค์ในการศึกษาดังกล่าว จึงนำผลการศึกษาที่ได้มาสรุปวิเคราะห์และอภิปรายผลดังนี้

1. กลุ่มเป้าหมายผู้ชมและสัดส่วนเวลาออกอากาศ

จากการศึกษาเนื้อหารายการช่องเด็ก เยาวชน และครอบครัวทั้ง 3 สถานี สามารถแบ่งกลุ่มเป้าหมายผู้ชมเป็น 5 กลุ่ม ดังนี้ 1) กลุ่มเด็กเล็ก อายุ 3-5ปี 2) กลุ่มเด็กโต อายุ 6-12ปี 3) กลุ่มวัยรุ่น อายุ 13-18 ปี 4) กลุ่มครอบครัว และ 5) กลุ่มผู้ชมทั่วไป

เมื่อเปรียบเทียบสัดส่วนเวลาการออกอากาศ รายการสำหรับกลุ่มเป้าหมายเด็กเล็กเด็กโต วัยรุ่น และครอบครัว รวม 3 สถานี มีเวลาการออกอากาศรวมเพียงร้อยละ 35 ของเวลาออกอากาศทั้งหมด (158.7 ชม./สัปดาห์) ในขณะที่รายการสำหรับกลุ่มผู้ชมทั่วไป พบมากถึงร้อยละ 65 ของเวลาออกอากาศทั้งหมด (294.8 ชม./สัปดาห์)

เมื่อจำแนกตามเวลาออกอากาศของแต่ละสถานีพบว่า ช่อง Loca มีเวลาออกอากาศรวมของรายการสำหรับเด็กเล็ก เด็กโต วัยรุ่น และครอบครัวมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 46.2 ของเวลาออกอากาศ (77.6 ชม./สัปดาห์) รองลงมา คือ ช่อง 3 Family คิดเป็นร้อยละ 32.2 ของเวลาออกอากาศ (37.8 ชม./สัปดาห์) ส่วนช่อง MCOT Family พบน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 25.7 ของเวลาออกอากาศ (43.3 ชม./สัปดาห์)

ผลการศึกษากลุ่มเป้าหมายผู้ชมของแต่ละสถานี พบรายละเอียด ดังนี้

ช่อง 3 Family พบ รายการสำหรับกลุ่มผู้ชมทั่วไปมากที่สุด จำนวน คิดเป็นร้อยละ 67.8 (79.7 ชม./สัปดาห์) รองลงมาคือ เด็กโต ร้อยละ 13.9 (16.3 ชม./สัปดาห์) ครอบครัว ร้อยละ 11.1 (13 ชม./สัปดาห์)วัยรุ่น ร้อยละ 4.3 (5 ชม./สัปดาห์) และพบน้อยที่สุด คือ เด็กเล็ก พบเพียงร้อยละ 3 (3.5 ชม./สัปดาห์)

ช่อง MCOT Familyพบ รายการสำหรับกลุ่มผู้ชมทั่วไปมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 74.2 (124.8 ชม./สัปดาห์) รองลงมาคือ เด็กโต ร้อยละ 21.5 (36.1 ชม./สัปดาห์) วัยรุ่น ร้อยละ 2.5 (4.2ชม./สัปดาห์) ครอบครัว ร้อยละ 1.8 (3 ชม./สัปดาห์) และไม่พบรายการสำหรับกลุ่มเด็กเล็ก

ช่อง Locaพบรายการสำหรับกลุ่มผู้ชมทั่วไปมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 53.8 (90.4 ชม./สัปดาห์) รองลงมาคือ วัยรุ่น ร้อยละ 27.5 (46.1 ชม./สัปดาห์) เด็กโต ร้อยละ 13.9 (23.3 ชม./สัปดาห์) เด็กเล็ก ร้อยละ 4 (6.7 ชม./สัปดาห์) และพบน้อยที่สุด คือ ครอบครัว ร้อยละ 0.9 (1.5 ชม./สัปดาห์)

2. เปรียบเทียบการจัดระดับความเหมาะสมของรายการ(เรตติ้ง)จากสถานีกับผลการวิเคราะห์กลุ่มเป้าหมายผู้ชม

เมื่อเปรียบเทียบรายการที่มีการจัดระดับเรตติ้ง โดยทางสถานีกับโดยมีเดียมอนิเตอร์ พบว่า การจัดระดับเรตติ้งส่วนใหญ่มีความสอดคล้องกัน และพบเพียง 24 รายการที่มีการจัดเรตติ้งของทางสถานีไม่สอดคล้องกับของมีเดียมอนิเตอร์ คือ ช่อง 3 Family 15 รายการ ช่อง MCOT Family 8 รายการ และช่อง Loca 1 รายการ รายละเอียดดังนี้

ช่อง 3 Family พบ รายการที่มีการจัดเรตติ้ง 41 รายการ เป็นเรต“ท” ทั้งหมด รายการที่ไม่มีเรตติ้ง 2 รายการ และรายการที่อาจไม่ต้องมีเรตติ้ง⁹ 7 รายการ

เมื่อเปรียบเทียบระหว่างการจัดระดับเรตติ้งของทางสถานีกับของมีเดียมอนิเตอร์ พบว่า มีรายการที่ทางสถานีจัดเป็นเรต “ท” จำนวน 15 รายการ แต่เมื่อ มีเดียมอนิเตอร์วิเคราะห์เนื้อหารายการ พบว่า มี 2 รายการ ที่มีเนื้อหาเหมาะกับกลุ่มเด็กเล็ก ส่วนอีก 13 รายการ มีเนื้อหาเหมาะกับกลุ่มเด็กโต

ช่อง MCOT Familyพบ รายการที่มีการจัดเรตติ้ง 114 รายการ แบ่งเป็นเรต“ท” 98 รายการ เรต “ต6+” จำนวน 12 รายการ เรต “น13+” จำนวน 4 รายการ และเรต “น18+” จำนวน 1 รายการ รายการที่ไม่มีเรตติ้ง 6 รายการ และรายการที่อาจไม่ต้องมีเรตติ้ง 28รายการ

เมื่อเปรียบเทียบการจัดระดับเรตติ้งของทางสถานีกับของมีเดียมอนิเตอร์ พบว่า มีรายการที่สถานีจัดเรต “ท” 8 รายการ ที่เมื่อมีเดียมอนิเตอร์วิเคราะห์เนื้อหารายการ พบว่า ทั้ง 8 รายการ เป็นรายการที่เหมาะสมสำหรับเด็กโตทั้งหมด

ช่อง Loca พบ รายการที่มีการจัดเรตติ้ง 10 รายการ เป็นเรต “ท” ทั้งหมด รายการที่ไม่มีเรตติ้ง 45 รายการ และรายการที่อาจไม่ต้องมีเรตติ้ง 6รายการ

⁹รายการข่าว รายการพิเศษ และรายการที่มีความยาวไม่เกิน 5 นาที ให้อยู่ในดุลยพินิจของสถานีฯ ว่าสมควรต้องเป็นรายการที่ต้องมีการจัดระดับความเหมาะสมหรือไม่ (ประกาศ กสทช.เรื่อง แนวทางการจัดระดับความเหมาะสมของรายการ โทรทัศน์... 2556)

เมื่อเปรียบเทียบการจัดระดับเรตติ้งของทางสถานีกับของมีเดียมอนิเตอร์ พบรายการเรต “ท” เพียงรายการเดียวที่อาจมีการจัดเรตติ้งที่ไม่ตรงกับกลุ่มเป้าหมายผู้ชม เนื่องจากเมื่อมีเดียมอนิเตอร์วิเคราะห์เนื้อหารายการพบว่า เป็นรายการที่เหมาะสมสำหรับเด็กเล็ก

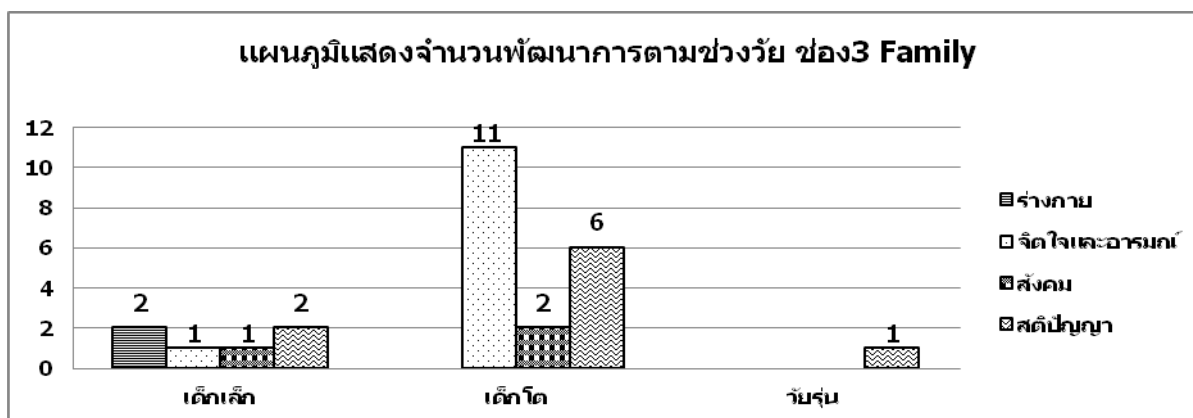
3. การนำเสนอเนื้อหารายการที่ส่งเสริมพัฒนาการตามช่วงวัย ในรายการสำหรับเด็กเล็ก เด็กโต และวัยรุ่น (1 รายการ พบได้มากกว่า 1 พัฒนาการ)

จากการศึกษาเนื้อหารายการของทั้ง 3 สถานี พบรายการสำหรับกลุ่มเด็กเล็ก เด็กโต และวัยรุ่น 72 รายการ มีเนื้อหาส่งเสริมพัฒนาการตามช่วงวัย 51 รายการ เป็นรายการสำหรับเด็กโตมากที่สุด 37 รายการ รองลงมาคือ รายการสำหรับวัยรุ่น 10 รายการ รายการสำหรับเด็กเล็กพบน้อยที่สุดเพียง 4 รายการ

จากการศึกษาเนื้อหาที่ส่งเสริมพัฒนาการตามช่วงวัยรวม 3 สถานี พบ 4 ลักษณะตามลำดับ ดังนี้ 1) พัฒนาการด้านสติปัญญา 32 รายการ 2) พัฒนาการด้านจิตใจและอารมณ์ 26 รายการ 3) พัฒนาการด้านสังคม 26 รายการ 4) พัฒนาการด้านร่างกาย 7 รายการ

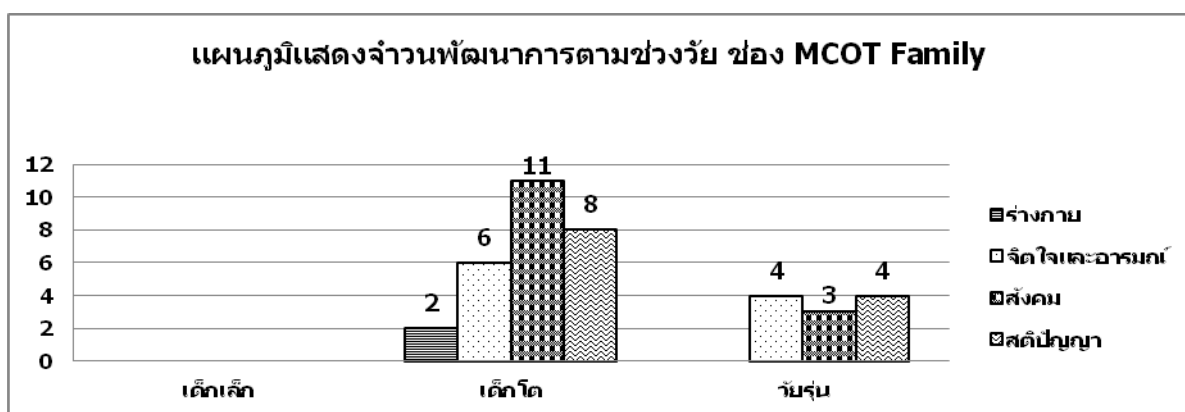
เมื่อพิจารณาเนื้อหาที่ส่งเสริมพัฒนาการตามช่วงวัยในแต่ละช่อง พบรายละเอียดดังนี้

ช่อง 3 Family พบรายการที่มีเนื้อหาส่งเสริมพัฒนาการตามช่วงวัยในกลุ่มเด็กโตมากที่สุด 13 รายการ พบเนื้อหาที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกายมากที่สุด 11 รายการ รองลงมาคือพัฒนาการด้านสติปัญญา 6 รายการ พัฒนาการด้านสังคม 2 รายการ แต่ไม่พบพัฒนาการด้านร่างกาย¹⁰ กลุ่มเด็กเล็ก พบ 2 รายการ มีเนื้อหาที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกายและด้านสติปัญญา ทั้ง 2 รายการ ส่วนพัฒนาการด้านจิตใจและอารมณ์และด้านสังคมพบด้านละ 1 รายการ กลุ่มวัยรุ่น พบเพียง 1 รายการ เป็นเนื้อหาส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา ดังแผนภูมิ

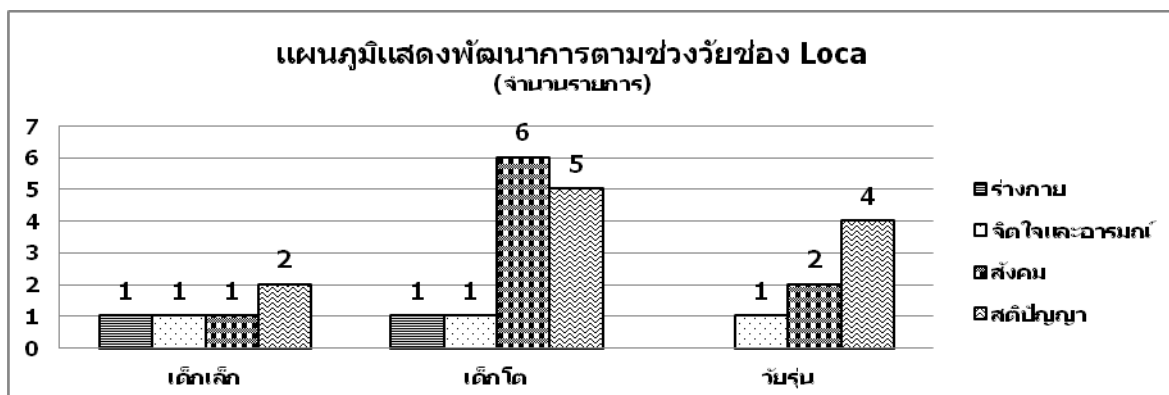

¹⁰ 1 รายการ พบได้มากกว่า 1 พัฒนาการ

ช่อง MCOTFamily พบรายการที่มีเนื้อหาส่งเสริมพัฒนาการตามช่วงวัยใน กลุ่มเด็กโตมากที่สุด 15 รายการ พบเนื้อหาที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคมมากที่สุด 11 รายการ รองลงมาคือด้านสติปัญญา 8 รายการ ด้านจิตใจและอารมณ์ 6 รายการ และด้านร่างกายพบน้อยที่สุด 2 รายการ กลุ่มวัยรุ่น 4 รายการ พบเนื้อหาที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านจิตใจและอารมณ์และด้านสติปัญญาทั้ง 4 รายการ พัฒนาการด้านสังคมพบ 3 รายการ แต่ไม่พบพัฒนาการด้านร่างกาย กลุ่มเด็กเล็ก ไม่พบรายการที่มีเนื้อหาส่งเสริมพัฒนาการตามช่วงวัย ดังแผนภูมิ

ช่อง LOCAพบรายการที่มีเนื้อหาส่งเสริมพัฒนาการตามช่วงวัยใน กลุ่มเด็กโตมากที่สุด 9 รายการ พบเนื้อหาที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคมมากที่สุด 6 รายการ รองลงมา คือ ด้านสติปัญญา 5 รายการ พัฒนาการด้านร่างกายและด้านจิตใจและอารมณ์พบด้านละ 1 รายการ กลุ่มวัยรุ่น 5 รายการ พบเนื้อหาที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญามากที่สุด 4 รายการ ด้านจิตใจและอารมณ์ 2 รายการ ด้านสังคม 1 รายการ แต่ไม่พบพัฒนาการด้านร่างกาย กลุ่มเด็กเล็กพบน้อยที่สุด 2 รายการ มีเนื้อหาที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญาทั้ง 2 รายการ ส่วนด้านร่างกาย จิตใจและอารมณ์ และสังคมพบด้านละ 1 รายการ ดังแผนภูมิ

4. การนำเสนอเนื้อหาที่อาจไม่เหมาะสม

ศึกษาเนื้อหาที่อาจไม่เหมาะสมในรายการเปรียบเทียบกับการจัดระดับความเหมาะสมของโทรทัศน์ตามประกาศ กสทช. และ หลักเกณฑ์การแพร่ภาพกระจายเสียงส่วนที่หนึ่ง : การคุ้มครองผู้มีอายุต่ำกว่า 18 ปี (Ofcom) ผลการศึกษา พบว่า มีเนื้อหาที่อาจไม่เหมาะสมเรื่องเพศ ภาษา และความรุนแรง โดยเฉพาะช่อง MCOT Family และ Loca รายละเอียด ดังนี้

1) ช่อง 3 Family พบลักษณะเนื้อหาที่อาจไม่เหมาะสม 1 รายการ เป็นพฤติกรรมที่อาจไม่เหมาะสมเกี่ยวกับการเล่นพนัน ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่เด็กสามารถเลียนแบบได้ ไม่พบเนื้อหาความรุนแรงเรื่องเพศ และภาษา

2) ช่อง MCOT Family พบลักษณะเนื้อหาที่อาจไม่เหมาะสมทั้งหมด 12 รายการ เป็นเรื่องเพศมากที่สุด 7 รายการ รองลงมา คือ ความรุนแรง 5 รายการ

3) ช่อง Loca พบลักษณะเนื้อหาที่อาจไม่เหมาะสมทั้งหมด 5 รายการ เป็นเรื่องเพศมากที่สุด 3 รายการ ส่วนการใช้ภาษาและพฤติกรรมที่อาจไม่เหมาะสม พบ อย่างละ 1 รายการ

ตัวอย่าง ลักษณะเนื้อหาที่อาจไม่เหมาะสมในรายการ พบ 4 ลักษณะ ดังนี้

1. เนื้อหาที่อาจไม่เหมาะสมในเรื่องเพศแบ่งเป็น

1.1 การใช้ภาษา

- ผู้ร่วมรายการล้อเลียนผู้เข้าแข่งขันหญิงจากทางบ้านว่า “ถ้าน้องไม่มีรถไปเอาที่กำนัน ถ้าน้องยังไม่มีแฟนมาเจอกับพี่” และล้อเลียนผู้เข้าแข่งขันชายที่มีท่าทางเป็นผู้หญิงว่า “ไม่ธรรมดาๆ ลักษณะมึงเนี่ย 4 ขวบก็เสียตัวแล้ว” (STEP RIGHT UP ใครเก่งใครได้, ช่องMCOT Family)

1.2 การแต่งกาย

มิวสิควิดีโอแนะนำเสนอภาพการแต่งกายของแดนเซอร์หญิงในชุดเซ็กซี่ เปิดเผยเรือนร่างบางส่วน(สรวลเสเฮฮา และรักษิณไทย, MCOT Family) และ มิวสิควิดีโอจากต่างประเทศ นำเสนอภาพนักร้อง ตัวละครหญิง สวมเครื่องแต่งกายน้อยชิ้น เปิดเผยเรือนร่าง (MTV Hit MV, ช่องLoca)

1.3 การใช้เพลงประกอบ พบ การใช้เพลงที่อาจมีเนื้อหาที่ไม่เหมาะสมในรายการเด็ก คือ เพลง “ไป” ของ น.ส. สุธีวัน ทวีสิน หรือ ไบเตย อาร์สยาม เพื่อให้เด็กผู้หญิงที่เป็นผู้ประกาศดำเนินประกอบช่วงท้ายรายการ (Kid Line สายตรงเสียงเด็ก, ช่องLoca)

1.4 การแสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมทางเพศ พบ มิวสิควิดีโอจากต่างประเทศนำเสนอภาพตัวละครชาย-หญิงวัยรุ่นจูบปากกัน (MTV Hits MV, ช่องLoca)

2. เนื้อหาที่อาจไม่เหมาะสมในความรุนแรง พบ การใช้ความรุนแรงต่อร่างกายในต้วการ์ตูนผู้ใหญ่ตบหน้าเด็ก ก่อนจะให้ข้อคิดและเตือนสติเด็ก (Hello! Kids, ช่องMCOT Family)

3. เนื้อหาที่อาจไม่เหมาะสมในเรื่องการใช้ภาษา พบ ตัวละครชายที่อยู่ในอารมณ์โกรธใช้สรรพนามเรียกตัวละครหญิงอย่างไม่สุภาพว่า “มึง”(ซิทคอม ล้านโลดไฮโซ, ช่องLoca)

4. เนื้อหาที่นำเสนอพฤติกรรมที่อาจไม่เหมาะสมอื่น ๆ แบ่งเป็น

- การพนัน พบ จากตัวละครชายนั่งล้อมวงเล่นไพ่โดยซุ่มให้เห็นอย่างชัดเจน และไม่มีคำเตือน (ภ. แพนด้า ซูเปอร์ฮีโร่, ช่อง 3 Family)
- เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พบมิวสิกวิดีโอบางเพลงที่นำเสนอภาพตัวละครถือแก้วเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ อยู่ในร้านสนุกเกอร์ (Yes oh Yes Musik, ช่องLoca)

เมื่อพิจารณาตามแนวทางการจัดระดับความเหมาะสมของโทรทัศน์ตามประกาศ กสทช. ควบคู่กับหลักเกณฑ์การแพร่ภาพกระจายเสียงส่วนที่หนึ่ง: การคุ้มครองผู้มีอายุต่ำกว่าสิบแปดปี (Ofcom Broadcasting Code section 1: Protecting the under-eighteens) พบว่า มีการจัดระดับกลุ่มเนื้อหาที่ไม่เหมาะสมในเรื่องเพศ ภาษา และพฤติกรรมความรุนแรงไปในแนวทางเดียวกัน แต่ประกาศของ กสทช. ยังไม่ครอบคลุมเนื้อหาดังต่อไปนี้

- 1) ความเชื่อเรื่องผีสง คาถาคาคม และเรื่องเหนือจริง
- 2) กรณีมีผู้ร่วมรายการเป็นเด็กและเยาวชน ซึ่งมีอายุต่ำกว่า 18 ปี ผู้ผลิตรายการจะต้องคำนึงถึงสวัสดิภาพทางร่างกาย จิตใจ และศักดิ์ศรีของผู้ร่วมรายการผู้ร่วมแสดงจะต้องไม่ถูกกดดันหรือเกิดความเครียดโดยไม่จำเป็นและของรางวัลในรายการต้องเหมาะสมกับวัยของผู้ร่วมรายการ และวัยของกลุ่มเป้าหมายผู้ชม
- 3) อาชญากรรม คือ ต้องไม่สนับสนุนหรือยั่วยุส่งเสริมให้เกิดการกระทำที่เป็นอาชญากรรมหรือความไม่สงบ ต้องไม่แสดงเนื้อหากรรมวิธีประกอบอาชญากรรม ที่สามารถนำมาเป็นตัวอย่างในการประกอบอาชญากรรม
- 4) ศาสนา รายการทางศาสนาต้องไม่แสวงหาผลประโยชน์จากความอ่อนไหวของผู้ชม รายการทางศาสนาที่อ้างถึงบุคคลหรือกลุ่มคนว่ามีอำนาจพิเศษ จะต้องดำเนินการด้วยความระมัดระวัง และไม่นำมาออกอากาศในช่วงเวลาที่เด็กและเยาวชนได้รับชม

ส่วนพฤติกรรมที่สนับสนุนให้เกิดการเล่นการพนัน กสทช. ได้ระบุไว้ในระดับความเหมาะสมของรายการในระดับ “ฉ” ว่า ห้ามนำเสนอภาพ “ชี้แนะหรือให้ข้อมูลหรือแสดงออกเพื่อจูงใจหรือสนับสนุนให้เกิดการเล่นการพนัน” แต่ไม่ได้ครอบคลุมในรายการสำหรับเด็ก เยาวชน และกลุ่มทั่วไป

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะต่อสถานี

- ควรนำเสนอรายการที่มีการส่งเสริมพัฒนาการให้ครอบคลุมทุกด้านและทุกกลุ่มเป้าหมายผู้ชมอย่างคำนึงถึงความเท่าเทียมและโอกาสของเด็กและเยาวชนทุกกลุ่มในสังคม เช่น กลุ่มคนพิการ กลุ่มชาติพันธุ์
- ควรระมัดระวังเนื้อหาที่แสดงออกถึงความรุนแรง ผิดศีลธรรม ผิดกฎหมาย หรือใช้ภาษาที่หยาบคาย ลามก

2. ข้อเสนอแนะต่อ กสทช.

- ควรเปิดเผยข้อมูลผังรายการของแต่ละสถานี โดยเฉพาะในส่วนที่แสดงรายละเอียดสำคัญ เช่น กลุ่มเป้าหมาย เนื้อหา และรูปแบบรายการ
- ควรออกระเบียบเกี่ยวกับแนวทางในการผลิตรายการ คือ 1) ให้มีเนื้อหาพัฒนาการตามช่วงวัยของเด็ก และ เยาวชน ที่ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย 2) นำเสนอเนื้อหาให้คำนึงถึงความเท่าเทียมของเด็กทุกกลุ่มในสังคม
- กำหนดแนวปฏิบัติในส่วนของเนื้อหาที่อาจไม่เหมาะสม เพิ่มเติมจาก เรื่องเพศ ภาษาและความรุนแรง ให้ครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับ การพนัน อบายมุข เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ค่านิยมการบริโภค นิยม

.....

บรรณานุกรม

คณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการประมวลคลื่นความถี่ เพื่อให้บริการโทรทัศน์ระบบดิจิทัล ประเภท บริการธุรกิจระดับชาติ. 2556

คณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม

เรื่อง หลักเกณฑ์การจัดทำผังรายการสำหรับการให้บริการกระจายเสียงหรือโทรทัศน์. 2556

หลักเกณฑ์ของ Ofcom” ใน “การกำกับดูแลการผลิตและการออกอากาศละครโทรทัศน์ในสหราชอาณาจักร”

หลักเกณฑ์การแพร่ภาพกระจายเสียงส่วนที่หนึ่ง: การคุ้มครองผู้มีอายุต่ำกว่าสิบแปดปี Ofcom Guidance Notes Section One: Protecting the under 18s

โครงการเฝ้าระวังสื่อเพื่อสุขภาวะของสังคม.(2551).

รายงานผลการศึกษารอบที่ 23 เรื่อง การดูเด็กในฟรีทีวี ช่อง 3, 5, 7, 9, NBT และ TPBS เดือนตุลาคม พ.ศ. 2551

โครงการศึกษาเฝ้าระวังสื่อและพัฒนารู้อู่เท่าทันสื่อเพื่อสุขภาวะทางสังคม.(2553).

รายงานผลการศึกษารอบที่ 47 สักรวจผังฟรีทีวี ช่อง 3, 5, 7, 9, สทท. และ ทีวีไทย เดือนมีนาคม 2553

นลินี สีตะสุวรรณ.(2553).ข้อเสนอแนะการผลิตละครโทรทัศน์ไทย การศึกษาประเด็น SLVR ในละครโทรทัศน์

ต่างประเทศ โครงการศึกษาเฝ้าระวังสื่อและพัฒนารู้อู่เท่าทันสื่อเพื่อสุขภาวะทางสังคม (Media Monitor) พิมพ์ครั้งที่ 2. บริษัท ออฟเซ็ท ครีเอชันจำกัด

ศรีเรือน แก้วกังวาน.(2549).จิตวิทยาพัฒนาการชีวิตทุกช่วงวัย เล่ม 1 แนวคิดเชิงทฤษฎี-วัยเด็กตอนกลาง. พิมพ์ครั้งที่ 9. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

กระทรวงศึกษาธิการ.สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.(2554).(ร่าง)แนวทางการพัฒนาทักษะชีวิต บูรณา

การการเรียนการสอน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551. โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย

เว็บไซต์

<http://news.thaipbs.or.th/content/นักสื่อสารมวลชน-ชี้-เด็ก-ผู้ใหญ่-ใช้-เนื้อหารายการทีวีเดียวกัน-ส่งผล-เกิดการเลียนแบบ, สืบค้นเมื่อวันที่17 มิถุนายน พ.ศ. 2557>

<http://www.supinya.com/2014/06/3ช่องเด็กดิจิทัลทีวีสัญญ/, สืบค้นเมื่อวันที่17 มิถุนายน พ.ศ. 2557>

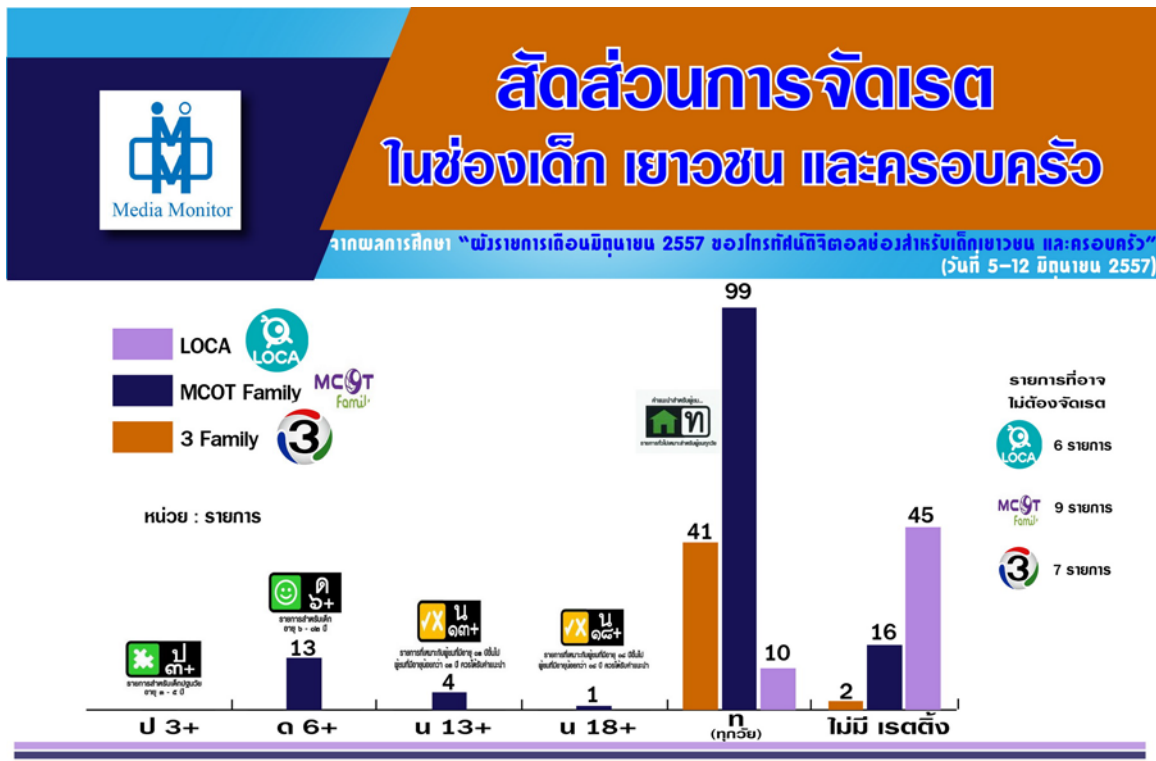
ภาคผนวก

ข่าวเผยแพร่สื่อมวลชน

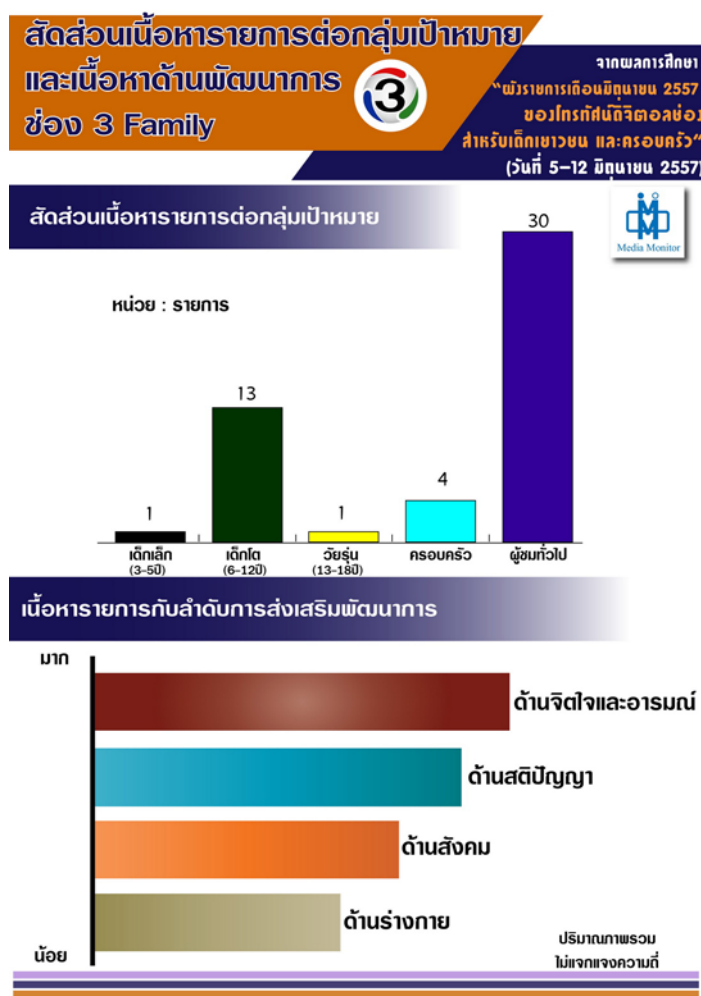
	<p>โครงการมีเดียมอนิเตอร์ Media Monitor Project มูลนิธิสื่อมวลชนศึกษา Foundation for Media Studies ห้อง 518 อาคารพญาไทบิล딩 31 ถนนพญาไท เขตราชเทวี กทม. 10400 โทร: 02-246-7440 แฟกซ์: 02-246-7441 Email: mediamonitorth@gmail.com www.mediamonitor.in.th</p>
---	---

มีเดียมอนิเตอร์ไม่พบการจัดเรต “ป” และพบเรต “ด” น้อยมากในทีวีดิจิตอลช่องเด็กฯ ส่วนเกณฑ์ กสทช. ยังคุ้มครองเด็กไม่เพียงพอ

ผลการศึกษามั้งและเนื้อหารายการทีวีดิจิตอล ช่องเด็ก เยาวชน และครอบครัว 3 สถานี ได้แก่ 1) ช่อง 3 Family 2) MCOT Family และ 3) Loca ระหว่างวันที่ 5-12 มิถุนายน 2557 ของมีเดียมอนิเตอร์ พบ ทุกช่องมีการจัดเรต “ท” มากที่สุด ไม่พบเรต “ป” ในทุกช่อง (“ป” เนื้อหาเหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัย 3-5 ปี) ส่วนเรต “ด” พบน้อยมาก (“ด” เนื้อหาเหมาะสมสำหรับวัย 6-12 ปี) ผลการศึกษานี้ ไม่ต่างจากผลการศึกษาฟรีทีวี 6 ช่อง (3, 5, 7, 9, 11 และ TITV) เมื่อปี 2550

เมื่อวิเคราะห์กลุ่มเป้าหมายและเนื้อหารายการ ตามเกณฑ์ที่มีเดียมอนิเตอร์กำหนด ผลเป็นดังนี้

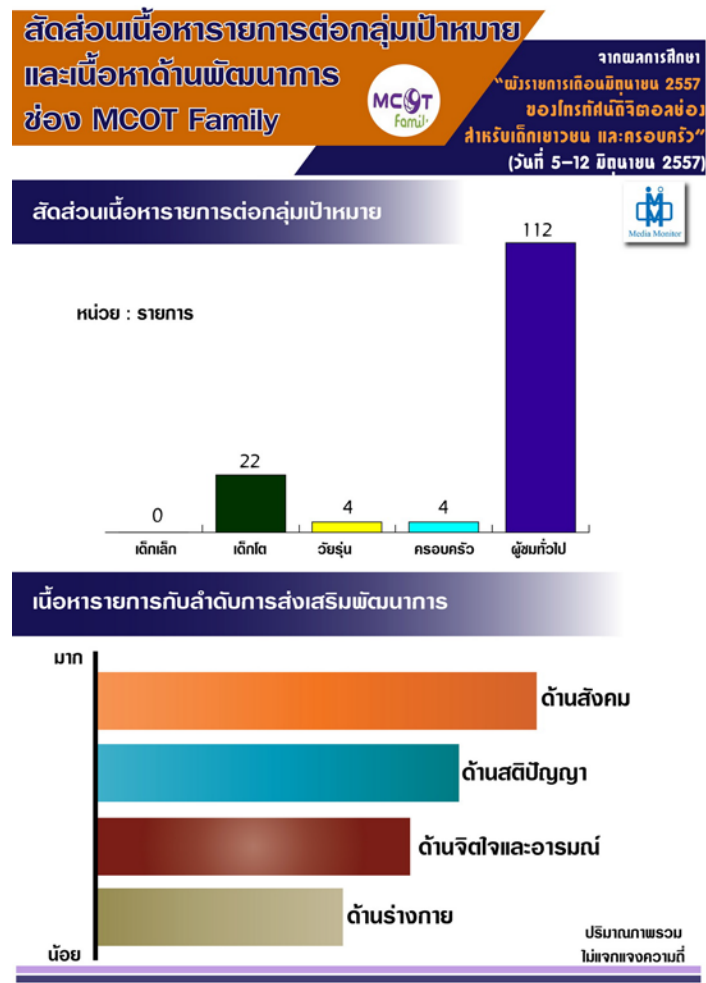

ช่อง 3 Family มีรายการที่ช่องจัดเรตติ้ง 41 รายการ เป็น เรต “ท” ทั้งหมด มี 2 รายการที่ไม่มีการจัดเรต (รายการผู้หญิงถึงผู้หญิง และ รายการแจ๋ว) มี 7 รายการที่อาจไม่ต้องจัดเรตติ้ง¹¹ เมื่อวิเคราะห์กลุ่มเป้าหมายและเนื้อหารายการ พบว่า เป็นเนื้อหาสำหรับกลุ่มผู้ชมทั่วไปมากที่สุด คือ 30 รายการ รองลงมาคือ เด็กโต (6 – 12 ปี) มี 13 รายการ สำหรับครอบครัว 4 รายการ ที่พบน้อยที่สุด มีเพียงอย่างละ 1 รายการ คือ รายการสำหรับวัยรุ่น อายุ 13-18 ปี (รายการ Family News Middy) และ รายการสำหรับเด็กเล็กวัย 3 – 5 ปี (รายการสุข-ศึก-ซ่า) **เมื่อวิเคราะห์ตามเกณฑ์เนื้อหาที่ส่งเสริมพัฒนาการตามช่วงวัย** (1 รายการ อาจส่งเสริมได้มากกว่า 1 พัฒนาการ) พบเนื้อหาส่งเสริมพัฒนาการด้านจิตใจและอารมณ์มากที่สุด รองลงมาคือพัฒนาการ ด้านสติปัญญา ด้านสังคม ด้านร่างกาย ตามลำดับ

11

รายการข่าว รายการพิเศษ และรายการที่มีความยาวไม่เกิน 5 นาที ให้อยู่ในดุลยพินิจของสถานี ว่าสมควรต้องเป็นรายการที่ต้องมีการจัดระดับความเหมาะสมหรือไม่ (ประกาศ กสทช.เรื่อง แนวทางการจัดระดับความเหมาะสมของรายการโทรทัศน์... 2556)

ช่อง MCOT Family มีรายการที่ช่องจัดเรตติ้ง 117 รายการ ไม่มีการจัดเรตติ้ง 16 รายการ ส่วนรายการที่อาจไม่ต้องมีเรตติ้งพบ 9 รายการ เป็นเรต “ท” มากที่สุด 99 รายการ รองลงมาคือเรต “ต 6+” พบ 13 รายการ เรต “น13+” พบ 4 รายการ และเรต “น18+” พบ 1 รายการ เมื่อวิเคราะห์เนื้อหารายการ และกลุ่มเป้าหมาย พบรายการสำหรับผู้ชมทั่วไปมากที่สุด คือ 112 รายการ รองลงมา คือ เด็กโต (6 – 12 ปี) พบ 22 รายการ เนื้อหาสำหรับวัยรุ่น (13-18 ปี) พบ 4 รายการ ส่วนสำหรับครอบครัว พบ 4 รายการ **ไม่พบรายการสำหรับกลุ่มเด็กเล็ก (เรต “ป” ปฐมวัย 3-5 ปี) เมื่อวิเคราะห์ตามเกณฑ์เนื้อหาที่ส่งเสริมพัฒนาการตามช่วงวัย (1 รายการ อาจส่งเสริมได้มากกว่า 1 พัฒนาการ) พบเนื้อหาส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคมมากที่สุด รองลงมาคือด้านสติปัญญา ด้านจิตใจและอารมณ์ ส่วนพัฒนาการด้านร่างกายพบน้อยที่สุด**

ช่อง LOCA มีรายการที่ช่องจัดเรตติ้ง 10 รายการ **ทั้งหมดเป็นเรต “ท” หรือสำหรับทุกวัย ชมได้ทุกวัย** พบรายการที่ไม่มีเรตติ้งถึง 45 รายการ ส่วนรายการที่อาจไม่ต้องมีเรตติ้งพบ 6 รายการ เมื่อวิเคราะห์เนื้อหารายการ พบรายการสำหรับกลุ่มผู้ชมทั่วไปมากที่สุดคือ 29 รายการ รองลงมาคือ วัยรุ่น (13-18 ปี) จำนวน 16 รายการ เด็กโต (6 – 12 ปี) มี 10 รายการ เด็กเล็ก (3 – 5 ปี) 4 รายการ ที่พบน้อยที่สุด คือ รายการสำหรับครอบครัว มี 2 รายการ **เมื่อวิเคราะห์ตามเกณฑ์เนื้อหาที่ส่งเสริมพัฒนาการตามช่วงวัย** (1 รายการ อาจส่งเสริมได้มากกว่า 1 พัฒนาการ) พบการส่งเสริมด้านสติปัญญามากที่สุด รองลงมาเป็นพัฒนาการด้านสังคม พัฒนาการด้านจิตใจ และอารมณ์ และ ด้านร่างกาย ซึ่งพบน้อยที่สุด

ด้านการนำเสนอเนื้อหาที่ไม่เหมาะสม ตามเกณฑ์ของ กสทช. ที่ระบุเฉพาะ ด้าน เพศ ภาษา ความรุนแรง ในขณะที่เกณฑ์ Ofcom ของสหราชอาณาจักร พบว่า **ประกาศของ กสทช. ยังไม่ครอบคลุมเนื้อหาที่ Ofcom ห้ามนำเสนอในรายการสำหรับเด็กหรือ ผู้ชมที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี** คือ 1) ความเชื่อเรื่องผีสาง คาถาอาคม และเรื่องเหนือจริง 2) เนื้อหาที่ขัดต่อสวัสดิภาพทางร่างกาย จิตใจ และศักดิ์ศรีของผู้ร่วมรายการที่มี

อายุต่ำกว่า 18 ปี 3) กรรณวิธีประกอบอาชญากรรมที่นำมาเป็นตัวอย่างได้ 4) รายการทางศาสนาที่แสวงหาผลประโยชน์จากความอ่อนไหวของผู้ชม

เปรียบเทียบการกำกับเนื้อหาสื่อที่ไม่เหมาะสม ระหว่าง กสทช. และ Ofcom

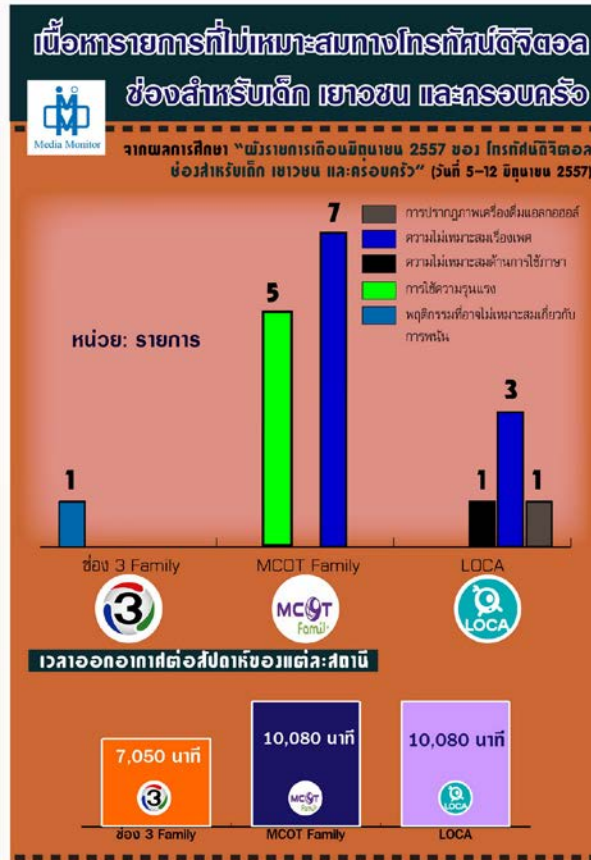
แนวทางการจัดระดับความเหมาะสมของโทรทัศน์ตามประกาศ กสทช.

หลักเกณฑ์การแพร่ภาพกระจายเสียงส่วนที่ 1 : การคุ้มครองผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี

จากการวิเคราะห์ ตามเกณฑ์ของ กสทช. และ Ofcom พบเนื้อหาไม่เหมาะสมในทีวีดิจิทัลช่องสำหรับเด็ก เยาวชน ครอบครัว ทั้ง 3 ช่อง ดังนี้

ช่อง 3 Family พบ 1 รายการ (รายการ ภ.แพนด้า ซุปเปอร์ฮีโร่) ที่มีเนื้อหาไม่เหมาะสมในเรื่องการพนัน ได้แก่ ฉากตัวละครชายนั่งล้อมวงเล่นไพ่โดยซูมให้เห็นอย่างชัดเจน และไม่แสดงคำเตือน

ช่อง MCOT Family พบเนื้อหาไม่เหมาะสมในเรื่องเพศมากที่สุด คือ 7 รายการ รองลงมาคือ ความรุนแรง พบ 5 รายการ เช่น เนื้อหาเพลงฉ่อยที่สื่อเรื่องเพศ ตัวการ์ตูนผู้ใหญ่ตบหน้าเด็กก่อนจะให้ข้อคิดและเตือนสติ

ช่อง Loca พบเนื้อหาไม่เหมาะสมในเรื่องเพศมากที่สุด คือ 3 รายการ รองลงมาคือ การใช้ภาษา และการปรากฏภาพเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พบ 1 รายการ เช่น มิวสิควิดีโอเสนอภาพตัวละครหญิงสวมเครื่องแต่งกายน้อยชิ้น มีฉากตัวละครถือแก้วเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และ ในรายการละครมีตัวละครชายใช้สรรพนามเรียกตัวละครหญิงว่า "มึง"

สรุปการนำเสนอ “ผลการศึกษาวិเคราะห์ผัง
และเนื้อหารายการของทีวีดิจิตอลช่องเด็ก
เยาวชนและ ครอบครัว” ในที่ประชุม
คณะอนุกรรมการฯ กสทช.

 <p>Media Monitor</p>	<p>โครงการมีเดียมอนิเตอร์ Media Monitor Project มูลนิธิสื่อมวลชนศึกษา Foundation for Media Studies</p> <p>ห้อง 518 ชั้น 5 อาคารพญาไทบิลด์ดิ้ง 31 ถนนพญาไท เขตราชเทวี กทม. 10400 โทร: 02-246-7440 แฟกซ์: 02-246-7441 Email: mediamonitorth@gmail.com www.mediamonitor.in.th</p>
--	---

**กสทช.ให้ “ 3 ทวีติจิตตอลช่องเด็กฯ” ปรับผัง ปรับเนื้อหา ให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายเด็กที่มี
 หลากหลายกลุ่มวัย ทั้งให้ลดเรต “ท” ที่มุ่งผู้ชมทุกวัย**

เมื่อวันที่ 16 ตุลาคมที่ผ่านมา พลโท ดร.พิระพงษ์ มานะกิจ กสทช.ในฐานะประธานอนุกรรมการด้านผังรายการและเนื้อหารายการ ได้สั่งการให้สำนักงาน กสทช.เชิญ ดร.เอื้อจิต วิโรจน์ไตรรัตน์ ผู้อำนวยการโครงการมีเดียมอนิเตอร์ มานำเสนอผลการศึกษาวิเคราะห์ผังและเนื้อหารายการของทีวีดิจิทัลช่องเด็ก

เยาวชนและ ครอบครัว คือ ช่อง3Family ช่อง MCOT family และ ช่อง Loca ในที่ประชุมคณะอนุกรรมการฯ สำคัญของผลการศึกษาคั้งนี้ คือ ทีวีทั้ง 3 ช่อง ไม่มีการนำเสนอเนื้อหาสำหรับเด็กปฐมวัย (3-5ปี) หรือ ไม่มีเรต ป+3 และมีเนื้อหาสำหรับเด็กวัย 6-12 ปี หรือเรต ด+6 ในจำนวนที่น้อยมาก โดยรายการส่วนใหญ่จัดเรต “ท” คือ ชมได้ทุกวัย ทั้งยังมีเนื้อหาไม่เหมาะสมสำหรับเด็กในด้าน เพศ ภาษา ความรุนแรง แม้มีประกาศ กสทช.ระบุ “..ต้องไม่มีเนื้อหาความรุนแรง ผิดศีลธรรม ผิดกฎหมาย หรือใช้ภาษาหยาบคาย ..” การศึกษา ทีวีช่องเด็ก ทั้ง 3 ช่อง คั้งนี้ มีเดียมอนิเตอร์ ยังพบเนื้อหาเกี่ยวกับ การพนัน เครื่องดื่ม แอลกอฮอล์ ซึ่ง Ofcom หน่วยงานหลักที่กำกับดูแลกิจการวิทยุโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมของประเทศ อังกฤษ ระบุ ให้สื่อระมัดระวังในการนำเสนอเนื้อหาต่อไปนี้ในรายการที่มีกลุ่มเป้าหมายผู้ชมอายุต่ำกว่า 18 ปี คือ การพนัน เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ความเชื่อเรื่องผี/เรื่องเหนือจริง อาชญากรรม และให้คำนึงถึงสวัสดิภาพร่างกาย และศักดิ์ศรีของผู้ร่วมรายการที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี ซึ่งข้อกำหนดของ Ofcom ที่กล่าวมานี้ ไม่มีการระบุใน ประกาศหรือระเบียบของ กสทช.

ในเรื่องนี้ พลโท ดร.พิระพงษ์ มานะกิจ กสทช.ประธานอนุกรรมการ ด้าน ผังรายการและเนื้อหารายการ กล่าวว่า ประกาศ กสทช.กำหนด

หลักการไว้อย่างกว้าง ๆ เพื่อให้สถานีโดยเฉพาะช่องน้องใหม่อย่าง Loca ได้ปรับตัว และขณะนี้ กสทช.กำลังจัดทำคำอธิบายรูปแบบรายการ อย่างไรก็ตาม ขอให้ผู้ประกอบการช่องเด็กทั้ง 3 ช่อง ไปปรับผังและเนื้อหาที่เหมาะสมกับเด็กกลุ่มวัยต่างๆ อย่างเน้นแต่เนื้อหาที่ชมได้ทุกวัย พลโท พีระพงษ์ กล่าวอย่างเห็นใจที่วีช่องเด็กว่า อาจมีปัญหาในด้านรายได้จากการโฆษณา กสทช.น่าจะนำเงินจากกองทุนวิจัยและพัฒนา มาสนับสนุน

ในขณะที่ นางสาวสุภิญญา กลางณรงค์ กสทช.ด้านการคุ้มครองผู้บริโภค ซึ่งเข้าร่วมประชุมด้วย กล่าวว่า เด็กช่วงวัย 3-5 ปี ยังไม่ควรดูโทรทัศน์มากนัก แต่ก็ควรมีรายการสำหรับเด็กกลุ่มนี้บ้าง ทั้งนี้ ในการกำหนดผังและเนื้อหารายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว สถานีควรปรึกษากับนักจิตวิทยาพัฒนาการ เพื่อให้รายการมี

ลักษณะตามข้อกำหนดในใบอนุญาต ที่ระบุว่า “...ต้องมีเนื้อหาส่งเสริมการเรียนรู้ เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก และเยาวชน ทั้งส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีของสมาชิกในครอบครัว...” ขณะเดียวกันต้องผลิตรายการให้มีคุณภาพ ด้วยความระมัดระวัง เช่น เนื้อหาของวัยรุ่นก็ต้องคำนึงว่าอาจมีกลุ่มเด็กเข้าไปดูด้วย การ์ตูนทุกเรื่องไม่ใช่เหมาะสำหรับเด็กเสมอไป ต้องดูที่เนื้อหาด้วย และฝากให้ระมัดระวังการนำเสนอโฆษณาอาหารและเครื่องดื่มในรายการสำหรับเด็กด้วย “การวางแผนงานรายการของสถานีโทรทัศน์สำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว ต้องใช้องค์ความรู้เฉพาะ ต้องมีทักษะ กสทช.จะพิจารณาจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนา ความรู้ และทักษะนี้แก่ผู้ประกอบการโทรทัศน์ช่องเด็ก” กสทช.สุภิญญา กล่าวเสริม

ในการนี้ มีตัวแทนภาครัฐจากกระทรวงวัฒนธรรม และกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ หรือ พม. ที่อนุกรรมการเชิญมาร่วมฟังและให้ความเห็น ด้านนางยุพา ทวีวัฒนะกิจบวร ผู้อำนวยการสำนักเฝ้าระวังทางวัฒนธรรม กล่าวว่า เด็กโดยเฉพาะวัยรุ่น นิยมรับสื่อทางออนไลน์ จึงน่าเป็นห่วงในเนื้อหาที่

นำเสนอ ขณะที่ นายศุภวัฒน์ หนูพริก ผู้อำนวยการกองเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ สำนักงานปลัด กระทรวงพม. กล่าวว่า สื่อต้องระมัดระวังการนำเสนอเนื้อหาที่อาจละเมิดสิทธิเด็ก ตามสาระในอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก และในกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เช่น พ.ร.บ.คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 พ.ร.บ.คุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 ในขณะที่ควรนำเสนอเนื้อหาเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชน ตามเจตนารมณ์ของ พ.ร.บ.ส่งเสริม

การพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. 2550 “...ที่ผ่านมา ทางกระทรวงต้องไปขอให้รายการดังทางช่อง 9 กดเสนอรายการความขัดแย้งและความรุนแรงในครอบครัวนี้ร้องชายชื่อดัง เพราะจะกระทบต่อสิทธิของเด็กที่เป็นลูกของคู่ขัดแย้งที่เป็นพ่อแม่”

สำหรับผู้แทนจาก ช่อง3Family ช่อง MCOT family และ ช่อง Loca มิได้ซักถาม หรือ ได้แย้งผลการศึกษาที่มีเดียมอนิเตอร์นำเสนอ มีเพียงผู้แทนช่อง 9 กล่าวว่า การศึกษาคั้งนี้ ทำในช่วงต้นเดือนมิถุนายน 2557 ซึ่งยังเป็นช่วงทดลองออกอากาศอยู่ ทั้งที่ในความเป็นจริง กสทช.กำหนดให้การทดลองออกอากาศดำเนินการได้ตั้งแต่เมษายน 2557 จนถึงวันที่ 1 มิถุนายน 2557 กสทช.ประกาศว่าเป็นการเริ่มออกอากาศจริงของทีวีดิจิตอลภาคธุรกิจ ที่ได้รับใบอนุญาต

ดร.เอื้อจิต วิโรจน์ไตรรัตน์ ผู้อำนวยการโครงการมีเดียมอนิเตอร์ กล่าวในตอนท้ายว่า กสทช.กำหนดให้มีทีวีดิจิตอลช่องเด็ก เยาวชน และครอบครัว ด้วยพันธกิจเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กและเยาวชน กับเพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีในครอบครัว ทั้งยังเป็นกลุ่มผู้ประกอบการ ที่จ่ายค่าประมูลในอัตราที่ต่ำมากเมื่อเปรียบเทียบกับหมวดอื่น การจัดทำผังรายการและเสนอเนื้อหารายการที่มุ่งกลุ่มผู้ชมทั่วไป อย่างที่เป็นอยู่ จึงเป็นเรื่องไม่ถูกต้อง และไม่ควรถูกกำหนดเนื้อหาด้วยเหตุผลว่ากลุ่มผู้ชมทั่วไป คือ รายการสำหรับครอบครัว เพราะรายการสำหรับครอบครัวต้องมีเนื้อหามุ่งสร้างความสัมพันธ์อันดีในครอบครัว ผู้ประกอบการทีวีช่องเด็ก ต้องไม่บริหารงานรายการเหมือนกับโทรทัศน์ธุรกิจทั่วไป ท้ายที่สุด ผู้อำนวยการโครงการมีเดียมอนิเตอร์ ได้เสนอให้ กสทช. ออกระเบียบหรือแนวปฏิบัติให้ชัดเจน ทั้งควรมีกฎกติกาติดตามประเมินและให้คำแนะนำเพื่อการพัฒนาให้ทีวีดิจิตอลช่องเด็ก เยาวชน และครอบครัว มีผังและเนื้อหารายการ ตามข้อกำหนดในเงื่อนไขใบอนุญาต และเมื่อไม่เป็นไปตามนั้น ก็ต้องมีมาตรการตามมาตรฐานอย่างเคร่งครัด.

พลโท ดร.พีระพงษ์ มานะกิจ ด้วย

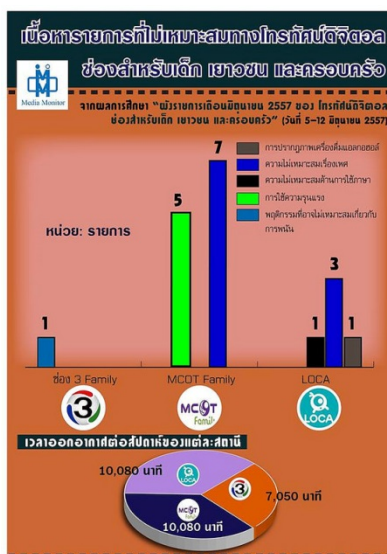
ในโอกาสนี้ ผอ. โครงการ มีเดียมอนิเตอร์ ได้มอบสรุปลงสาระ “ผลการศึกษาวิเคราะห์ผัง และเนื้อหารายการทีวีดิจิตอล กลุ่ม ข่าวสาร และสาระ” ซึ่งมีเดียมอนิเตอร์ ทำการศึกษาเมื่อเดือนสิงหาคม 2557 แก่

ข่าวจากสื่อมวลชน

1.) ประชาไท วันที่ 28 ส.ค. 2557 <http://prachatai.com/journal/2014/08/55273>

เปิดผลศึกษา ไม่พบรายการเด็กเล็กในทีวีดิจิตอลช่องเด็ก ไม่ต่างฟรีทีวี 7 ปีก่อน

มีเดียมอนิเตอร์สำรวจผังรายการ-เนื้อหาทีวีดิจิตอล ช่องเด็ก ระบุไม่พบรายการเรต “ป” (ปฐมวัย) เช่นเดียวกับการศึกษาฟรีทีวี 6 ช่อง “เมื่อ 7 ปีที่แล้ว”

28 ส.ค. 2557 มีเดียมอนิเตอร์เผยแพร่ผลการศึกษามังและเนื้อหารายการทีวีดิจิตอล ช่องเด็ก เยาวชน และครอบครัว 3 สถานี ได้แก่ 1) ช่อง 3 Family 2) MCOT Family และ 3) Loca ระหว่างวันที่ 5-12 มิถุนายน 2557 พบรายการสำหรับกลุ่มผู้ชมทั่วไปมากถึง 65% รายการสำหรับเด็กเยาวชน และครอบครัว พบเพียง 35% ไม่พบรายการเรตตั้ง “ป” ในทุกช่องสถานี (“ป” เนื้อหาเหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัย 3-5 ปี) ส่วนเรตตั้ง “ด” พบน้อยมาก (“ด” เนื้อหาเหมาะสมสำหรับเด็กวัย 6-12 ปี) โดยผลการศึกษาค้างนี้ไม่ต่างจากผลการศึกษาเมื่อปี 2550

มีเดียมอนิเตอร์ระบุว่า ส่วนเนื้อหาที่ส่งเสริมพัฒนาการตามช่วงวัย 4 ด้าน (สังคม – สติปัญญา-จิตใจและอารมณ์-ร่างกาย) นั้น ยังขาดเนื้อหาที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย ทั้งพบเนื้อหาที่อาจไม่เหมาะสมในเรื่องเพศ ภาษา ความรุนแรง การพนัน และเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ขณะที่เกณฑ์การจัดระดับเนื้อหาของ กสทช. ยังไม่ครอบคลุมเนื้อหาที่ไม่เหมาะสมเรื่องการพนัน บริโภคนิยม ศาสนา ความเชื่อ และเรื่องเหนือจริง

ผลการศึกษานี้จำแนกตามรายสถานี ได้ดังนี้

ช่อง 3 Family จากเวลาออกอากาศทั้งหมด 117.5 ชม./สัปดาห์ พบรายการสำหรับกลุ่มผู้ชมทั่วไปมากที่สุด คือ 67.8% หรือ 79.7 ชม./สัปดาห์ รองลงมาคือ เด็กโต (6 – 12 ปี) พบ 13.9% หรือ 16.3 ชม./สัปดาห์ ครอบครัว พบ 11% หรือ 13 ชม./สัปดาห์ วัยรุ่น (13-18 ปี) พบ 4.3% หรือ 5 ชม./สัปดาห์ ที่พบน้อยที่สุดคือ รายการสำหรับเด็กเล็ก (3 – 5 ปี) มีสัดส่วนเพียง 3% หรือ 3.5 ชม./สัปดาห์

เมื่อวิเคราะห์ตามเกณฑ์เนื้อหาที่ส่งเสริมพัฒนาการตามช่วงวัย พบใน 16 รายการ รูปแบบส่วนใหญ่เป็นการ์ตูน และเกมโชว์ ด้านกลุ่มเป้าหมาย พบเป็นรายการสำหรับกลุ่มเด็กโตมากที่สุด คือ 13 รายการ เด็กเล็ก 2 รายการ และวัยรุ่น 1 รายการ ด้านพัฒนาการ พบเนื้อหาส่งเสริมพัฒนาการด้านจิตใจและอารมณ์มากที่สุด คือ 12 รายการ (1 รายการ พบได้มากกว่า 1 พัฒนาการ) รองลงมา คือพัฒนาการด้านสติปัญญาพบ 9 รายการ ส่วนพัฒนาการด้านสังคมพบ 3 รายการ ด้านร่างกายพบเพียง 2 รายการตามลำดับ

ช่อง MCOT Family จากเวลาออกอากาศทั้งหมด 168 ชม./สัปดาห์ พบรายการสำหรับกลุ่มผู้ชมทั่วไปมากที่สุด คือ 74.2% หรือ 124.8 ชม./สัปดาห์ รองลงมา คือ เด็กโต (6 – 12 ปี) พบ 21.5% หรือ 36.1 ชม./สัปดาห์ วัยรุ่น (13-18 ปี) พบ 2.5% หรือ 4.2 ชม./สัปดาห์ ครอบครัวพบ 1.8% หรือ 3 ชม./สัปดาห์ ไม่พบรายการสำหรับกลุ่มเด็กเล็ก

เมื่อวิเคราะห์ตามเกณฑ์เนื้อหาที่ส่งเสริมพัฒนาการตามช่วงวัย พบ 19 รายการ รูปแบบส่วนใหญ่เป็นการ์ตูนและวาไรตี้ ด้านกลุ่มเป้าหมายพบเป็นรายการสำหรับเด็กโตมากที่สุด คือ 15 รายการ สำหรับวัยรุ่น 4 รายการ ไม่พบรายการสำหรับกลุ่มเด็กเล็ก ด้านพัฒนาการ พบเนื้อหาส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคมมากที่สุด คือ 14 รายการ รองลงมาคือด้านสติปัญญา 12 รายการ ด้านจิตใจและอารมณ์ 10 รายการ ส่วนพัฒนาการด้านร่างกายพบเพียง 2 รายการ

ช่อง Loca จากเวลาออกอากาศทั้งหมด 168 ชม./สัปดาห์ พบรายการสำหรับกลุ่มผู้ชมทั่วไปมากที่สุด คือ 53.8% หรือ 90.4 ชม./สัปดาห์ รองลงมาคือ วัยรุ่น (13-18 ปี) พบ 27.5% หรือ 46.1 ชม./สัปดาห์ เด็กโต (6 – 12 ปี) พบ 13.9% หรือ 23.3 ชม./สัปดาห์ เด็กเล็ก (3 – 5 ปี) พบ 4% หรือ 6.7 ชม./สัปดาห์ ที่พบน้อยที่สุด คือ รายการสำหรับครอบครัว พบเพียง 0.9% หรือ 1.5 ชม./สัปดาห์

เมื่อวิเคราะห์ตามเกณฑ์เนื้อหาที่ส่งเสริมพัฒนาการตามช่วงวัย พบ 16 รายการ รูปแบบรายการส่วนใหญ่เป็นการตูนและเรียลลิตี้ ด้านกลุ่มเป้าหมาย พบรายการสำหรับเด็กโตมากที่สุด คือ 9 รายการ วัยรุ่น 5 รายการ และเด็กเล็กมีเพียง 2 รายการ ส่วนด้านพัฒนาการ พบการส่งเสริมด้านสติปัญญามากที่สุด คือ 11 รายการ รองลงมาเป็นพัฒนาการด้านสังคม 9 รายการ พัฒนาการด้านจิตใจและอารมณ์ 3 รายการ ส่วนด้านร่างกาย พบเพียง 2 รายการ

มีเดียมอนิเตอร์ เสนอด้วยว่า พบการนำเสนอเนื้อหาที่ไม่เหมาะสม เรื่องเพศ ภาษา ความรุนแรง การพนัน และเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ดังนี้

ช่อง 3 Family พบ 1 รายการ เป็นพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมในเรื่องการพนัน ได้แก่ ฉากตัวละครชายนั่งล้อมวงเล่นไพ่ โดยซูมให้เห็นอย่างชัดเจน และไม่แสดงคำเตือน

ช่อง MCOT Family พบ 12 รายการ เป็นพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมในเรื่องเพศมากที่สุด รองลงมาคือ ความรุนแรง เช่น เนื้อหาเพลงข่อยที่สื่อเรื่องเพศ ตัวการ์ตูนผู้ใหญ่ตบหน้าเด็กก่อนจะให้ข้อคิดและเตือนสติ

ช่อง LOCA พบ 5 รายการ เป็นเรื่องเพศมากที่สุด รองลงมาคือ การใช้ภาษา และปรากฏภาพเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เช่น มิวสิควิดีโอเสนอภาพตัวละครหญิงสวมเครื่องแต่งกายน้อยชิ้น มีฉากตัวละครถือแก้วเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และในรายการละครมีตัวละครชายใช้สรรพนามเรียกตัวละครหญิงว่า "มึง"

มีเดียมอนิเตอร์ ระบุว่า เมื่อพิจารณาตามแนวทางการจัดระดับความเหมาะสมของโทรทัศน์ตามประกาศ กสทช. ควบคู่กับหลักเกณฑ์ของ Ofcom องค์กรจัดสรรและกำกับดูแลสื่อของสหราชอาณาจักร พบว่า ประกาศของ กสทช. ยังไม่ครอบคลุมเนื้อหาที่ห้ามนำเสนอในรายการสำหรับเด็กและเยาวชน หรือผู้ชมที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี ตามหลักเกณฑ์ของ Ofcom กล่าวคือ

- 1) ความเชื่อเรื่องผีสง คาถาอาคม และเรื่องเหนือจริง
- 2) เนื้อหาที่ขัดต่อสวัสดิภาพทางร่างกายจิตใจและศักดิ์ศรีของผู้ร่วมรายการที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี
- 3) กรรณวิธีประกอบอาชีพกรรมที่นำมาเป็นตัวอย่างได้
- 4) รายการทางศาสนาที่แสวงหาผลประโยชน์จากความอ่อนไหวของผู้ชม

ส่วนพฤติกรรมที่สนับสนุนการพนัน พบว่า ในประกาศ กสทช. เรื่อง การจัดระดับความเหมาะสมของเนื้อหารายการ ไม่ได้ระบุถึงการห้ามเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับการพนันในรายการสำหรับกลุ่มเด็กเยาวชน (ป, ด) และกลุ่มทั่วไป (ท) แต่ระบุว่า “การชี้แนะหรือให้ข้อมูลหรือแสดงออกเพื่อจูงใจหรือสนับสนุนให้เกิดการเล่นการพนัน ให้จัดไว้ในระดับ “ด” คือ ให้ออกอากาศในช่วงเวลา 24.00-05.00 น.ของวันถัดไป

เมื่อเปรียบเทียบกับผลการศึกษาของมีเดียมอนิเตอร์ เรื่อง “เรตติ้งรายการโทรทัศน์ : ประสิทธิภาพและข้อจำกัด (ในฟรีทีวี 3, 5, 7, 9, 11 และ TITV เมื่อ 1-7 ตุลาคม 2550) ที่พบว่า ทุกช่องสถานีที่ศึกษา ไม่มีรายการเรตติ้ง “ป” ส่วนเรตติ้ง “ด” มีสัดส่วนน้อยมาก ถึง “ไม่มีเลย” ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษา ครั้งนี้ จึงสรุปได้ว่า แม้จะมีการจัดให้มีช่องทีวี “สำหรับเด็ก เยาวชนและครอบครัว” แต่ช่องทีวีเหล่านี้กลับไม่ทำตามพันธกิจในการนำเสนอเนื้อหาที่เหมาะสมสำหรับเด็กโดยเฉพาะวัยปฐมวัย (3-5 ปี) และให้ความสำคัญน้อยมากในการนำเสนอเนื้อหาที่เหมาะสมสำหรับเด็กวัย 6-12 ปี

ทั้งนี้ มีเดียมอนิเตอร์ ระบุข้อเสนอจากงานศึกษา ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะต่อสถานี

- ควรนำเสนอรายการที่มีการส่งเสริมพัฒนาการให้ครอบคลุมทุกด้านและทุกกลุ่มเป้าหมายผู้ชม อย่างคำนึงถึงความเท่าเทียมและโอกาสของเด็กและเยาวชนทุกกลุ่มในสังคม เช่น กลุ่มคนพิการ กลุ่มชาติพันธุ์
- ควรระมัดระวังเนื้อหาที่แสดงออกถึงความรุนแรง ผิดศีลธรรม ผิดกฎหมาย หรือใช้ภาษาที่หยาบคาย

2. ข้อเสนอแนะต่อ กสทช.

- ควรเปิดเผยข้อมูลผังรายการของแต่ละสถานี โดยเฉพาะในส่วนที่แสดงรายละเอียดสำคัญ เช่น กลุ่มเป้าหมายเนื้อหา และรูปแบบรายการ
- ควรออกระเบียบเกี่ยวกับแนวทางในการผลิตรายการ คือ 1) ให้มีเนื้อหาพัฒนาการตามช่วงวัยของเด็กและเยาวชน ที่ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย 2) นำเสนอเนื้อหาให้คำนึงถึงความเท่าเทียมของเด็กทุกกลุ่มในสังคม
- กำหนดแนวปฏิบัติในส่วนของเนื้อหาที่อาจไม่เหมาะสม เพิ่มเติมจาก เรื่องเพศ ภาษาและความรุนแรง ให้ครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับ การพนัน อบายมุข เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ค่านิยมการบริโภคนิยม

2. TCIJ วันที่ 29 ส.ค. 2557 <http://tcijthai.com/tcijthainews/view.php?ids=4810>

สำรวจไม่พบ'รายการทีวี' เหมาะสมกับเด็กอายุ3-12ปี ระบุไม่พัฒนาจาก7ปีก่อน

**รายการสำหรับเด็กก่อนวัยเรียน
(๒-๖ ปี)**

ผลการศึกษาผังและเนื้อหารายการทีวีดิจิทัล ช่องเด็ก เยาวชน และครอบครัว 3 สถานี ได้แก่ 1) ช่อง 3 Family 2) MCOT Family และ 3) Loca ระหว่างวันที่ 5-12 มิถุนายน 2557 ของมีเดียมอนิเตอร์ พบรายการสำหรับกลุ่มผู้ชมทั่วไปมากถึง 65 เปอร์เซ็นต์ รายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว พบเพียง 35 เปอร์เซ็นต์ ไม่พบรายการเรตติ้ง “ป” ในทุกช่องสถานี (“ป” เนื้อหาเหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัย 3-5 ปี) ส่วนเรตติ้ง “ด” พบน้อยมาก (“ด” เนื้อหาเหมาะสมสำหรับเด็กวัย 6-12 ปี) ผลการศึกษาคั้งนี้ ไม่ต่างจากผลการศึกษาเมื่อปี 2550

ขอบคุณภาพจาก <http://www.suthisa.com/>

ส่วนเนื้อหาที่ส่งเสริมพัฒนาการตามช่วงวัย 4 ด้าน (สังคม –สติปัญญา-จิตใจและอารมณ์-ร่างกาย)นั้น ยังขาดเนื้อหาที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย ทั้งพบเนื้อหาที่อาจไม่เหมาะสมในเรื่อง เพศ ภาษา ความรุนแรง การพนัน และเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ขณะที่เกณฑ์การจัดระดับเนื้อหาของกสทช. ยังไม่ครอบคลุมเนื้อหาที่ไม่เหมาะสมเรื่องการพนัน บริโภคนิยม ศาสนา ความเชื่อ และเรื่องเหนือจริง

ผลการศึกษาจำแนกตามรายสถานี ได้ดังนี้

ช่อง 3 Family จากเวลาออกอากาศทั้งหมด 117.5 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ [1] พบรายการสำหรับกลุ่มผู้ชมทั่วไปมากที่สุด คือ 67.8 เปอร์เซ็นต์ หรือ 79.7 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ รองลงมาคือ เด็กโต อายุ (6-12 ปี) พบ 13.9 เปอร์เซ็นต์ หรือ 16.3 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ครอบครัวพบ 11 เปอร์เซ็นต์หรือ 13 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ วัยรุ่น (13-18 ปี) พบ 4.3 เปอร์เซ็นต์หรือ 5 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ที่พบน้อยที่สุดคือ รายการสำหรับเด็กเล็ก (3-5 ปี) มีสัดส่วนเพียง 3% หรือ 3.5 ชม./สัปดาห์ เมื่อวิเคราะห์ตามเกณฑ์เนื้อหาที่ส่งเสริมพัฒนาการตามช่วงวัย พบใน 16 รายการ รูปแบบส่วนใหญ่เป็นการ์ตูน และเกมโชว์ ด้านกลุ่มเป้าหมาย พบเป็นรายการสำหรับกลุ่มเด็กโตมากที่สุด คือ 13 รายการ เด็กเล็ก 2 รายการ และวัยรุ่น 1 รายการ ด้านพัฒนาการ พบ เนื้อหาส่งเสริมพัฒนาการด้านจิตใจและอารมณ์มากที่สุด คือ 12 รายการ [2] รองลงมาคือพัฒนาการด้านสติปัญญาพบ 9 รายการ ส่วนพัฒนาการด้านสังคมพบ 3 รายการ ด้านร่างกายพบเพียง 2 รายการตามลำดับ

ช่อง MCOT Family จากเวลาออกอากาศทั้งหมด 168 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ พบรายการสำหรับกลุ่มผู้ชมทั่วไปมากที่สุด คือ 74.2 เปอร์เซ็นต์หรือ 124.8 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ รองลงมาคือเด็กโต (6-12 ปี) พบ 21.5 เปอร์เซ็นต์ หรือ 36.1 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ วัยรุ่น (13-18 ปี) พบ 2.5 เปอร์เซ็นต์หรือ 4.2 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ครอบครัวพบ 1.8 เปอร์เซ็นต์หรือ 3 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ไม่พบรายการสำหรับกลุ่มเด็กเล็ก เมื่อวิเคราะห์ตามเกณฑ์เนื้อหาที่ส่งเสริมพัฒนาการตามช่วงวัย พบ 19 รายการ รูปแบบส่วนใหญ่เป็นการ์ตูนและวาไรตี้ ด้านกลุ่มเป้าหมายพบเป็นรายการสำหรับเด็กโตมากที่สุด คือ 15 รายการ สำหรับวัยรุ่น 4 รายการ ไม่พบรายการสำหรับกลุ่มเด็กเล็ก ด้านพัฒนาการ พบเนื้อหาส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคมมากที่สุด คือ 14 รายการ รองลงมาคือด้านสติปัญญา 12 รายการ ด้านจิตใจและอารมณ์ 10 รายการ ส่วนพัฒนาการด้านร่างกายพบเพียง 2 รายการ

ขอขอบคุณภาพจาก <http://www.bloggang.com/>

ช่อง Loca จากเวลาออกอากาศทั้งหมด 168 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ พบรายการสำหรับกลุ่มผู้ชมทั่วไปมากที่สุด คือ 53.8 เปอร์เซ็นต์หรือ 90.4 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ รองลงมาคือ วัยรุ่น (13-18 ปี) พบ 27.5 เปอร์เซ็นต์หรือ 46.1 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ เด็กโต (6-12 ปี) พบ 13.9 เปอร์เซ็นต์หรือ 23.3 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ เด็กเล็ก (3-5 ปี) พบ 4 เปอร์เซ็นต์ หรือ 6.7 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ที่พบน้อยที่สุดคือ รายการสำหรับครอบครัว พบเพียง 0.9 เปอร์เซ็นต์ หรือ 1.5 ชั่วโมงต่อสัปดาห์

เมื่อวิเคราะห์ตามเกณฑ์เนื้อหาที่ส่งเสริมพัฒนาการตามช่วงวัย พบ 16 รายการ รูปแบบรายการส่วนใหญ่เป็นการ์ตูนและเรียลลิตี้ ด้านกลุ่มเป้าหมายพบรายการสำหรับเด็กโตมากที่สุด คือ 9 รายการ วัยรุ่น 5 รายการ และเด็กเล็กมีเพียง 2 รายการ ส่วนด้านพัฒนาการ พบการส่งเสริมด้านสติปัญญามากที่สุด คือ 11 รายการ รองลงมาเป็นพัฒนาการด้านสังคม 9 รายการ พัฒนาการด้านจิตใจและอารมณ์ 3 รายการ ส่วนด้านร่างกาย พบเพียง 2 รายการ

มีเดียมอนิเตอร์ ยังพบการนำเสนอเนื้อหาที่ไม่เหมาะสม เรื่องเพศ ภาษา ความรุนแรง การพนัน และ เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ดังนี้

ช่อง 3 Family พบ 1 รายการ เป็นพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมในเรื่องการพนัน ได้แก่ ฉากตัวละครชายนั่งล้อมวง เล่นไพ่โดยผู้ชมให้เห็นอย่างชัดเจน และไม่แสดงคำเตือน

ช่อง MCOT Family พบ 12 รายการ เป็นพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมในเรื่องเพศมากที่สุด รองลงมาคือ ความรุนแรง เช่น เนื้อหาเพลงฉ่อยที่สื่อเรื่องเพศ ตัวการ์ตูนผู้ใหญ่ตบหน้าเด็กก่อนจะให้ข้อคิดและเตือนสติ

ข้อจำกัด (ในฟรีทีวี 3, 5, 7, 9, 11 และ TITV เมื่อ 1-7 ตุลาคม 2550) ที่พบว่า ทุกช่องสถานีที่ศึกษา ไม่มีรายการเรตติ้ง “ป” ส่วนเรตติ้ง “ด” มีสัดส่วนน้อยมาก ถึง “ไม่มีเลย” ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาคั้งนี้จึงสรุปได้ว่า แม้จะมีการจัดให้มีช่องทีวี “สำหรับเด็ก เยาวชนและครอบครัว” แต่ช่องทีวีเหล่านี้กลับไม่ทำตามพันธกิจในการนำเสนอเนื้อหาที่เหมาะสมสำหรับเด็กโดยเฉพาะวัยปฐมวัย (3-5 ปี) และให้ความสำคัญน้อยมากในการนำเสนอเนื้อหาที่เหมาะสมสำหรับเด็กวัย 6-12 ปี

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะต่อสถานี

- ควรนำเสนอรายการที่มีการส่งเสริมพัฒนาการให้ครอบคลุมทุกด้านและทุกกลุ่มเป้าหมายผู้ชม อย่างคำนึงถึงความเท่าเทียมและโอกาสของเด็กและเยาวชนทุกกลุ่มในสังคม เช่น กลุ่มคนพิการ กลุ่มชาติพันธุ์
- ควรระมัดระวังเนื้อหาที่แสดงออกถึงความรุนแรง ผิดศีลธรรม ผิดกฎหมาย หรือใช้ภาษาที่หยาบคาย

ข้อเสนอแนะต่อ กสทช.

- ควรเปิดเผยข้อมูลผังรายการของแต่ละสถานี โดยเฉพาะในส่วนที่แสดงรายละเอียดสำคัญ เช่น กลุ่มเป้าหมาย เนื้อหา และรูปแบบรายการ
- ควรออกระเบียบเกี่ยวกับแนวทางในการผลิตรายการ คือ 1) ให้มีเนื้อหาพัฒนาการตามช่วงวัยของเด็ก และเยาวชน ที่ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย 2) นำเสนอเนื้อหาให้คำนึงถึงความเท่าเทียมของเด็กทุกกลุ่มในสังคม
- กำหนดแนวปฏิบัติในส่วนของเนื้อหาที่อาจไม่เหมาะสม เพิ่มเติมจาก เรื่องเพศ ภาษาและความรุนแรง ให้ครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับ การพนัน อบายมุข เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ค่านิยมการบริโภคนิยม

[1] ช่อง 3 Family พบเวลาออกอากาศ 117.5 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ และ ปิดสถานี 50.5 ชั่วโมงต่อสัปดาห์

[2] 1 รายการ พบได้มากกว่า 1 พัฒนาการ

ขอบคุณข่าวจาก มีเดียมอนิเตอร์

3. เว็บไซต์ VoiceTV วันที่ 29 ส.ค. 2557 <http://vvoicetv.com/?p=6495>

เปิดผลศึกษา ไม่พบรายการเด็กเล็กในทีวีดิจิทัลช่องเด็ก ไม่ต่างฟรีทีวี 7 ปีก่อน

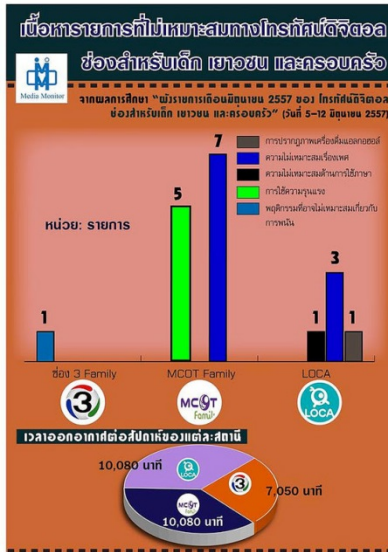
(อ้างอิงจากอีเมลข่าว เว็บไซต์ประเทศไทย)

มีเดียมอนิเตอร์ สํารวจผังรายการ-เนื้อหาทีวีดิจิทัล ช่องเด็ก ระบุไม่พบรายการเรต “ป” (ปฐมวัย) เช่นเดียวกับการศึกษาฟรีทีวี 6 ช่อง “เมื่อ 7 ปีที่แล้ว”

28 ส.ค. 2557 มีเดียมอนิเตอร์เผยแพร่ผลการศึกษาดังและเนื้อหารายการทีวีดิจิทัล ช่องเด็ก เยาวชน และครอบครัว 3 สถานี ได้แก่ 1) ช่อง 3 Family 2) MCOT Family และ 3) Loca ระหว่างวันที่ 5-12 มิถุนายน 2557 พบรายการสำหรับกลุ่มผู้ชมทั่วไปมากถึง 65% รายการสำหรับเด็กเยาวชน และครอบครัว พบเพียง 35% ไม่พบรายการเรตตั้ง “ป” ในทุกช่องสถานี (“ป” เนื้อหาเหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัย 3-5 ปี) ส่วนเรตตั้ง “ด” พบน้อยมาก (“ด” เนื้อหาเหมาะสมสำหรับเด็กวัย 6-12 ปี) โดยผลการศึกษารั้งนี้ไม่ต่างจากผลการศึกษาเมื่อปี 2550

มีเดียมอนิเตอร์ระบุว่า ส่วนเนื้อหาที่ส่งเสริมพัฒนาการตามช่วงวัย 4 ด้าน (สังคม – สติปัญญา-จิตใจและอารมณ์-ร่างกาย) นั้น ยังขาดเนื้อหาที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย ทั้งพบเนื้อหาที่อาจไม่เหมาะสมในเรื่องเพศ ภาษา ความรุนแรง การพนัน และเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ขณะที่เกณฑ์การจัดระดับเนื้อหาของ กสทช. ยังไม่ครอบคลุมเนื้อหาที่ไม่เหมาะสมเรื่องการพนัน บริโภคนิยม ศาสนา ความเชื่อ และเรื่องเหนือจริง

ผลการศึกษาจำแนกตามรายสถานี ได้ดังนี้

ช่อง 3 Family จากเวลาออกอากาศทั้งหมด 117.5 ชม./สัปดาห์ พบรายการสำหรับกลุ่มผู้ชมทั่วไปมากที่สุด คือ 67.8% หรือ 79.7 ชม./สัปดาห์ รองลงมาคือ เด็กโต (6 – 12 ปี) พบ 13.9% หรือ 16.3 ชม./สัปดาห์ ครอบครัว พบ 11% หรือ 13 ชม./สัปดาห์ วัยรุ่น (13-18 ปี) พบ 4.3% หรือ 5 ชม./สัปดาห์ ที่พบน้อยที่สุดคือ รายการสำหรับเด็กเล็ก (3 – 5 ปี) มีสัดส่วนเพียง 3% หรือ 3.5 ชม./สัปดาห์

เมื่อวิเคราะห์ตามเกณฑ์เนื้อหาที่ส่งเสริมพัฒนาการตามช่วงวัย พบใน 16 รายการ รูปแบบส่วนใหญ่เป็นการ์ตูน และเกมโชว์ ด้านกลุ่มเป้าหมาย พบเป็นรายการสำหรับกลุ่มเด็กโตมากที่สุด คือ 13 รายการ เด็กเล็ก 2 รายการ และวัยรุ่น 1 รายการ ด้านพัฒนาการ พบเนื้อหาส่งเสริมพัฒนาการด้านจิตใจและอารมณ์มากที่สุด คือ 12 รายการ (1 รายการ พบได้มากกว่า 1 พัฒนาการ) รองลงมา คือพัฒนาการด้านสติปัญญาพบ 9 รายการ ส่วนพัฒนาการด้านสังคมพบ 3 รายการ ด้านร่างกายพบเพียง 2 รายการตามลำดับ

ช่อง MCOT Family จากเวลาออกอากาศทั้งหมด 168 ชม./สัปดาห์ พบรายการสำหรับกลุ่มผู้ชมทั่วไปมากที่สุด คือ 74.2% หรือ 124.8 ชม./สัปดาห์ รองลงมา คือ เด็กโต (6 – 12 ปี) พบ 21.5% หรือ 36.1 ชม./สัปดาห์ วัยรุ่น (13-18 ปี) พบ 2.5% หรือ 4.2ชม./สัปดาห์ ครอบครัวพบ1.8% หรือ 3 ชม./สัปดาห์ ไม่พบรายการสำหรับกลุ่มเด็กเล็ก

เมื่อวิเคราะห์ตามเกณฑ์เนื้อหาที่ส่งเสริมพัฒนาการตามช่วงวัย พบ 19 รายการ รูปแบบส่วนใหญ่เป็นการ์ตูน และวาไรตี้ด้านกลุ่มเป้าหมายพบเป็นรายการสำหรับเด็กโตมากที่สุด คือ 15 รายการ สำหรับวัยรุ่น 4 รายการ ไม่พบรายการสำหรับกลุ่มเด็กเล็ก ด้านพัฒนาการ พบเนื้อหาส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคมมากที่สุด คือ 14 รายการ รองลงมาคือด้านสติปัญญา 12 รายการ ด้านจิตใจและอารมณ์ 10 รายการ ส่วนพัฒนาการด้านร่างกายพบเพียง 2 รายการ

ช่อง Loca จากเวลาออกอากาศทั้งหมด 168 ชม./สัปดาห์ พบรายการสำหรับกลุ่มผู้ชมทั่วไปมากที่สุด คือ 53.8% หรือ 90.4 ชม./สัปดาห์ รองลงมาคือ วัยรุ่น (13-18 ปี) พบ 27.5% หรือ 46.1 ชม./สัปดาห์ เด็กโต (6 – 12 ปี) พบ 13.9% หรือ 23.3 ชม./สัปดาห์ เด็กเล็ก (3 – 5 ปี) พบ 4% หรือ 6.7 ชม./สัปดาห์ที่พบน้อยที่สุด คือ รายการสำหรับครอบครัว พบเพียง 0.9% หรือ 1.5 ชม./สัปดาห์

เมื่อวิเคราะห์ตามเกณฑ์เนื้อหาที่ส่งเสริมพัฒนาการตามช่วงวัย พบ 16 รายการ รูปแบบรายการส่วนใหญ่เป็นการ์ตูนและเรียลลิตี้ ด้านกลุ่มเป้าหมาย พบรายการสำหรับเด็กโตมากที่สุด คือ 9 รายการ วัยรุ่น 5 รายการ และเด็กเล็กมีเพียง 2 รายการ ส่วนด้านพัฒนาการ พบการส่งเสริมด้านสติปัญญามากที่สุด คือ 11 รายการ รองลงมาเป็นพัฒนาการด้านสังคม 9 รายการ พัฒนาการด้านจิตใจและอารมณ์ 3 รายการ ส่วนด้านร่างกาย พบเพียง 2 รายการ

มีเดียมอนิเตอร์ เสนอด้วยว่า พบการนำเสนอเนื้อหาที่ไม่เหมาะสม เรื่องเพศ ภาษา ความรุนแรง การพนัน และเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ดังนี้

ช่อง 3 Family พบ 1 รายการ เป็นพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมในเรื่องการพนัน ได้แก่ ฉากตัวละครชายนั่งล้อมวงเล่นไพ่โดยขู่มให้เห็นอย่างชัดเจน และไม่แสดงค่าเตือน

ช่อง MCOT Family พบ 12 รายการ เป็นพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมในเรื่องเพศมากที่สุด รองลงมาคือ ความรุนแรง เช่น เนื้อหาเพลงข่อยที่สื่อเรื่องเพศ ตัวการ์ตูนผู้ใหญ่ตบหน้าเด็กก่อนจะให้ข้อคิดและเตือนสติ

ช่อง LOCA พบ 5 รายการ เป็นเรื่องเพศมากที่สุด รองลงมาคือ การใช้ภาษา และปรากฏภาพเครื่องดื่ม

แอลกอฮอล์เช่น มิวสิควิดีโอโฆษณาภาพตัวละครหญิงสวมเครื่องแต่งกายน้อยชิ้น มีฉากตัวละครถือแก้ว เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และในรายการละครมีตัวละครชายใช้สรรพนามเรียกตัวละครหญิงว่า “มิ่ง”

มีเดียมอนิเตอร์ ระบุว่า เมื่อพิจารณาตามแนวทางการจัดระดับความเหมาะสมของโทรทัศน์ตามประกาศ กสทช. ควบคู่กับหลักเกณฑ์ของ Ofcom องค์การจัดสรรและกำกับดูแลสื่อของสหราชอาณาจักร พบว่า ประกาศของ กสทช. ยังไม่ครอบคลุมเนื้อหาที่ห้ามนำเสนอในรายการสำหรับเด็กและเยาวชน หรือผู้ชมที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี ตามหลักเกณฑ์ของ Ofcom กล่าวคือ

- 1) ความเชื่อเรื่องผีสิง คาถาอาคม และเรื่องเหนือจริง
- 2) เนื้อหาที่ขัดต่อสวัสดิภาพทางร่างกายจิตใจและศักดิ์ศรีของผู้ร่วมรายการที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี
- 3) กรรมวิธีประกอบอาชีพกรรมที่นำมาเป็นตัวอย่างได้
- 4) รายการทางศาสนาที่แสวงหาผลประโยชน์จากความอ่อนไหวของผู้ชม

ส่วนพฤติกรรมที่สนับสนุนการพนัน พบว่า ในประกาศ กสทช. เรื่อง การจัดระดับความเหมาะสมของเนื้อหา รายการ ไม่ได้ระบุถึงการห้ามเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับการพนันในรายการสำหรับเด็กเยาวชน (ป, ด) และกลุ่มทั่วไป (ท) แต่ระบุว่า “การขึ้นหรือให้ข้อมูลหรือแสดงออกเพื่อจูงใจหรือสนับสนุนให้เกิดการเล่นการพนัน ให้จัดไว้ในระดับ “ฉ” คือ ให้ออกอากาศในช่วงเวลา 24.00-05.00 น.ของวันถัดไป

เมื่อเปรียบเทียบกับผลการศึกษาของมีเดียมอนิเตอร์ เรื่อง “เรตติ้งรายการโทรทัศน์ : ประสิทธิภาพและข้อจำกัด (ในฟรีทีวี 3, 5, 7, 9, 11 และ TITV เมื่อ 1-7 ตุลาคม 2550) ที่พบว่า ทุกช่องสถานีที่ศึกษา ไม่มีรายการเรตติ้ง “ป” ส่วนเรตติ้ง “ด” มีสัดส่วนน้อยมาก ถึง “ไม่มีเลย” ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษา ครั้งนี้ จึงสรุปได้ว่า แม้จะมีการจัดให้มีช่องทีวี “สำหรับเด็ก เยาวชนและครอบครัว” แต่ช่องทีวีเหล่านี้กลับไม่ทำตามพันธกิจในการนำเสนอเนื้อหาที่เหมาะสมสำหรับเด็กโดยเฉพาะวัยปฐมวัย (3-5 ปี) และให้ความสำคัญน้อยมากในการนำเสนอเนื้อหาที่เหมาะสมสำหรับเด็กวัย 6-12 ปี

ทั้งนี้ มีเดียมอนิเตอร์ ระบุข้อเสนอจากงานศึกษา ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะต่อสถานี

- ควรนำเสนอรายการที่มีการส่งเสริมพัฒนาการให้ครอบคลุมทุกด้านและทุกกลุ่มเป้าหมายผู้ชม อย่างคำนึงถึงความเท่าเทียมและโอกาสของเด็กและเยาวชนทุกกลุ่มในสังคม เช่น กลุ่มคนพิการ กลุ่มชาติพันธุ์
- ควรระมัดระวังเนื้อหาที่แสดงออกถึงความรุนแรง ผิดศีลธรรม ผิดกฎหมาย หรือใช้ภาษาที่หยาบคาย

2. ข้อเสนอแนะต่อ กสทช.

- ควรเปิดเผยข้อมูลผังรายการของแต่ละสถานี โดยเฉพาะในส่วนที่แสดงรายละเอียดสำคัญ เช่น กลุ่มเป้าหมาย เนื้อหา และรูปแบบรายการ
- ควรออกระเบียบเกี่ยวกับแนวทางในการผลิตรายการ คือ 1) ให้มีเนื้อหาพัฒนาการตามช่วงวัยของเด็กและเยาวชน ที่ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย
- 2) นำเสนอเนื้อหาให้คำนึงถึงความเท่าเทียมของเด็กทุกกลุ่มในสังคม
- กำหนดแนวปฏิบัติในส่วนของเนื้อหาที่อาจไม่เหมาะสม เพิ่มเติมจาก เรื่องเพศ ภาษาและความรุนแรง ให้ครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับ การพนัน อบายมุข เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ค่านิยมการบริโภคนิยม

4. ไทยรัฐออนไลน์ วันที่ 29 ส.ค. 2557 <http://www.thairath.co.th/content/446539>

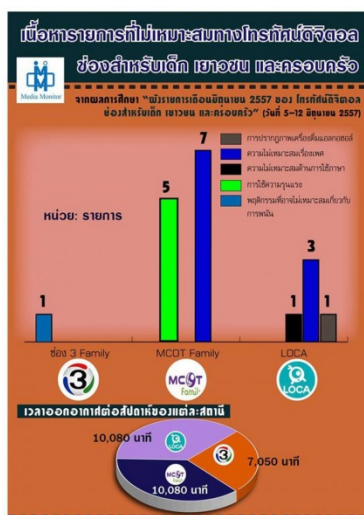
เผยแพร่ผลสำรวจทีวีดิจิตอลช่องเด็ก ยังมีเนื้อหาไม่เหมาะสม

มูลนิธิสื่อมวลชนศึกษา รายงานผลการศึกษาดังและเนื้อหารายการทีวีดิจิตอล ช่องเด็ก เยาวชน และครอบครัว ไม่พบรายการเรต "ป" และ "ด" เช่นเดียวกับการศึกษาฟรีทีวี 6 ช่องเมื่อ 7 ปีที่แล้ว แนะนำให้นำเสนอรายการที่ส่งเสริมพัฒนาการเด็ก...

เมื่อวันที่ 29 สิงหาคม 2557 ผู้สื่อข่าวรายงานว่า โครงการมีเดียมอนิเตอร์ มูลนิธิสื่อมวลชนศึกษา รายงานผล

การศึกษาฝังและเนื้อหารายการทีวีดิจิทัล ช่องเด็ก เยาวชน และครอบครัว 3 สถานี ได้แก่ 1. ช่อง 3 Family 2. MCOT Family และ 3. Loca ระหว่างวันที่ 5-12 มิถุนายน 2557 พบรายการสำหรับกลุ่มผู้ชมทั่วไปมากถึง 65% รายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว พบเพียง 35% ไม่พบรายการเรตติ้ง "ป" ในทุกช่องสถานี ("ป" เนื้อหาเหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัย 3-5 ปี) ส่วนเรตติ้ง "ค" พบน้อยมาก ("ค" เนื้อหาเหมาะสมสำหรับเด็กวัย 6-12 ปี) ผลการศึกษาครั้งนี้ ไม่ต่างจากผลการศึกษาเมื่อปี 2550

เนื้อหารายการที่ไม่เหมาะสม

ส่วนเนื้อหาที่ส่งเสริมพัฒนาการตามช่วงวัย 4 ด้าน คือ สังคม สติปัญญา จิตใจ และอารมณ์-ร่างกายนั้น ยังขาดเนื้อหาที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย ทั้งพบเนื้อหาที่อาจไม่เหมาะสม ในเรื่องเพศ ภาษา ความรุนแรง การพนัน และเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ขณะที่เกณฑ์การจัดระดับเนื้อหาของ กสทช. ยังไม่ครอบคลุมเนื้อหาที่ไม่เหมาะสมเรื่องการพนัน บริโภคนิยม ศาสนา ความเชื่อ และเรื่องเหนือจริง

ทั้งนี้ ผลการศึกษาจำแนกตามรายสถานีได้ ดังนี้

โดยช่อง 3 Family จากเวลาออกอากาศทั้งหมด 117.5 ชม./สัปดาห์ 1 พบ รายการสำหรับกลุ่มผู้ชมทั่วไปมากที่สุด คือ 67.8% หรือ 79.7 ชม./สัปดาห์ รองลงมาคือ เด็กโต (6-12 ปี) พบ 13.9% หรือ 16.3 ชม./สัปดาห์ ครอบครัว พบ 11% หรือ 13 ชม./สัปดาห์ วัยรุ่น (13-18 ปี) พบ 4.3% หรือ 5 ชม./สัปดาห์ ที่พบน้อยที่สุดคือ รายการสำหรับเด็กเล็ก (3-5 ปี) มีสัดส่วนเพียง 3% หรือ 3.5 ชม./สัปดาห์ เมื่อวิเคราะห์ตามเกณฑ์เนื้อหาที่ส่งเสริมพัฒนาการตามช่วงวัย พบใน 16 รายการ รูปแบบส่วนใหญ่เป็นการ์ตูน และเกมโชว์ ด้าน

กลุ่มเป้าหมาย พบเป็นรายการสำหรับกลุ่มเด็กโตมากที่สุด คือ 13 รายการ เด็กเล็ก 2 รายการ และวัยรุ่น 1 รายการ ด้านพัฒนาการ พบเนื้อหาส่งเสริมพัฒนาการด้านจิตใจและอารมณ์มากที่สุด คือ 12 รายการ รองลงมาคือพัฒนาการด้านสติปัญญา พบ 9 รายการ ส่วนพัฒนาการด้านสังคมพบ 3 รายการ ด้านร่างกาย พบเพียง 2 รายการตามลำดับ

ขณะที่ช่อง MCOT Family จากเวลาออกอากาศทั้งหมด 168 ชม./สัปดาห์ พบ รายการสำหรับกลุ่มผู้ชมทั่วไปมากที่สุด คือ 74.2% หรือ 124.8 ชม./สัปดาห์ รองลงมา คือ เด็กโต (6-12 ปี) พบ 21.5% หรือ 36.1 ชม./สัปดาห์) วัยรุ่น (13-18 ปี) พบ 2.5% หรือ 4.2 ชม./สัปดาห์ ครอบครัวพบ 1.8% หรือ 3 ชม./สัปดาห์ ไม่พบ รายการสำหรับกลุ่มเด็กเล็ก เมื่อวิเคราะห์ตามเกณฑ์เนื้อหาที่ส่งเสริมพัฒนาการตามช่วงวัย พบ 19 รายการ รูปแบบส่วนใหญ่เป็นการ์ตูนและวาไรตี้ ด้านกลุ่มเป้าหมายพบเป็นรายการสำหรับเด็กโตมากที่สุด คือ 15 รายการ สำหรับวัยรุ่น 4 รายการ ไม่พบรายการสำหรับกลุ่มเด็กเล็ก ด้านพัฒนาการ พบเนื้อหาส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคมมากที่สุด คือ 14 รายการ รองลงมาคือด้านสติปัญญา 12 รายการ ด้านจิตใจและอารมณ์ 10 รายการ ส่วนพัฒนาการด้านร่างกายพบเพียง 2 รายการ

ส่วนช่อง Loca จากเวลาออกอากาศทั้งหมด 168 ชม./สัปดาห์ พบ รายการสำหรับกลุ่มผู้ชมทั่วไปมากที่สุด คือ 53.8% หรือ 90.4 ชม./สัปดาห์ รองลงมาคือ วัยรุ่น (13-18 ปี) พบ 27.5% หรือ 46.1 ชม./สัปดาห์ เด็กโต (6-12 ปี) พบ 13.9% หรือ 23.3 ชม./สัปดาห์ เด็กเล็ก (3-5 ปี) พบ 4% หรือ 6.7 ชม./สัปดาห์ ที่พบน้อยที่สุด คือ รายการสำหรับครอบครัว พบเพียง 0.9% หรือ 1.5 ชม./สัปดาห์ เมื่อวิเคราะห์ตามเกณฑ์เนื้อหาที่ส่งเสริมพัฒนาการตามช่วงวัย พบ 16 รายการ รูปแบบรายการส่วนใหญ่เป็นการ์ตูนและเรียลลิตี้ ด้านกลุ่มเป้าหมาย พบรายการสำหรับเด็กโตมากที่สุด คือ 9 รายการ วัยรุ่น 5 รายการ และเด็กเล็กมีเพียง 2 รายการ ส่วนด้านพัฒนาการ พบการส่งเสริมด้านสติปัญญามากที่สุด คือ 11 รายการ รองลงมาเป็นพัฒนาการด้านสังคม 9 รายการ พัฒนาการด้านจิตใจและอารมณ์ 3 รายการ ส่วนด้านร่างกาย พบเพียง 2 รายการ

นอกจากนี้ ยังพบการนำเสนอเนื้อหาที่ไม่เหมาะสม เรื่องเพศ ภาษา ความรุนแรง การพนัน และเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ดังนี้

โดยช่อง 3 Family พบ 1 รายการ เป็นพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมในเรื่องการพนัน ได้แก่ ฉากตัวละครชายนั่งล้อมวงเล่นไพ่โดยซูมให้เห็นอย่างชัดเจน และไม่แสดงค่าเตี๋ยน

ขณะที่ช่อง MCOT Family พบ 12 รายการ เป็นพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมในเรื่องเพศมากที่สุด รองลงมาคือ ความรุนแรง เช่น เนื้อหาเพลงฉ่อยที่สื่อเรื่องเพศ ตัวการ์ตูนผู้ใหญ่ตบหน้าเด็กก่อนจะให้ข้อคิดและเตือนสติ

ส่วนช่อง LOCA พบ 5 รายการ เป็นเรื่องเพศมากที่สุด รองลงมาคือ การใช้ภาษา และปรากฏภาพเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์ เช่น มิวสิควิดีโอเสนอภาพตัวละครหญิงสวมเครื่องแต่งกายน้อยชิ้น มีฉากตัวละครถือแก้ว เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และในรายการละครมีตัวละครชายใช้สรรพนามเรียกตัวละครหญิงว่า "มึง"

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาตามแนวทางการจัดระดับความเหมาะสมของโทรทัศน์ตามประกาศ กสทช. ควบคู่กับ หลักเกณฑ์ของ Ofcom พบว่า ประกาศของ กสทช. ยังไม่ครอบคลุมเนื้อหาที่ห้ามนำเสนอในรายการสำหรับเด็กและเยาวชน หรือผู้ชมที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี ตามหลักเกณฑ์ของ Ofcom กล่าวคือ 1. ความเชื่อเรื่องผีสาง คาถาอาคม และเรื่องเหนือจริง 2. เนื้อหาที่ขัดต่อสวัสดิภาพทางร่างกาย จิตใจ และศักดิ์ศรีของผู้ร่วมรายการที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี 3. กรรณวิธีประกอบอาชญากรรมที่นำมาเป็นตัวอย่างได้ 4. รายการทางศาสนาที่แสวงหาผลประโยชน์จากความอ่อนไหวของผู้ชม

ส่วนพฤติกรรมที่สนับสนุนการพนัน พบว่า ในประกาศ กสทช. เรื่อง การจัดระดับความเหมาะสมของเนื้อหา รายการ "ไม่ได้ระบุถึงการห้ามเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับการพนันในรายการสำหรับเด็ก เยาวชน (ป, ด) และกลุ่มทั่วไป (ท) แต่ระบุว่า "การชี้แนะหรือให้ข้อมูลหรือแสดงออกเพื่อจูงใจ หรือสนับสนุนให้เกิดการเล่นการพนัน ให้จัดไว้ในระดับ "ฉ" คือ ให้ออกอากาศในช่วงเวลา 24.00- 05.00 น. ของวันถัดไป"

เมื่อเปรียบเทียบกับผลการศึกษาของมีเดียมอนิเตอร์ เรื่อง "เรตติ้งรายการโทรทัศน์ : ประสิทธิภาพและข้อจำกัด" (ในพริตตีวี 3, 5, 7, 9, 11 และ TITV เมื่อ 1-7 ตุลาคม 2550) ที่พบว่า ทุกช่องสถานีที่ศึกษา ไม่มีรายการเรตติ้ง "ป" ส่วนเรตติ้ง "ด" มีสัดส่วนน้อยมาก ถึง "ไม่มีเลย" ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาครั้งนี้ จึงสรุปได้ว่า แม้จะมีการจัดให้มีช่องทีวี "สำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว" แต่ช่องทีวีเหล่านี้กลับไม่ทำตามพันธกิจในการนำเสนอเนื้อหาที่เหมาะสมสำหรับเด็กโดยเฉพาะวัยปฐมวัย (3-5 ปี) และให้ความสำคัญน้อยมากในการนำเสนอเนื้อหาที่เหมาะสมสำหรับเด็กวัย 6-12 ปี

อย่างไรก็ตาม มูลนิธิสื่อมวลชนศึกษา ยังได้จัดทำข้อเสนอแนะต่อสถานี ว่า

1. ควรนำเสนอรายการที่มีการส่งเสริมพัฒนาการให้ครอบคลุมทุกด้านและทุกกลุ่มเป้าหมายผู้ชม อย่างคำนึงถึงความเท่าเทียมและโอกาสของเด็กและเยาวชนทุกกลุ่มในสังคม เช่น กลุ่มคนพิการ กลุ่มชาติพันธุ์
2. ควรระมัดระวังเนื้อหาที่แสดงออกถึงความรุนแรง ผิดศีลธรรม ผิดกฎหมาย หรือใช้ภาษาที่หยาบคาย

ส่วนข้อเสนอแนะต่อ กสทช. คือ

1. ควรเปิดเผยข้อมูลผังรายการของแต่ละสถานี โดยเฉพาะในส่วนที่แสดงรายละเอียดสำคัญ เช่น กลุ่มเป้าหมาย เนื้อหา และรูปแบบรายการ
2. ควรออกระเบียบเกี่ยวกับแนวทางในการผลิตรายการ คือ 1) ให้มีเนื้อหาพัฒนาการตามช่วงวัยของเด็ก และเยาวชน ที่ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย 2) นำเสนอเนื้อหาให้คำนึงถึงความเท่าเทียมของเด็กทุกกลุ่มในสังคม
3. กำหนดแนวปฏิบัติในส่วนเนื้อหาของเนื้อหาที่อาจไม่เหมาะสม เพิ่มเติมจาก เรื่องเพศ ภาษาและความรุนแรง ให้ครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับ การพนัน อบายมุข เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ค่านิยมการบริโภคนิยม

---

5. MCOT Nineentertain วันที่ 29 ส.ค. 2557

เกาะติดข่าว วันที่ 29 สิงหาคม 2557 เวลา 11.30 น.

(11.30) โครงการมีเดียมอนิเตอร์ มูลนิธิสื่อมวลชนศึกษา รายงานผลการศึกษาผังและเนื้อหารายการที่วัดจิตต์ช่องเด็ก เยาวชน และครอบครัว 3 สถานี ได้แก่ 1. ช่อง 3 Family 2. MCOT Family และ 3. Loca พบรายการสำหรับกลุ่มผู้ชมทั่วไปมากถึงร้อยละ 65 รายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว พบเพียงร้อยละ 35 ไม่พบรายการเรตติ้ง "ป"หรือเนื้อหาเหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัย 3-5 ปีในทุกช่องสถานี ส่วนเรตติ้ง "ด" พบน้อยมาก ("ด" เนื้อหาเหมาะสมสำหรับเด็กวัย 6-12 ปี) ผลการศึกษาครั้งนี้ ไม่ต่างจากผลการศึกษาเมื่อปี 2550
